prada vulturilor şi a hienelor. Oasele cadavrelor servesc apoĭ de proectile inveninate pentru războinicii tribuluĭ.

Când tânărul Massai ajunge la vârsta de războinic, părintele săŭ îl duce la un «andorobbo» spre a'ĭ cumpăra o panoplie, căcĭ Massaiĭ nu'şĭ fabrică singurĭ armele; eĭ lasă această industrie populaţiunilor inferioare.

Când Massai-ul îmbătrâneşte, el îşĭ trece restul vieţeĭ prizând tabac şi povestind expediţiile luĭ din tinereţe.

Am zis maĭ sus că Massaiĭ nu adoră decât muntele Kelimangiaro; eĭ maĭ aŭ însă un cult, cultul lapteluĭ.

Intr'o zi o caravană trecea prin ţara lor. Eĭ vândură lapte călătorilor şi s'arătară relativ mulţumiţĭ pentru ceea ce făcuseră. Dar deodată strigăte se ridicară în sat; eraŭ strigăte de luptă. Se îndreptară spre caravană şi masacrară pe toţĭ, pentru colosala crimă pe care o săvârşise ceĭ din caravană! Şi anume care?

Fiersese laptele!

A. Bensi.

GUY DE MAUPASSANT

Străbătând Morbihanul

Dintre toate provinciile vechĭ ale Franciei, una din cele maĭ curioase este cu siguranţă Bretania; poţĭ foarte bine să-ĭ cunoştĭ în zece zile nu numaĭ ţinutul ci şi temperamentul locuitorilor pentru că fiecare ţară ca şi fiecare om îl are pe al săŭ. S'o traversăm decĭ în câteva liniĭ.

Plecând de la Vannes la Dounnenez urmărind coasta — adevărata coastă bretonă —, solitară şi joasă, semnată cu miĭ şi miĭ de gherdapurĭ prin ale căror talazurĭ suflă maĭ în totdauna un vânt destul de puternic. Morbihanul, un fel de golf care creşte şi descreşte sub presiunea valurilor Oceanuluĭ se întinde înaintea portuluĭ Vannes.

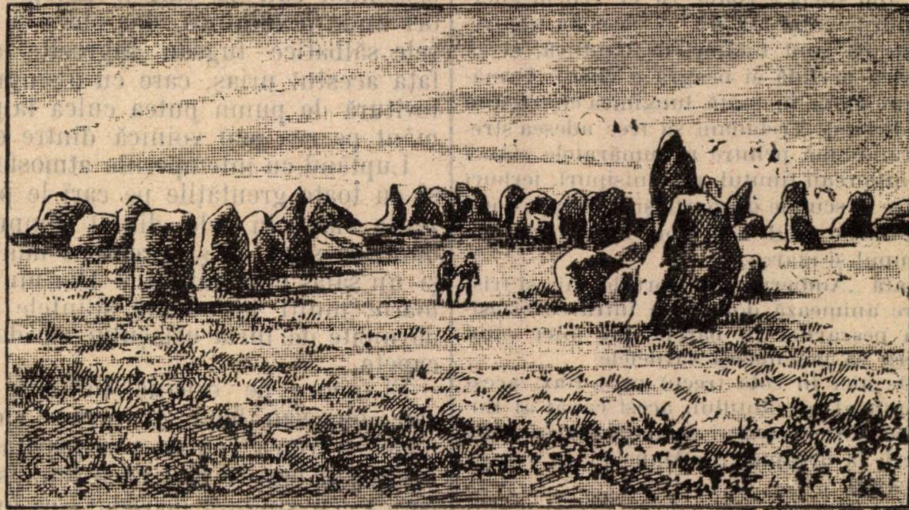
Trebue să-l străbaţĭ ca să ajungĭ la larg. E plin cu insule druidice şi misterioase. Nenumărate movile cu iarbă catifelată, pietre, o acoperă; ostroavele sunt aşa de numeroase ca zilele anuluĭ. Morbihanul e o mare simbolică urmărită de superstiţiĭ.

Şi iată marele farmec al acesteĭ ţărĭ: este izvorul legendelor. Pretutindenĭ morţĭ; bătrâniĭ credincioşĭ locuesc înrădăcinaţĭ în acest sol de granit. Vechiĭ istoricĭ sunt şi eĭ destul de iubitorĭ aĭ acesteĭ regiunĭ; ţăraniĭ, eĭ chiar, vă vorbesc numaĭ şi numaĭ de aventurĭ carĭ de carĭ maĭ legendare, carĭ datând de erĭ, alaltăerĭ, carĭ datând de secole, rămase din tată în fiu. Părăsisem Vannes, în aceeaş zi în care sosisem pentruca să mă duc să vizitez Succinio — un castel istoric. Drumul mergea paralel cu Morbihanul, pe urmă traversa un câmp nelimitat, intretăiat de şanţurĭ pline de apă, şi fără nicĭ o casă, saŭ arborĭ acoperit doar cu leguminoase de toate felurile carĭ tremuraŭ sub sufletul unor vânturĭ furioase născute dinspre marea nourată care părea că urlă.

Şi în mijlocul acesteĭ întinderĭ sălbatice o ruină înaltă se 'nalţă mândră; un castel pătrat, fortificat cu tunurĭ, de tot singur între aceste două deşerturĭ: câmpul şi marea.

Această veche locuinţă: Succinio, care datează de 13 secole, este ilustră. Ea este aceea în care se născu celebriĭ conţĭ mocnite; eram singur în acest loc vechiŭ şi ridicat.

A doua zi mă întorseĭ la Locmariaquer şi intraĭ în patria druizilor. Un breton îmĭ arătă masa luĭ Cesar, un monstru de granit susţinut par'că de coloşĭ; pe urmă îmĭ vorbi de Cesar ca de un bătrân pe care-l văzuse. In fine, urmând mereŭ coasta între câmpie şi ocean, către seară, din creştetul uneĭ movile, zăriĭ înaintea mea

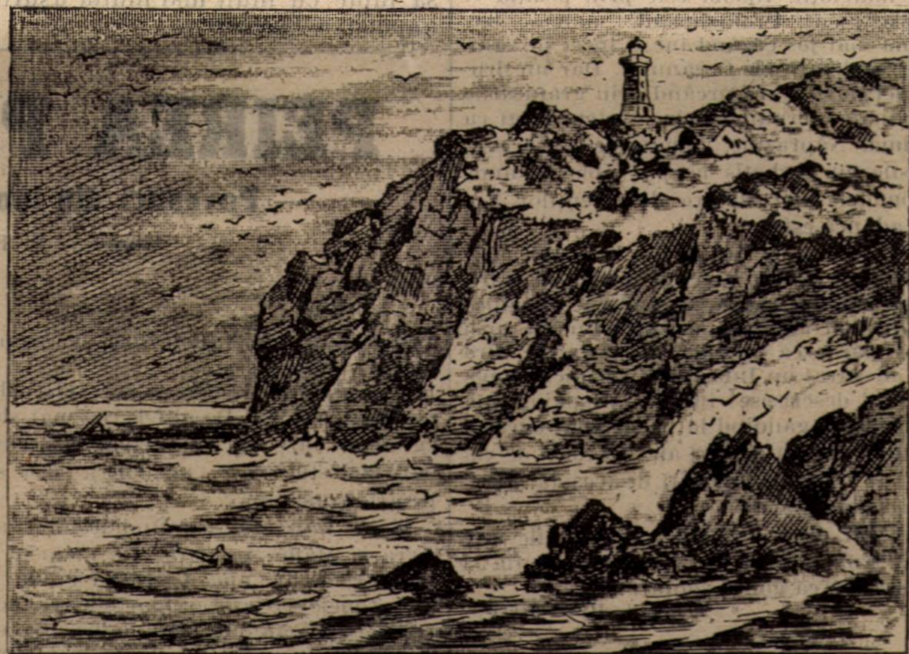
Câmpia de pietre din Carnac

de Richemont carĭ reluară Franţa din mâna Englezilor.

Intraĭ printr'o vastă curte, solitară; şi trecând ultimele trepte ajunseĭ în creştetul unuĭ turn de unde puteam privi Bretania. In faţa mea, îndărătul uneĭ porţiunĭ de pământ necultivat, oceanul, murdar şi urlând sub un cer negru; maĭ încolo: câmpul. In partea cealaltă, marea Morbihanuluĭ cu ţărmurile deşirate şi nu câmpia de pietre de la Carnac. Ele păreaŭ viĭ, aceste pietre aliniate în sfârşit, uriaşe saŭ micĭ, pătrate saŭ lungĭ.

Dacă le priveştĭ maĭ mult timp ţi se pare că se mişcă, că se apleacă, că trăesc.

Mă rătăcisem printre ele; un zid întrerupe câte odată această masă de granit; îl străbaţĭ şi această mulţime străină reîncepe, străbătută de aleie, la înfăţişare ca şi soldaţiĭ.

Capul Raz.

departe, abia vizibilă însă sta luminată: Vannes care strălucea sub un soare puternic, legat cu Quiberon.

Şi totul era trist, melancolic, sfâşietor. Vântul plângea parcurgând aceste spaţiĭ Şi inima vă bate; spiritul fără voe se exaltează, reurcă aniĭ şi se pierde în superstiţiĭ. Dela Penmarch până la Conquet este ţărmul naufragiaţilor. Se pare că doar moartea străbate aci. Nicĭ o coastă a

Franţeĭ nu e maĭ periculoasă, maĭ fioroasă ca aceasta.

In fund printre casele joase de pescarí se vede forfotind prin noroĭ, cu porciĭ, o femeie bătrână, înconjurată de fete cu picioarele goale şi murdare şi de un băiat cam de 30 anĭ. Nu departe tatăl. Nu-ĭ întrebaţĭ de unde sunt, căcĭ v'ar arăta întinzând mâna spre orizontul albastru.

Când sticla e goală, zic eĭ, vedem gherdapurile când nu, nu! — aceasta o dovedeşte că sunt iubitorĭ de băutură, şi că marea perfidă şi neagră e vina... Urmăream plaja în toată lungimea eĭ, trecând Audiernul. Trebuiam să trec adesea strecurându-mă printre nenumăratele stâncĭ ce înfloreaŭ ţinutul, prin nisipurĭ, ierburí joase şi scunde deoparte şi de alta a două pustiurĭ: unul mişcător, altul imobil: câmpul şi marea.

Iată ,,Audierne", un portuleţ mic şi trist care animează doar prin intrarea şi eşirea pescarilor în bărcile lor micĭ când merg să pescuiască sardelele.

De aicĭ în colo trecuĭ prin Raz, acest sfârşit al pământuluĭ, acest capăt al Europeí. Urc mereŭ şi deodată zăresc două mărĭ, la dreapta ,,La Manche", la stânga Oceanul.

Oh! valurile cum se lovesc, cum se sbat fără încetare, izbind prin curenţiĭ lor talazurile, întotdeauna furioase, răsturnând corăbiile care ar avea curajul să se aventureze pe aci.

Nicĭ arborĭ, nimic, nimic, decât tufe de erburí. Un far se zăreşte vârât printre stâncĭ.

Sus, insula ,,Sein", insula sfântă, íar la orizont încep să zăresc rada ,,Brestuluĭ" tot atât de periculoasă ca şi insula Quessant-uluĭ din faţa eĭ.

,,Qui voit Quessant
Voit son sang"

zic mateloţiĭ. Insula este prin poziţia eĭ de netrecut. Promontorul nalt se termină maí jos căzând încet, încet în valurile vijelioase ale Oceanuluĭ. Dar un drumuleţ înconjoară urcând prin graniturile înclinate, şerpuind prin creştete largí ca palma. Năpraznic, domneşte jos o prăpastie cu borhotiş negru; abia se aude sgomotele îngrozitoare ale curenţilor, aşa de adâncă este.

E numită de locuitorĭ ,,Infernul". Nu maĭ mult de 100 metri de deasupra măriĭ găsiĭ plăcĭ de magnezie şi plecat deasupra prăpăstieĭ admiram această furie a apeĭ care părea ca un răget de necrezut. Era cu adevărat un Infern pe care nicĭ un poet nu-l descrisese încă. Şi o spaimă mă cuprinsese gândind la nenorociţiĭ carí aŭ căzut înăuntru şi carĭ aŭ fost luaţĭ de valurĭ şi talazurĭ, înghiţiţĭ de această adâncime îngrozitoare.

Plecaĭ din acest loc cu imaginile cele maĭ frumoase pe un vânt care sufla şi mişca par'că golful solitar.

Trad. de **IOAN TOTU**.

POVESTIRI ŞI LEGENDE

LEGENDA SPICULUI DE GRÂU

Spun poveştile bătrâne că în vremea de demult, pe atuncĭ când apa acoperea cea maĭ mare parte a pământuluĭ şi omul, îmbrăcat în pieĭ de animale sălbatice, trăia prin colibe rudimentare,—în vremile acelea triste de scrâşnire a dinţilor, când moartea te ameninţa la fiecare pas, ar fi trăit un uriaş, lung cât o prăjină, care pe de-asupra avea şi două capete.

Şi uriaşul acesta era mânia pământuluĭ. Ajunsese să fie nu numaĭ spaima semenilor săĭ, pe caĭ îĭ potopia pe orĭ unde îĭ întâlnea, dar chiar şi fiarele sălbatice fugeau îngrozite din faţa acestuĭ uriaş, care cu o singură lovitură de pumn putea culca la pământ pe cea maĭ voinică dintre ele.

Luptând cu intemperiile atmosfereĭ şi cu toate greutăţile pe carĭ le prezenta viaţa în cele dintâĭ timpurĭ, omul se silea să-şi creeze o familie şi un sălaş maĭ statornic. Dar mulţĭ, foarte mulţĭ îşĭ văzură silinţele zădărnicite, de furia uriaşuluĭ cu două capete.

El omora pe oricine întâlnea în cale, om sau fiară, şi carnea victimelor o frigea pentru a se ospăta.

Uriaşul era totuşĭ ca o fiară sălbatică, cu singura deosebire că avea chip de om.

Multe veacurĭ trecură. Generaţiile omeneştĭ urmară una după alta, din ce în ce maĭ potolite, din ce în ce maĭ stăpâne pe mediul care le înconjura.

Civilizaţia începea să pătrundă pe alocurĭ, formându-se societăţile omeneştĭ şi aglomeraţiĭ maĭ marĭ de locuinţe.

Familia se dezvolta şi armele se perfecţionaseră, dând omuluĭ putinţa să lupte cu mult maĭ multă uşurinţă împotriva fiarelor.

Cele maĭ fioroase animale sălbatice nu maĭ îndrăzniră să se apropie decât cu prudenţă de sălaşurile omeneştĭ; numaĭ uriaşul cu două capete mergea pretutindenĭ, fără nicĭ o teamă.

El bătea parĭ lungĭ în pământ şi în eĭ înfigea cadavrele numeroaselor sale victime; după ce se ospăta cu unul din cadavre, pe celelalte le lăsa în ţeapă, să se legene multă vreme în bătaia vânturilor, pînă când păsările de pradă veneaŭ în stolurĭ să se ospăteze.

... Dar iată că într'o zi sfântul Petre şi cu Dumnezeŭ, coborându-se pe pământ, auziră pe oamenĭ văitându-se de urgia uriaşuluĭ cu două capete.

— Doamne, zise sfântul Petre, n'ar fi răŭ să puĭ capăt cruzimeĭ acestuĭ monstru.

— Ce săĭ fac? — întrebă Tatăl ceresc.

— Săĭ trimeţĭ să se odihnească în pământ, că destule veacurĭ sunt de când îşĭ poartă cheresteaua la lumina soareluĭ.

— Asta nu se poate, Petre; dar îĭ voiŭ da o pedeapsă.

— Facă-se voia ta, Doamne.

— Uriaşul care a mâncat atâţia oamenĭ, va servi de acum înainte de hrană întregeĭ omenirĭ; îl voiŭ transforma într'o plantă care se va legăna în bătaia vânturilor şi boabele pe carĭ le va produce vor servi de hrană omuluĭ.

... Aşa a fost creat spicul de grâŭ.

Vetor.

PEIREA PAMÂNTULUI

— Povestirĭ din lumea timpurilor viitoare —

de I. H. ROSNY

— Urmare —

Strănepotul luĭ Don auzise, şi răspunse cu un râs sinistru:

— Ca şi cum zonele n'ar varia dela o perioadă la alta! De altfel, cea maĭ slabă zguduire care ar lovi izvoarele n'ar fi oare îndestulătoare pentru ca să le sece pentru totdeauna?

Şi se îndreptă surâzând ironic. Targ, Avra şi Mano tresăriră. Un moment rămaseră tăcuţĭ: apoí bătrânul reluă:

—Zonele variază cu foarte mare încetineală. De două sute de anĭ încoace toate zguduirile n'aŭ trecut decât prin largul deşertuluĭ. Iar repercutarea lor n'a făcut nicĭ un răŭ izvoarelor. Numaĭ Pământurile-roşií, Devastarea şi Occidentala sunt vecine cu regiunile primejduite...

Işĭ ridică din noŭ spre Avra privirea'ĭ vie, într'o admiraţie fără hotar. Era văduv de treĭ anĭ şi singurătatea îl făcea să sufere. Cu toată revolta energieĭ şi a dragosteí sale, trebuise să se resemneze. Legile fixaŭ cu severitatea cea maĭ mare numărul căsătoriilor şi al naşterilor.

Dar de câteva săptămânĭ consiliul ,,celor cinsprezece" îl înscrisese din noŭ pe Mano printre aceia carĭ se puteaŭ căsători. Sănătatea copiilor săĭ îndreptăţea această favoare. Şi imaginea Avreĭ se metarmofoza în sufletul luí Mano; legenda obscură din trecut prindea din noŭ viaţă.

— Să sperăm mereŭ! — exclamă dinsul. Oare la urma urmeĭ, chiar în minunatele epocĭ ale apeĭ, moartea fiecăruĭ om nu era pentru dânsul sfârşitul lumeĭ? Aceia carí trăesc azĭ pe pământ ca indivizĭ aparte, trec prin primejdiĭ maĭ puţine decât strămoşiĭ noştri din era radioactivă.

Omul vorbea cu convingere. Dânsul căuta totdeauna să îndepărteze cât putea maí mult acea resemnare covârşitoare care-ĭ cuprinsese tovarăşiĭ. Era unul din-

tre puținii cari mai puteau gusta bucuria de a putea trăi în prezent.

Avra îl asculta cu plăcere, dar Targ nu se putea împăca cu ideea că s'ar fi putut nesocoti viitorul speciei.

Dacă i se întâmpla, ca și lui Mano, să fie cuprins de voluptatea fugară a momentului, nu uita însă nici odată marele vis al *Timpului*, pe care îl avuseseră totdeauna străbunii.

— Nu se poate să-mi uit interesul pentru descendenții noștri,—răspunse Targ.

Și intinzând mâna spre nesfârșita singurătate a pustiului:

— Cât de frumoasă ar fi viața, dacă domnia noastră ar putea să se întindă și asupra acestor pustiuri! Nu te-ai gândit nici odată că erau aici mări, lacuri, fluvii, plante nenumărate și chiar păduri virgine? Și acum, în tot cuprinsul vechiului nostru patrimoniu, domnește viața cea mai întunecată.

Mano înălță din umeri liniștit.

— De ce-am mai vorbi de asemenea lucruri când astăzi, dincolo de cuprinsul oazelor, viața este tot așa de imposibilă pentru noi, ca și în Jupiter ori Saturn?

Un zgomot îi întrerupse. Ridicară capetele cu atenție și văzură un nou grup de păsări. Păsările acestea anunțau că în umbra stâncilor o fată tânără leșinase, pradă a fenomenelor magnetice. Și pe când pasările se ridicau de-asupra deșertului, mulțimea se gândea la bizarele creaturi magnetice cari se înmulțiseră foarte mult pe planetă în timpul declinului umanității.

Câteva momente lungi trecură; păsările reveniră; una dintre ele aducea un corp nemișcat. Toți o recunoscură pe Elma nomada.

Era o fată bizară, orfană și totuși puțin iubită de mulțime, din pricină că avea instincte de aventurieră; sălbătecia ei nu plăcea de loc oamenilor. Erau zile când nimeni și nimic n'o putea împiedica de a fugi prin locurile deșerte.

Elma fu depusă pe platforma *Planetarului*; figura ei, acoperită pe jumătate de lungu-i păr negru, apăru, galbenă ca ceara, deși avea din loc în loc niște puncte roșii.

— E moartă!—declară Mano. *Ceilalți* i-au *băut* viața.

— Biata Elma!—exclamă Targ.

O priviră cu o milă adâncă, pe când mulțimea, ori cât de nepăsătoare era, murmura plină de ură împotriva magnetelor.

Dar receptorii electrici începură să sbârnie pe neașteptate, și fraze repezi izbucniră, atrăgând atenția generală.

„Aparatele sismografice arată o sguduire bruscă în zona pământurilor roșii".

— Ah! esclamă o voce plângătoare.

Dar nici un ecou nu-i răspunse. Toate fețele erau îndreptate acum spre „marele planetar". Mulțimea aștepta, plină de nerăbdare.

— Nimic! esclamă Mano după două momente de așteptare. Dacă „pământurile roșii" ar fi fost atinse, până acum am fi aflat-o și noi.

O chemare stridentă îi tăia vorba. Receptorul marelui planetar strigă:

„Zguduire imensă... Oaza întreagă se ridică... Catastro...."

Urmară câtva timp sunete nelămurite; apoi se făcu tăcere.

UN REMEDIU SALUTAR CONTRA NEURASTENIEI

Familia d-lui Woolf gata de drum.

Galeria glob-trotterilor se mărește cu un nou tablou. D. Woolf este un profesor de muzică din Kansas-City care, atins de neurastenie, a preferat doctoriilor de tot soiul, un marș forțat de 2.150 kilometri, adică distanța între orașul său natal și New-York, distanță pentru care îi trebue patru luni ca să o străbată. Soția sa, o licențiată în științe dela Universitatea din Indiana, îl va întovărăși cu entusiasm. Și transportând un echipament de «camping» într'o cariolă trasă de buna iapă «Dolly», urmați de credinciosul «Don», tinerii soți vor porni la drum,—risipind dealungul pădurilor și câmpiilor neurastenia lor!

Blaz.

Toți, hipnotizați, mai așteptară încă un moment.

In sfârșit, mulțimea respiră.

— E un mare dezastru! anunță bătrânul Dan.

Nimeni nu se mai îndoia. „Pământurile roșii" aveau zece *planetare* cu cari puteau comunica în toate direcțiile. Pentru ca toate planetarele să amuțiască, trebuia ca toate să if fost desrădăcinate și cea mai mare consternare să domnească în mulțime.

Targ, orientând transmițătorul, punctuă o chemare prelungă. Dar nu primi nici un răspuns. Sufletele tuturora erau cuprinse de o melancolie neagră. Nu era turburarea arzătoare a oamennilor de odinioară, ci numai o tristețe ușoară, obosită.

Oaza era în strânse legături cu „pământurile roșii". De cinci mii de ani cele două oaze erau prietene și stăteau în comunicație, fie prin ajutorul telegrafiei, fie prin aeroplane și vehicule.

In lunga cale de 1700 de kilometri, erau înșirate treizeci de posturi prevăzute cu planetare.

— Trebue să mai așteptăm, strigă Targ, care stătea închinat de-asupra platformei. Dacă numai turburarea momentană i-au împedicat să ne răspundă, mai târziu își vor recăpăta sângele rece.

Nimeni nu credea însă că oamenii din oaza vecină ar putea fi în stare să se turbure până într'atâta. Emoțiile mari nu puteau fi încercate de oameni, nici chiar de cei din oaza „izvoarelor înalte".

Targ, văzând neîncrederea generală, adăugă:

— Dacă aparatele lor ar fi distruse, în mai puțin de un sfert de oră un trimis ar putea ajunge până la cel dintâi popas, unde știți că se află planetar.

— Numai dacă nu cumva și aceste planetare au avut de suferit. Cât despre vehicule, nu cred să poată pleca vre-unul așa de repede, având în vedere starea în care se găsește oaza.

Vorbise Hele.

In timpul acesta populația întreagă se îndrepta spre zona meridională. In câteva minute vehiculele și aeroplanele aduseră mii de oameni, bărbați și femei, spre marele planetar.

Era un sgomot, o murmurare generală. Atunci membrii consiliului celor cinci-spre-zece, interpretatorii ai legilor și judecători ai faptelor omenești, se întruniră pe platformă. Se recunoștea figura triunghiulară și părul alb al bătrânei Bamar și capul lui Ornal, soțul ei, pe care șease-zeci de ani de viață nu-l putuseră cărunți. Erau urâți amândoi, dar erau venerabili și autoritatea lor era foarte mare, pentru că dăduseră o descendență fără pată.

Bamar, asigurându-se că Planetarul era bine orientat, trimise la rându-i câteva unde.

Dar în fața tăcerii receptorului, figura i se întunecă și mai mult.

— Până acum *Devastația* a scăpat, murmură Omal. Aparatele sismografice n'amenință nici-o zguduire în celelalte zone omenești.

De odată, o chemare stridentă se ridică. Mulţimea asculta hipnotizată glasul marelui Planetar:

— „Din primul popas al Pământurilor roşii. Două zguduiri puternice aŭ frământat oaza. Numărul morţilor şi al răniţilor este enorm; recoltele sunt distruse; apele par ameninţate. Câteva aeroplane aŭ plecat spre izvoarele înalte".

Atuncĭ fu o adevărată învălmăşeală. Oamenii curgeaŭ în torente. O nelinişte care fusese uitată de secole agita sufletele oamenilor resemnaţĭ aĭ veacului din urmă.

Consiliul celor cincĭsprezece delibera, iar Targ, tremurând de emoţie, răspundea Pământurilor roşiĭ, anunţându-le plecarea apropiată a uneĭ delegaţiĭ.

In orele tragice, cele treĭ oaze surorĭ, Pământurile roşiĭ, Isvoarele înalte şi Devostaţia, îşĭ datoriaŭ ajutor reciproc.

Omal, care cunoştea foarte bine tradiţia, declară:

— Avem proviziĭ pentru cincĭ anĭ. Un sfert din ele poate să fie reclamat de Pământurile roşiĭ. De asemenea, dacă nu se va putea altfel, suntem obligaţĭ să primim la noĭ două miĭ de refugiaţĭ. Dar oameniĭ aceştia vor avea raţiĭ alimentare reduse, şi le va fi oprit să se înmulţească. Noĭ înşine trebue să ne limităm familile, pentru că, cel maĭ târziŭ până peste cincĭ spre zece anĭ, populaţia trebue să fie readusă la cifra tradiţională.

Consiliul aprobă aceste cuvinte. Apoĭ, Bamar strigă mulţimeĭ:

— Consiliul va numi pe ceĭ carĭ vor pleca spre Pământurile roşiĭ. Nu vor putea fi maĭ mulţĭ de cât nouă. Alţiĭ vor fi trimişĭ numaĭ după ce vom cunoaşte nevoile fraţilor noştri.

— Cer să plec, se rugă paznicul turnuluĭ.

— Şi eŭ! adăugă Arva, cu vioiciune.

Ochiĭ luĭ Mano străluciră:

— Dacă consiliul admite, voĭ fi şi eŭ printre ceĭ plecaţĭ.

Omal le aruncă o privire bine voitoare. Căcĭ şi dânsul cunoscuse odinioară aceste mişcărĭ spontane, aşa de rare acum, la oameniĭ vârsteĭ din urmă.

In afară de Amat, un adolescent delicat, mulţimea aştepta în linişte hotărârea consiliuluĭ. Supuşĭ unor regule de veacurĭ, deprinşĭ cu o existenţă monotonă, pe carĭ numaĭ singurĭ meteoriĭ o maĭ turburaŭ, oameniĭ perduseră orĭ-ce îndemn de iniţiativă. Nimic nu maĭ îndemna popoarele la aventurĭ. Deşerturile enorme carĭ îĭ înconjuraŭ, goale de orice activitate omenească, apăsaŭ şi asupra faptelor ca şi asupra cugetăriĭ.

— Nimic nu se opune la plecarea luĭ Targ, a Arveĭ şi a luĭ Mano, observă bătrânul Bamar; dar drumul este prea lung pentru Amat. Consiliul va decide.

Şi pe când consiliul delibera, Targ contempla întinderea sinistră. O durere amară îl cuprinsese. Dezastrul din Pământurile roşiĭ îl apăsa cu maĭ multă putere de cât pe fraţiĭ săĭ.

Speranţele celorlalţĭ nu ajungeaŭ decât până la dorinţa întârziereĭ dezastruluĭ final, pe când el îndrăznia să viseze o metamorfoză fericită.

Privind munţiĭ imenşĭ de la vest, spiritul aventurilor îl cuprindea din noŭ. Sufletul săŭ sbura spre Pământurile roşiĭ, dar nu cu un anumit scop, ci cu acel dor de necunoscut, care împinsese altă dată pe oamenĭ să exploreze colţurile cele maĭ îndepărtate ale planeteĭ.

II

Cele nouă aeroplane zburaŭ spre Pământurile roşiĭ. Şi nu se îndepărtară nicĭ de astă dată de cele două drumurĭ pe carĭ le urmaŭ aeroplanele de aproape o sută de secole.

Străbuniĭ construiseră marĭ refugiĭ din fer virgin, înzestrate cu aparate planetare precum şi alte popasurĭ maĭ puţin importante. Cele două drumurĭ eraŭ bine întreţinute. Cum aparatele treceaŭ foarte rar in zbor dela o oază la cealaltă şi cum roatele lor eraŭ înzestrate cu fibre minerale; iar pe de altă parte, având în vedere că oameniĭ ştiaŭ să se servească de cantităţile enorme de energie adunate de străbunĭ, întreţinerea celor două drumurĭ cerea maĭ multă supraveghere de cât muncă. Feromagnetele nu-şĭ trădaŭ prezenţa şi influenţă răŭ-făcătoare; dar era imprudent să facă cineva popasurĭ prea lungĭ pe acolo, nicĭ maĭ ales să adoarmă: de maĭ multe orĭ câţiva bolnavĭ îşĭ perduseră toate globulele roşiĭ ale sângeluĭ şi muriseră de anemie.

Ceĭ nouă călătorĭ din aeroplane nu treceaŭ prin nicĭ-o primejdie. Fiecare conducea un aeroplan uşor, care de altfel ar fi putut duce patru oamenĭ. Chiar dacă aparatele ar fi suferit oare-care stricăciunĭ, expediţia tot nu era compromisă. De altfel, înzestrate cu o elasticitate aproape perfectă, aparatele eraŭ astfel construite, în cât să poată rezista ciocniturilor celor maĭ violente şi să poată înfrunta cele maĭ teribile furtunĭ.

Mano zbura în frunte. Targ şi Arva îl urmăreaŭ, alăturĭ. Tânărul era mereŭ tot aşa de agitat. Povestea marilor catastrofe transmisă cu exactitate, din generaţie în generaţie, îĭ chinuia inspiraţia.

Eraŭ aproape cincĭ sute de secole de când oameniĭ nu maĭ ocupaŭ pe cuprinsul planeteĭ de cât nişte teritoriĭ cu totul neînsemnate. Umbra decăderiĭ venise cu mult înaintea marilor catastrofe. In nişte epocĭ foarte îndepărtate, în cele dintâĭ secole ale eriĭ radio-active, începuse a se semnala descreşterea apelor. Mulţĭ savanţĭ preziceaŭ de pe atuncĭ că omenirea va peri din cauza lipseĭ de apă. Dar ce efect puteaŭ produce aceste provocărĭ asupra unor oamenĭ carĭ vedeaŭ munţiĭ ţăriĭ lor acoperiţĭ cu gheţarĭ, râurĭ fără număr udându-le câmpiile şi nenumăratele mărĭ bătând stâncile continentelor? Şi cu toate acestea apa descreştea, încet, dar sigur. Apoĭ, veniră catastrofele cele marĭ-cutremure de pământ, carĭ într'o singură zi distrugeaŭ zecĭ de oraşe şi sute de sate şi produceaŭ apariţia unor lanţurĭ de munţĭ noui, de două orĭ maĭ înalţĭ de cât Anziĭ orĭ de cât Himalaia, urmară, din ce în ce maĭ dese.

(Va urma).

POŞTA REDACŢIEI

A. Ben. — Caută alte isvoare de cât acela din care ne-aĭ dat ilustraţia cea mare.

N. Nelini.—Am primit «Piraţiĭ Sonduluĭ». In privinţa asta am vrea să vă scrim. Daţi-ne adresa. Maĭ trimiteţĭ.

C. Dobr.-Iaşi.—Maĭ trimiteţĭ.

Celorlalţi.—Ce nu-ĭ cu îngrijire ales şi tot aşa tradus, nu se pune.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante privitoare la "călătoriĭ saŭ vânătorĭ, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

TOŢI ABONAŢII LA

«ZIARUL CALATORIILOR»

PARTICIPĂ,

cu începere de azi, la următoarele mari şi de valoare premii:

1) **O sobă «Godin» No. 3**, cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «**Marcu**», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) **Una puşcă fină de vânătoare,** cu 2 ţevi, cal. 12, din vechia şi renumita fabrică **Pieper-Bayard.**

3) **Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard,** modelul cel mai noŭ, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) **Una carabină de mare precisie,** cal. 22, **Pieper-Bayard,** semi-automatică.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin **B. D. Zisman,** 44, calea Victoriei, furnizorul Curţei Regale.

5) **Una oglindă mare veneţiană** de cristal;

6) **Una măsuţă de toaletă,** cu oglinzi de cristal;

7) **Una maşină de cusut** de mână;

8) **Două frumoase tablouri.**

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile **Marco Dattelkremer,** str. Carol, No. 62.

9) **Una pendulă de biuroŭ;**

10) **Una chisea de argint de China,** foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere **Schmith & Stratulat,** calea Victoriei, 53.

11) **Un gramofon perfecţionat;**

12) **Una mandolină,** din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică **Jean Feder,** calea Victoriei, 54.

13) **Una fructieră,** argintată şi aurită, cu 12 cuţite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie **Th. Radivon,** B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) **Una toaletă de bambu veritabil,** cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie şi bambu, **D. Litmann,** strada Lipscani, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O » săpun «Flora».

17) O » pudră «Flora».

18) **2 ceasornice** de argint, pentru bărbat.

19) **5 abonamente** pe 6 luni la ziarul umoristic «Veselia».

20) **5 abonamente** pe 3 luni la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorţi, abonaţilor «Ziarului Călătoriilor».

Preţul abonamentului lei 5 p. un an, 2.60 p. 6 luni.

Anul XII.- No. 702. 10 BANI IN TOATA ŢARA Mercurĭ, 20 Octombrie, 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 5.—Pe un an in toată ţara
« 2.60 « 1/2 « « «

Redacţia şi Administraţia
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARŢEA —

IN MIJLOCUL HIPOPOTAMILOR. — (Vezĭ pag. 4696).

IN MIJLOCUL HIPOPOTAMILOR

Pe vremea aceea nu eram decât un simplu locuitor al unuĭ sătişor situat nu departe de rîul Nyanga în partea occidentală a Africeĭ. Mongo-Nyanga îĭ zicea acestuĭ sătişor. O pădure deasă se întindea pe chilometri întregĭ, plină de animale sălbatice de toate speciile. Cum vedeţĭ, nu era tocmaĭ plăcut lucru să-ţĭ petrecĭ vacanţa în astfel de locurĭ.

Timpul îl omoram cultivând banane şi cartofĭ, iar pe de altă parte îmĭ procuram vânat proaspăt. Când nu mă ocupam cu acestea, clipele treceaŭ prea încet şi viaţa mi se părea de o exasperantă monotonie.

Avuseĭ un atac serios de malarie, tocmaĭ când fuseĭ invitat pentru câtăva vreme pe coasta măreĭ, la şeful colonieĭ. Era un excelent prilej. La gândul că voiŭ respira aerul curat de mare, îmĭ făcuĭ iute preparativele de călătorie şi mă îmbarcaĭ.

Stând o lună de zile pe ţărmul oceanuluĭ, mă restabiliĭ complet şi ımĭ părea par'că rău că trebuia să reiau drumul spre Mongo-Nyanga.

Spre a evita căldura apăsătoare a zilelor tropicale şi spre a permite lopătarilor meĭ o muncă maĭ plină de ardoare, hotărîĭ să pornim în fiecare zi la apusul soareluĭ.

Baleniera mea era încărcată pînă în vârf cu pachete, cuţităriĭ, puştĭ, instrumente de fier, praf de puşcă şi diferite măruntişurĭ necesare comerţuluĭ cu negri. Imĭ luaĭ aşa dar rămas bun dela directorul colonieĭ şi prin amurg ne îmbarcarăm. Vârfurile de bambus se înfipseră în mal şi mişcară bărcile spre mijlocul rîuluĭ, care curgea spre mare.

După marea căldură a zileĭ, apa clocotea foarte tare, se ridica din rîŭ şi făcea navigaţia periculoasă. Luna nu se ivea pe cer în epoca aceasta decât pe la ceasurile treĭ dimineaţa.

Trebuia să fiŭ cu mare băgare de seamă, căcĭ calea noastră era presărată cu stâncĭ pînă în mijlocul fluviuluĭ. Zgomotul cadenţat al lopeţilor şi cântecul melancolic al vâslaşilor mă făcură să adorm. Cât timp a durat somnul, nu ştiŭ, când fuĭ trezit de o zguduitură puternică.

Prima mea impresie fu că pilotul a lovit barca de un trunchiŭ de arbore plutitor, ceea ce nu-ĭ tocmaĭ rar, maĭ cu seamă când călătoreştĭ noaptea pe un fluviŭ mare.

Pocniturile repetate, zmuciturile violente carĭ scuturaŭ baleniera, mă făcură însă să pricep natura obstacoluluĭ: căzusem în mijlocul unuĭ grup de hipopotamĭ, carĭ loveaŭ cu furie vasul.

Intâmplarea tragică a unor compatrioţĭ îmĭ veni atuncĭ în minte. Treĭ ofiţerĭ de pe vasul H. M. S. *Flirt*, s'aŭ aventurat într'o zi în lagunele Mayumba spre a vâna hipopotamĭ. Nicĭ n'apucaseră să rănească un hipopotam şi canotiera lor fu atacată de o bandă de aceştĭ teribilĭ pachidermĭ; din ceĭ treĭ ofiţerĭ scăpă numaĭ comandatul expediţieĭ, care, neştiind să înoate, s'a agăţat de barcă.

Şi noĭ împărtăşeam soarta acelor bieţĭ vânătorĭ.

O lovitură violentă sparse marginea balenereĭ şi apa patrunse numaĭ decât într'însa.

Simţiĭ cum apa îmĭ acoperă picioarele, cu toată sforţarea lopătarilor de a scoate apa cu căuşurĭ de lemn. Inţeleseĭ că trebuia să fim condamnaţĭ la înec şi poate că vre-unul din noĭ avea posibilitatea să scape teafăr înotând până la ţărm. Şi ceaţa era aşa de deasă că ne credeam înconjuraţĭ de pretutindenĭ de hipopotamĭ.

Mă treziĭ în plin întuneric, într'o barcă stricată în mijlocul hipopotamilor.

Lopătariĭ meĭ, paralizaţĭ de teamă, eraŭ incapabilĭ de a găsi un mijloc de scăpare. Fiind că baleniera umplută până în vârf cu apă prindea să se scufunde, toţĭ «kroomeniĭ» meĭ, exceptând pilotul, se azvârliră în apă cu riscul de a cădea asupra hipopotamilor. Pilotul ar fi putut ajunge la ţărm dacă nu mă agăţam cu desperare de dânsul, poruncindu-ĭ jumătate în englezeşte şi jumătate în limba sa, să mă ducă 'n spinare.

Ne încordam puterile să ocolim acest grup de animale hidoase. Incercarea de a scăpa ne sfârşise forţele până într'atât, în cât credeam că suntem în cele din urmă clipe ale vieţeĭ.

Dar în zadar, monştriĭ se învârteaŭ în jurul nostru, la distanţă de câtĭva metri, suflând cu enormele lor nărĭ, adevărate trombe de apă carĭ ne orbeau, în timp ce mugetele lor, unite cu strigătele înfricoşate ale lopătarilor, făceaŭ scena şi maĭ oribilă. Nu-mĭ aduc aminte cum am atins malul; ştiu însă că eram maĭ mult mort decât viu. Ne adăpostirăm printre trestiĭ. Pe lângă toate câte am păţit, tot restul nopţiĭ furăm ciupiţĭ fără milă de ţânţarĭ.

Când răsări soarele, ne dădurăm maĭ bine socoteală de situaţia în care ne găseam şi după ce puturăm să ne orientăm, ne agăţărăm de erburĭ înalte atingând în fine pământul tare. Nicĭ o persoană nu pierise. Dar ce dezastru! Toate se scufundară împreună cu baleniera noastră: proviziunĭ, arme, vestminte.

Eŭ eram bătut de soartă maĭ tare de cât toţĭ; îmĭ eraŭ picioarele goale, capul gol.

Neputând să rămânem acolo, unde ne abătusem, spre a aştepta trecerea problematică a vre-unuĭ vapor, ne-am decis să mergem prin spinĭ şi ierburĭ, ca să scurtăm drumul către sătişorul nostru. Lianele şi ferigele ne încurcaŭ paşiĭ, astfel că înaintam nespus de încet. După o zi de muncă încordată, zărirăm în fine un sătişor pe unul din malurile afluentuluĭ Margeĭ.

Furăm primiţĭ de şeful tribuluĭ. El se simţea cam atins de ţinuta noastră, maĭ cu seamă că îĭ călcam teritoriul. Explicaţiunile noastre îl satisfăcură, iar când îĭ spuserăm că ne-ar trebui ceva de mâncare, ne oferi îndată un cap de antilopă şi câteva rădăcinĭ comestibile numite «cassava». Carnea era greţoasă dar, nemâncaţĭ de patru-zecĭ şi patru de ceasurĭ cum eram, ni s'a părut delicioasă.

Ca să continuu drumul, îl rugaĭ pe şeful tribuluĭ să ne închirieze o barcă. El nu se împotrivi rugăminţeĭ mele. Drept răsplată îĭ oferiĭ o pălărie veche, cu o formă rotundă şi un colier de mărgele de sticlă pe care să'l atârne de gâtul nevesteĭ sale.

C. S.

PIEILE-ROŞII ŞI SECRETELE LOR

Dacă ascund ceva Pieile-Roşiĭ străinilor, apoĭ aceea este practica credinţelor religioase şi diferitele lor obiceiurĭ. Sunt încredinţaţĭ că riturile religiuneĭ lor sunt numaĭ pentru eĭ şi că ar fi o profanare să le împărtăşească şi altor rase.

Cu toate astea s'a găsit un om care să le cunoască obiceiurile.

D. Earle B. Gandy, după ce a trăit multă vreme în America, printre Pieile-Roşiĭ, a putut să hotărască pe vre-o cincizecĭ dintre eĭ să vină la Londra, vara trecută, spre a lua parte la expoziţia americană organizată la Earl's Court.

Ascultaţĭ ce spune d. Gandy:

«Pot să spun, fără a putea fi desminţit, că cunosc maĭ bine decât orĭ-care alb detaliile civilizaţieĭ Pieilor-Roşiĭ, căcĭ am trăit în mijlocul lor destul de mult timp. Sunt cu toate astea câteva ceremoniĭ religioase carĭ nu mi-aŭ fost permise să le văd şi ştiŭ că aş fi supărat adânc pe amiciĭ meĭ dacă le-aş fi cerut să mă iniţieze în unele din practicele lor misterioase.

«Graţie cu totul întâmplăreĭ am putut afla că în luna August eĭ se pregăteaŭ

să celebreze sărbătorile Anuluĭ noŭ (an care, după calendarul lor, începe în Septembrie) printr'o ceremonie săvârşită în ascuns în colibele lor. Am ştiut că s'a ridicat un altar; venind ziua indicată, am auzit numeroase cântece cu acompaniament de muzică, dar nu ştiŭ nimic sigur asupra acesteĭ solemnităţĭ.

«Sărbătoarea cea mare la Siuxĭ este la 4 Iulie. In ziua asta eĭ sărbătoresc *Revederea* şi dansul omako este dansat de un mare număr din eĭ, apoĭ urmează ospăţul general.

«Dis de dimineaţă aduc într'o vastă livadă tot ce aŭ, dela haine pînă la colibe şi caĭ, şi le aşează într'un cerc imens pe pământ; în mijloc se va dansa omako.

«Apoĭ mutual îşĭ fac micĭ darurĭ. Obiectele rânduite aşa de curios sunt cercetate de fie-care şi, după o simplă dorinţă, obiectul le este acordat. Se întâmplă câte odată ca un Piele-Roşie să-şĭ dea fica unuĭ tânăr care o va lua de soţie şi cu ea el dă şi cel maĭ bun cal al luĭ, jumătate din vasele de menaj şi jumătate din ceea ce maĭ posedă.

«După această împărţeală, pe când bărbaţiĭ, cu bonete lungĭ de războinicĭ, cu faţa zugrăvită, joacă faimosul danţ omako, femeile îşĭ ucid câiniĭ lor favoriţĭ, din carĭ fac o supă care va fi mâncarea de cinste a ospăţuluĭ».

D. Gandy maĭ dă un detaliŭ curios: sunt 67 religiunĭ diferite printre 347850 Pieĭ-Roşiĭ carĭ locuesc în Statele-Unite.

In privinţa obiceiurilor de înmormântare, spune că dacă persoana moartă este adultă, corpul e dus într'un loc convenabil, în genere situat la poalele unuĭ deal, e înfăşurat la mijloc cu un fitil de bumbac care se sfârşeşte la celalt capăt printr'o pană de vultur.

A patra zi după moarte sufletul trebue să părăsească corpul prin acel fitil, a căruĭ pană de vultur este îndreptată spre Vest, căcĭ la Vest este locul celor carĭ aŭ fost vitejĭ.

Ceremonia se termină după ce se presară asupra mormântuluĭ o mare cantitate de praf de piatră care se amestecă cu carne sfinţită.

In ce scop?

Spiritele superioare vor fi încântate să găsească pe mormântul celuĭ pe care îl vor duce în Raĭ un prânz preparat după cele maĭ sacre principiĭ...

Doru.

INUNDAŢIILE DIN TOKIO

Dacă aŭ fost în Franţa, şi cu deosebire în Paris, inundaţiunĭ marĭ, carĭ aŭ costat sute de vieţĭ, ziarele anunţă că în cealaltă extremitate a globuluĭ pământesc ploile aŭ făcut la fel. Japonia chiar n'a fost ferită de asemenea inundaţiunĭ. Teribilele deslănţuirĭ ale natureĭ oarbe lasă în spiritele noastre o impresie de groază şi de măreţie sălbatică; în Japonia fenomenele acestea nu se ivesc ca la noĭ din secol în secol; formaţiunile geografice fac ca acest teritoriŭ să fie expus veşnic pericoluluĭ inundaţiilor. Foarte muntoasă, îngustă, Japonia nu-ĭ străbătută de rîurĭ marĭ, nicĭ de văĭ largĭ. Ploile de vară sunt bogate în apă şi pârâiaşele se scurg în torente sgomotoase de pe spinările munţilor înalţĭ, inundând pământurĭ, distrugând sate. Anul acesta Tokio a suferit mult.

Pentru cel care cunoaşte situaţia oraşuluĭ, la gura fluviuluĭ Sumida, într'o vale puţin scobită şi fluviul Rokugo de o parte şi Tone de alta, nu e de mirare că Tokio trece printr'o încercare atât de crudă. Am maĭ văzut inundaţiunĭ, dar ele nu atingeaŭ decât cartierele mărginaşe mării, pe când aicĭ ating oraşul întreg, cu pieţele unde se desfac mărfurĭ. Singurele clădirĭ carĭ eraŭ apărate, eraŭ acelea ale funcţionarilor şi imobilele oficiale, carĭ se găsesc pe treĭ coline: Surugadaĭ, Hongo şi Hojimachi. Malurile Sumideĭ şi a Mukojimeĭ sunt partea cea maĭ frecuentată de către locuitoriĭ capitaleĭ, maĭ ales primăvara când încep să înflorească cireşiĭ. Cartierul acesta are cea maĭ bună înfăţişare. Podul Adzuma este cel maĭ mare din câte leagă cartierul maritim cu cel comercial. In cartierul maritim locuesc numaĭ pescarĭ. Partea aceasta a capitaleĭ Japonieĭ a fost crud încercată, fiind-că apele, neputându-se împrăştia pe o vale largă, ca agurile Seneĭ saŭ Loareĭ, s'aŭ asvârlit în valurĭ imense peste spaţiul care le-a fost deschis, distrugând tot ce-aŭ întâlnit în calea lor.

Sereno.

IN EXTREMUL ORIENT

OTELURILE IN CHINA

Când cineva călătoreşte, trebue să se înarmeze cu răbdare şi să nu-şĭ închipuească că va găsi orĭ unde o cameră şi un pat confortabil saŭ cel puţin propriŭ; chiar în Europa nu lipsesc ţărĭ unde otelurile şi hanurile sunt cu totul simple. Dar în China pretutindenĭ trebue să găzdueştĭ în nişte hanurĭ cu adevărat ciudate: când aĭ trecut prin vre-unul din ele, toată viaţa îţĭ aducĭ aminte.

Toate otelurile chinezeştĭ (dacă se pot numi oteluri) sunt construite la fel: intrarea e printr'o încăpere care ţine loc de restaurant saŭ prin bucătăriĭ, carĭ sunt situate în faţă şi pătrunzĭ într'o curte în care se deschide o serie întreagă de cămăruţe. Casa întreagă e construită din cărămizĭ puţin solide şi ameninţă necontenit să se prăbuşească.

Camerile sunt strîmte; fiecare din ele are câte un pat de cărămizĭ zidit de-asupra uneĭ sobiţe, unde poate cineva să se coacă chiar iarna, căcĭ temperatura e foarte caldă în China. La ferestre, în loc de geamurĭ, e lipită hârtie. In otelurile maĭ de seamă se găseşte adese-orĭ câte un scaun ordinar şi o masă rudimentară.

Ceea ce adaugă la farmecul otelurilor chinezeştĭ, e faptul că ele constituesc o adevarată menagerie. In curte se pot vedea şi auzi din nenorocire măgarĭ, catârĭ, câinĭ, mâţe, cămile, porcĭ, paserĭ de toate soiurile; cele maĭ micĭ dintre aceste animale nu se sfiesc de a intra prin odăĭ când pot. Afară de acestea se maĭ găseşte acĭ o varietate de lighioane care are buna dispoziţie de a lega prietenie cu pasagerul, începând de la scorpion, un vecin jenant şi periculos, până la urechelniţe. Vă puteţĭ închipui cât de liniştit e somnul şi cât de puţin e turburat de aceştĭ tovarăşĭ de pat.

In sfrâşit, servitorul hanuluĭ saŭ oteluluĭ, în China, completează tabloul. El se plimbă necontenit cu un şervet murdar în mână, cu care şterge mesele saŭ paharele şi foarte adese-orĭ năduşeala de pe faţă, când îĭ e prea cald, saŭ şi'l înfăşură împrejurul gâtuluĭ în timpul iernei.

Dacă după această descriere nu simţiţĭ dorinţa de a petrece o bucată de vreme într'un otel aşa de atrăgător, apoĭ atuncĭ înseamnă că nu vă place să călătoriţĭ.

N. Nelini

D-na BULLOCK WORKMAN

O îndrăzneaţă exploratoare a munţilor Himalaia

D-na Workman, care s'a urcat pe munţiĭ Himalaia, a început la Berlin o serie de conferinţe asupra acesteĭ temerare ascensiunĭ.

SUPERSTIŢII AFRICANE

Un „joc" al tribului Ouakikuyu

Ar trebui volume întregi, dacă ar voi cineva să facă un studiu complet al tuturor superstiţiilor popoarelor africane. Aproape nu există călător, care întorcându-se din continentul negru, să nu aducă vre-un noŭ *obiceĭ bizar* care trebue adăugat la lunga listă.

Tribul Ouakikuyu se distinge prin nişte credinţe şi obiceiurĭ cu totul originale.

Una dintre cele maĭ curioase este fără îndoială aceea indicată prin expresiunea «Koringa senge».

Misionarul Cayzac, care a petrecut maĭ mulţĭ anĭ în Zangulbar, dă următoarele amănunte asupra acesteĭ curioase superstiţiĭ :

Craniul omenesc inspiră tuturor membrilor tribuluĭ o groază fără marginĭ. De aceea, când cineva observă că i se fură din recolta câmpiilor plantate cu trestie de zahăr, pune un craniu omenesc într'un par, şi-l înfige în mijlocul câmpuluĭ. De acum înainte nu va maĭ îndrăzni să se apropie de acel loc de cât doar acela care ar avea intenţia de a se sinucide.

Voeşte cineva să'şĭ împiedice duşmanul de a trece un râu ? N'are de cât să fixeze un craniu la capătul treceriĭ, şi va fi maĭ bine păzit de cât de o artilerie întreagă. De asemenea, dacă voeştĭ să'ţĭ atragĭ duşmaniĭ într'o cursă, nu veĭ lăsa liber de cât un singur drum, pentru că astfel eştĭ sigur că vor trebui să treacă pe acolo şi-ĭ veĭ prinde în cursă.

Dar şi maĭ puternic încă este craniul omenesc, când este vorba să fie întrebuinţat într'un scop personal, pentru satisfacerea uneĭ insulte orĭ pentru a căpăta repararea unor daune suferite. Te apropiĭ de duşmanul tău, îĭ aruncĭ un craniu la picioare, şi-ĭ zicĭ : «Dă-mĭ vaca înapoĭ, saŭ dacă nu, capul tău va ajunge uscat ca şi acest craniu !»

Şi vaca ţi se aduce fără întârziere, chiar dacă nu aĭ tocmaĭ multe drepturĭ asupra eĭ.

Dar toţĭ membriĭ tribuluĭ se servesc foarte rar de această armă teribilă, pentru că tuturor le produce o egală teamă.

Eĭ n'o întrebuinţează de cât atuncĭ când sunt cu totul exasperaţĭ.

De aceea, este greu de explicat următorul fapt pe care-l povesteşte d. Cayzac :

Doĭ copiĭ micĭ, o fetiţă de opt anĭ şi un băiat de şase anĭ, îşĭ perduseră mama. Tatăl se căsători din noŭ, şi mama lor vitregă era de o răutate nebună.

Sărmaniĭ copiĭ eraŭ foarte prost hrăniţĭ şi suferiau tot felul de persecuţiĭ.

Intr'o zi, copiiĭ aceştia, carĭ eraŭ foarte deşteptĭ, avură o idee luminoasă : Tata şi mama lor eraŭ în casă ; mâncaŭ amândoĭ dintr'o friptură care după miros părea foarte gustoasă.

De-o dată fetiţa intră în casă şi aruncând un craniŭ hidos în faţa lor, exclamă :

— De acum înainte, noĭ vom mânca în totdeauna întâĭ, şi mâncările cele maĭ bune ; orĭ cine va îndrăzni să facă altfel i se va usca craniul întocmaĭ ca acesta.

Acelaş lucru îl făcu şi băiatul, cu un alt craniu, cerând ca de acum încolo să se culce împreună cu părinţiĭ lor.

La noĭ, observă misionarul, nişte copiĭ carĭ ar fi îndrăznit să joace asemenea festă părinţilor lor, ar fi fost bătuţĭ bine şi puşĭ la locul lor.

Dar în tribul african lucrurile s'aŭ petrecut altfel. Copiiĭ fuseseră inspiraţĭ de spirite, şi trebuiaŭ decĭ să fie ascultaţĭ.

Din seara aceea înainte, amândouĭ mâncară bine, şi nu maĭ tremurară de frig.

Blaz

CELE TREI AVENTURIERE

— Mare roman de aventurĭ senzaţionale —

— Urmare —

— Vânează, se plimbă, pescueşte.

— Cum ? N'are cărţĭ ?

Orsoni înălţă din umerĭ.

— Ce voiţĭ ? N'aveam de unde găsi volume italiene în acest colţ perdut al Pacificuluĭ. Am răscolit toată librăria în care am avut onoarea să vă întâlnesc la Papete. Am descoperit acolo numaĭ o traducere franceză a luĭ «Robinson Crusoe». Am adus-o tânăruluĭ meŭ prietin, pentru că avea unele gravurĭ bine reuşite. Nu poate citi, dar în schimb îşĭ va uita une orĭ singurătatea, privind gravurile.

Lady Deborah îl întrerupse :

— D-ta vorbeştĭ italiana, nu-ĭ aşa ?

— E limba mea maternă.

— Eĭ bine, întreabă-l pe sărmanul d-tale prieten dacă gravurile din «Robinson» i-aŭ dat vre-o idee lămurită despre Anglia ?

Orsoni nu se lăsă rugat de două orĭ, şi-mĭ repetă fraza în limba luĭ Dante.

Cum eŭ înţelesesem de maĭ înainte întrebarea, avuĭ tot timpul să mă gândesc ce trebuia să răspund.

Cine ştie dacă englezoaica aceasta nu era trimisă de Regina. Maĭ cu seamă groomul făcu să se nască această idee în mine ; dacă n'ar fi fost culoarea bizară a păruluĭ săŭ, aş fi zis că e vre-o rudă a Satineĭ.

Era cu putinţă ca prin întrebarea eĭ englezească să fi urmărit vre-un alt scop.

De aceea, am luat cartea, am deschis-o, şi drept răspuns am început să răsfoesc filele una câte una. La sfârşit am sărutat portretul de pe copertă.

Mistress Asmith mă privi fără să pară câtuşĭ de puţin emoţionată.

Insă dragostea mea pentru eroul insuleĭ deşerte, o mulţămi.

— Perfect, zise dânsa, întorcându-se spre Orsoni. Şi-a exprimat destul de limpede admiraţia pentru compatriotul nostru. Te rog să'ĭ exprimĭ salutările mele prietineştĭ.

Orsoni se execută şi eŭ am răspuns printr'un salut recunoscător.

După aceea plecară. Toată ziua i-am zărit prin insulă, când într'o parte, când în alta.

Englezi nu se satură aşa, cu una, cu două. Când vizitează un castel, orĭ o insulă, se interesează de cele maĭ micĭ amănunte.

De altfel, lady Deborah nu se maĭ ocupa de loc de mine ; părea că mă uitase cu totul.

După amiază pescuitoriĭ de perle dădură o reprezentaţie a munciĭ lor pentru străinĭ. După câte puteam înţelege de la distanţă, lady Deborah era inaintată. După gesturile luĭ Orsoni am înţeles că banditul îĭ oferise o perlă, care tocmaĭ fusese scoasă din apă.

Miss Deborah gesticula ; în momentele acelea vorbia de sigur foarte repede. Unchiul meŭ e un om foarte resistent. Dar cine în lumea asta se poate împotrivi uneĭ femeĭ tinere şi drăguţe, maĭ ales când este o englezoaică care vorbeşte aşa de repede ca miss Deborah ?

Orsoni se îndreptă spre oameniĭ săĭ şi le spuse câte-va cuvinte. Aceştia răspunseră prin strigăte de veselie. Apoĭ unul din'eĭ se desfăcu din gramadă şi veni alergând spre coliba mea.

Se opri în prag, gâfâind, şi'mĭ zise :

— Vino.

— Unde ?

— Pe bordul vaporuluĭ. Englezoaica vrea să ne mulţămiască pentru plimbarea pe care a facut-o, dându-ne şampanie. Şi dânsa doreşte ca toată lumea din insulă să ia parte la acest mic banchet.

— Şi signor Orsoni a consimţit ?

— Dânsul mă trimete.

— Atuncĭ te urmez, de şi nu-mĭ este de loc plăcut rolul meŭ de mut.

Peste zece minute eram într'o barcă, și vâslașiĭ mânau grăbit spre «Oajaca».

CAP. V

Șampania infernală

— Nu mă pot pronunța cu siguranță. Pentru asta mi-ar trebui un punct de sprijin. In zadar cercetez cu ochiĭ toată circonferența ceruluĭ: nu zăresc nicĭ un nor.

— Trebue să fie numaĭ o rea dispoziție nervoasă.

Aceste cuvinte erau schimbate de căpitanul vasuluĭ «Oajaca» cu signor Orsoni, îndată după ce pusesem piciorul pe bordul steameruluĭ.

Stăteam la câțĭva pașĭ de eĭ și'ĭ ascultam.

— Nu, nu, signor, reluă comandantul. Observă și d-ta: aerul s'a rarefiat și respirăm cu maĭ multă greutate. Am impresia că atmosfera este încărcată de electricitate. Toate acestea ne anunță apropierea unuĭ uragan, — fenomen teribil în această parte a Pacificuluĭ.

Ofițerul nu se înșela. Atmosfera era din ce în ce maĭ încărcată.

Mi se pare că eștĭ cam fricos astăzĭ, comandante, glumi Orsoni. Văd și eŭ că e foarte cald; dar noaptea se apropie și va aduce cu sine răcoarea. Și-apoĭ, în rezumat, ce propuĭ d-ta?

— Nimic, pentru moment.

— In cazul acesta n'aĭ nimic de zis împotriva banchetuluĭ oferit de gentila noastră vizitatoare?

— Nimic. Pun însă condiția ca oameniĭ să nu bea prea mult.

— Bine înțeles.

— Se poate să am nevoe peste puțin timp de tot șingele rece, de toată energia oamenilor meĭ.

— Un pahar sau două de șampanie nu constitue nicĭ o primejdie; cred că și d-ta veĭ bea împreună cu noĭ.

Căpitanul stătu un moment pe gândurĭ.

— Voiŭ închina un pahar în sănătatea sa, răspunse dinsul, dar cer să rămân la postul meŭ pe bord. Simt bine că peste puțin un mic nouraș va apare într'un punct al ceruluĭ. Nourul acesta va anunța de unde vine uraganul și încotro merge. Și atuncĭ nu vom maĭ avea nicĭ un moment de pierdut: va trebui să alergăm cu toată viteza în direcția opusă. In modul acesta numaĭ putem micșora intensitatea primeĭ ciocnirĭ. Cum suntem acum, am avea de îndurat toată violența uraganuluĭ; în mers însă furtuna va avea asupra noastră o influență cu atât maĭ mică, cu cât va fi maĭ mare viteza vasuluĭ.

Orsoni înălță din umerĭ aproape cu nepăsare.

Trebue să recunosc că unchiul meu este un om foarte curagios; explice-șĭ fiecare cum va putea acest sentiment, dar eu mă simțeam fericit că puteam constata și la unchiul meu o calitate.

In timpul acesta mateloțiĭ, fochiștiĭ, mecaniciĭ, în număr de vre-o patruzecĭ, se adunară cu toțiĭ pe punte. Câțĭva dintre eĭ dădeau ajutor groomuluĭ și uneĭ subrete engleze numită Lolly, care îndeplinea funcția de cameristă a d-neĭ Asmith, pentru a împărți paharele și a desface lă zile cu șampanie extra-dry.

Orsoni luase loc lângă d-na Asmith și-ĭ vorbea cu cea maĭ mare amabilitate.

Poate că în spiritul său de bandit cântărea averea călătoareĭ și visa vr'o soluție de însurătoare, prin care să pue mâna pe baniĭ englezoaiciĭ.

Eu stăteam într'un colț.

Când este condamnat cineva la mutism, cel maĭ înțelept lucru pe care îl are de făcut este să stea cât se poate de retras.

Dar Lolly se apropie de mine, îmĭ dădu un pahar și spre marea mea mirarea îmĭ șopti:

— Toată vremea îțĭ voiu turna eu șampanie în pahar; te opresc să beĭ altă șampanie decât aceea pe care ți-o voiu turna eu.

Și subreta se îndepărtă repede, fără să maĭ aștepte răspunsul meu.

Ea vorbise limba engleză, una din limbele pe carĭ nu trebuia să le cunosc în ziua aceea.

Oare nu cumva englezoaica mă credea maĭ puțin ignorant de cum mă recomandase Orsoni?

Dar mă gândiĭ îndată că banditul nu-șĭ pierduse timpul dând și servitoareĭ explicațiunile pe carĭ le dase stăpâneĭ. Da, dar atuncĭ se ridica un alt semn de întrebare: ce însemna recomandația d-reĭ Lolly?

O priviĭ din nou, pentru a încerca să ghicesc.

Dar fata se mișca repede prin mijlocul grupurilor, părând foarte bucuroasă de ocupația eĭ de împărțitoare de șampanie.

Observându-ĭ totușĭ cu atenție mișcările, putuĭ constata că era maĭ greoae decât voia să arate; nu era fată tocmaĭ drăguță, dar de sub șorțul pe care 'l purta, se trăda par'că o altă ființă.

In timpul acesta îmĭ uitasem cu totul de ordinul pe care mi'l dăduse subreta, căruia de altfel nicĭ nu'ĭ dădusem ma-e importanță, și lăsaĭ să mi se umple paharul de către primul venit.

Orsoni se ridicase și închina în sănătatea darniceĭ mistress Asmith.

Ca toate toasturile și toastul său fu ridicol. Dar atenția îmĭ fu atrasă îndată de un incident pe care nimenĭ altul nu'l observă.

Mereu ocupată și grăbită, Lolly se apropiase de mine.

Ea îmĭ zmulse paharul din mână și'ĭ aruncă repede conținutul peste bord: apoĭ mi'l umplu din nou din sticla pe care o avea în mână.

Mă oprise să beau altă șampanie decât aceea pe care avea să mi-o servească dînsa și acum mă făcea să'ĭ ascult ordinul.

Aproape-aproape să'mĭ uit rolul de mut și s'o întreb care era pricina atitudineĭ sale. Din fericire dînsa dispăru repede, fără să mĭ maĭ lase timpul de a'ĭ pune vre-o întrebare.

Meseniĭ goliră paharele de șampanie, carĭ se umplură repede din nou.

Groomul nobileĭ englezoaice se apropie de cârmă pentru a duce de băut și căpitanuluĭ, care ținuse să rămână la postul său.

Și pe când ofițerul continua să examineze orizontul cu privirĭ neliniștite, bizarul groom îĭ turna mereu de băut.

Acuma d-na Asmith răspundea toastuluĭ luĭ Orsoni.

Englezoaica îșĭ exprima uimirea de a străbate mările pe un vas care nu aparținea Anglieĭ și bucuria că se vedea tratată așa de bine.

Pentru a treia oară Lolly trecu pe lângă mine și'mĭ umplu paharul.

Cu un ton triumfător, dînsa îmĭ aruncă această frază enigmatică:

— Șampania mea este cea maĭ bună, pentru că nu te va face să dormĭ.

Ce voia să înțeleagă dînsa prin cuvintele acestea?

De-odată, privind maĭ bine în jurul meu, înțeleseĭ.

Orsoni, căpitanul și toțĭ oameniĭ echipajuluĭ, îmĭ apărură ca niște oamenĭ carĭ luptau împotriva unuĭ somn de neinvins.

Își frecau ochiĭ, căscau, începeau discursurĭ pe carĭ nu reușeau să le sfârșească.

De-odată căpitanul căzu, ca și cum i-ar fi retezat cineva picioarele.

Credeam că incidentul acesta avea să provoace mare sgomot; dar nimenĭ nu se mișca.

Ce se petrecea oare? M'am întors spre Orsoni. Stătea și dînsul răsturnat pe spatele fotoliuluĭ; dormea.

Cea maĭ mare parte a mateloților adormise de asemenea.

Uniĭ, maĭ rezistențĭ, se maĭ împotriveau încă: dar toate mișcările lor nu maĭ aveau acum alt scop decât acela de a se instala cât maĭ bine în vederea somnuluĭ care îĭ cuprindea.

Cincĭ minute trecură într'o tăcere emoționantă.

Soarele, pe jumătate ascuns la orizont, avea să dispară în curând cu totul.

De-odată, în partea opusă, la est, zăriĭ pe azurul ceruluĭ o mică pată. Imĭ aduseĭ aminte de cuvintele căpitanuluĭ. Această mică pată anunța uraganul pe care dînsul, cu instinctul de marinar, îl prevăzuse.

Singurul mijloc de scăpare, spusese căpitanul, era să alergăm înaintea furtuniĭ.

Dar cum ne am fi putut pune acum în mișcare cu un echipaj care dormea?

La urma urmeĭ poate că eu aș fi reușit să țin cârma, dar cine era să asigure serviciul mașinelor?

Privind înspăimântat de jur împrejur, zăriĭ cele două pânze ale catargelor. Poate că ar fi fost destul să desfacem una din aceste pânze ca să putem fugi.

Fără să maĭ stau pe gândurĭ, m'am repezit și, cu oare-care caznă, am reușit să desfac pânza.

După aceea m'am coborît din noŭ și alergând spre mistress Asmith, fără să mă gândesc la uimirea pe care avea să i-o producă un *mut* care vorbea, am exclamat:

— O furtună grozavă ne amenință! Oameniĭ aceștia trebue să fie trezițĭ din somn cât maĭ repede.

Dar englezoaica nu fu de loc uimită.

Se ridică și-șĭ chemă cu un gest servitoarele, carĭ stăteau la oare-care distanță, părând că'ĭ așteaptă ordinele. Apoĭ îmĭ zise:

— Ne anunțĭ o furtună. Dacă e așa, să ne grăbim, pentru că totul trebue să fie sfârșit aicĭ maĭ înainte de isbucnirea eĭ.

Capricioasa lady pierduse cu totul accentul eĭ englezesc și avea acum vocea Regineĭ.

CAP. VI

Două fulgere

N'am avut timp să'mĭ exprim uimirea, nicĭ să cer explicația.

Evenimentele se urmară atât de repezĭ încât gândul abia avea timp să le înregistreze.

Senzațiile mele erau asemănătoare cu acele ale unuĭ epure închis într'o roată pe care o face să se învârtească.

La cuvintele Regineĭ, groomul se repezi spre Orsoni.

De sub haine scoase o frînghie lungă, cu care *unchiul meu* fu legat burduf.

— Ițĭ spuneam eu că mă voiŭ servi odată de frînghia aceasta! —murmură dînsul.

Era Satina! Și miss Lolly nu era alta decât Fureta!

Cele treĭ fete erau acum stăpânele vasuluĭ.

Ghiceam acum tot ce se petrecuse. Un narcotic fusese turnat în șampanie și toțĭ dușmaniĭ meĭ erau paralizațĭ.

Pentru a mă scăpa, prietenele mele imaginaseră și duseseră la bun sfârșit un plan temerar.

Ochiĭ mi se umplură de lacrimĭ; mă gândeam care ar fi fost soarta bietelor fete, dacă deghizarea lor ar fi fost descoperită.

După ce Orsoni fu legat bine, Satina se întoarse spre Regina, așteptând un ordin.

Dulcea mea prietenă o întrebă:

— Eștĭ gata?

— Da. Nu-mĭ maĭ este teamă acum de tubul diavoluluĭ. Dă-mi'l.

Imĭ aduceam aminte din scrisoarea Regineĭ de teribilul instrument datorit geniuluĭ criminal al luĭ Orsoni.

Ce voia să facă acum Satina cu acest instrument?

Nu trebui să aștept multă vreme răspunsul.

Acum pe întreg cuprinsul măreĭ se făcuse aproape întuneric.

Pe neașteptate însă o lumină orbitoare brăzdă întunericul. Se auziră niște detunăturĭ scurte, carĭ făcură să vibreze atmosfera.

Pe punte, între frînghiile catargelor și fierăria exterioară a bastimentuluĭ, fulgere se încrucișară.

Aĭ fi crezut că ieĭ parte la o luptă de titanĭ.

Zăriĭ apoĭ pe Fureta lângă mine, înarmată cu o lanternă.

Dînsa se apropie de Satina și amândouă începură să străbată puntea.

Deosibeam într'un mod vag siluetele lor când într'o parte, când în cealaltă, aplecându-se și ridicându-se.

In sfârșit se apropiară de noĭ, și Satina exclamă:

— Sunt morțĭ toțĭ, afară de acela care se află legat aicĭ!

Și cu degetul arătă pe Orsoni, care dormea, inconștient de primejdia prin care trecea.

Atuncĭ Regina se apropie de mine:

— Trebuia, îmĭ spuse dînsa, cu un ton trist. Ne-ar fi fost cu neputință să-ĭ lăsăm în viață. Erau toțĭ niște bandițĭ, niște mizerabilĭ, niște criminalĭ. Eu n'aș fi avut curajul acesta. Din fericire negriĭ sunt maĭ energicĭ. Satina ne-a scăpat.

«Dar acum n'avem timp de pierdut. Ne-aĭ spus că suntem amenințațĭ de furtună. Am înțeles toată gravitatea situațieĭ când te-am văzut desfășurând pânza. Prin urmare să ne grăbim.

— Dar ce-avem de făcut?

— Trebue să curățim vasul de aceste cadavre.

Mă înfioraĭ.

— Știŭ cât de penibil este lucrul acesta, continuă Regina, dar oare puteam face altfel?

Apoĭ, cu o blândețe pe care ar fi trebuit să fiŭ de piatră pentru ca să n'o simt:

— Trebue să ne facem datoria față de aceștĭ marinarĭ. Fie-care dintre eĭ are drept la marele mormânt al oceanuluĭ.

Avea dreptate. Trebuia să dăm dușmanilor noștri morțĭ măcar odihna din urmă, odihna din fundul mărilor.

Ah! ce oră grozavă! Cadavrele eraŭ aruncate unul câte unul în valurile pe carĭ furtuna apropiată le făcea fosforescente.

Și când ne duceam după un noŭ cadavru ne întâlneam în cale cu Satina și cu Fureta, carĭ transportaŭ răsuflând din greu funebrele colete.

Mi se păru un veac până să se sfârșească acest vis urît. Acum, de la căpitan până la cel din urmă fochist, dormiaŭ cu toțiĭ somnul adânc din fundul oceanelor.

Pe bord rămăsesem acum numaĭ noĭ: Regina, Fureta, Satina, eu și Orsoni legat. Atuncĭ îmĭ fu teamă de ceea ce avea să se întâmple.

— Dar pe dânsul de ce l'ațĭ lăsat în viață? întrebaĭ.

Regina îmĭ răspunse cu gravitate:

— Dânsul este cel maĭ vinovat.

,,Vom aștepta să se deștepte. Pe ceĭ-l alțĭ i-am cruțat de suferință; nicĭ n'au știut când au încetat de a maĭ trăi. Dânsul însă trebue să știe că moare ucis tocmaĭ de instrumentul blestemat cu care obișnuia să ridice viața altora.

Nu știu ce glas lăuntric îmĭ șopti în acel moment câte-va cuvinte de milă:

— Regina, omul acesta este fratele mameĭ mele...

Pentru memoria mameĭ, să nu fim cruzĭ.

Dar în aceeași clipă un muget puternic trecu prin aer. Steamerul se clătină ca o coajă de nucă pe un val enorm, ridicat pe neașteptate.

Uraganul pe care-l uitasem un moment, ne aduse aminte de apropierea sa.

Din câte-va săriturĭ fuĭ la cârmă. Trebuia să mențin vasul drept înainte, pentru că, a expune flancurile bătăeĭ furtuniĭ, ar fi însemnat o peire sigură.

Situația era cât se poate de critică, și cu toate acestea o primiam cu bucurie.

Primejdia aceasta însemna, cel puțin pentru moment, înlăturarea orĭ-căreĭ hotărîrĭ în privința luĭ Orsoni.

Furtuna începu dintr'o dată cu violență. Vântul urla, ridicând munțĭ de apă; un adevărat potop cădea din cer. Fulgerile nu maĭ conteneau, încrucișîndu-se într'un amestec infernal.

Pentru a menține vasul în direcția cea bună, aveam nevoe de toate forțele mele.

Numaĭ un singur gând mă chinuia.

— De nu s'ar rupe pânza de la catarg.

In momentul acela un nou zgomot veni să mărească oroarea aceleĭ noptĭ.

In camera maşinelor, din ordinul căpitanuluĭ, focurile fuseseră aprinse pentru ca ,,Oazaca'' să se poată pune în mişcare la primul semnal.

Fără indoială, focul acesta ne maĭ fiind alimentat, avea să se stingă peste puţin, dar până atuncĭ, aburiĭ ţîşnind furioşĭ prin supape, umpleau noaptea cu o plângere sfîşietoare, continuă, înebunitoare.

Cred că eram aproape să'mĭ perd cumpătul, când un trăsnet spăimântător izbucni de-asupra capetelor noastre şi puntea întreagă se umplu de lumină.

Trecerea fluiduluĭ electric mă zgudui cu violenţă, câte-va minute am rămas uluit, ţinându-mă cu mâinile de cârmă.

Când îmĭ veniĭ bine în fire, Regina era lângă mine.

La lumina fulgerilor carĭ nu maĭ conteniau, figura eĭ îmĭ apăru peste măsură de palidă.

Prietena mea îmĭ zise:

— Orsoni a fost condamnat de zeul furtunilor; nu va maĭ trebui să'l pedepsim noĭ.

(Va urma).

DIN CALIFORNIA

PARCUL CU BROAŞTE ŢESTOASE DIN PLEASURE-BAY

Una din curiosităţile care atrage pe călătoriĭ carĭ trec prin San-Francisco, este parcul cu broaşte ţestoase din Pleasure-Bay, care e format dintr'un mare basin. Acest parc conţine cam la 7000 de broaşte ţestoase zise şi «Terrapine», crescute în locul acela şi se zice că sunt maĭ bine de 30.000 de ouă, îngropate în nisip.

Dacă vă apropiaţĭ fără sgomot, într'o frumoasă dimineaţă cu soare, veţĭ vedea pe aceste animale, îndesate unele în altele aşa de tare în cât nisipul de pe plajă dispare sub greutatea acesteĭ mase inerte. Dar la cel maĭ mic sgomot, toată această masă pe care o credeaţĭ fără viaţă, se ridică şi se agită. Frica pare că însufleţeşte pe aceste ciudate animale şi cu toată încetineala mişcărilor lor nu întârzie a dispărea în apă. De îndată ce liniştea s'a restabilit, revin imediat la mal.

Se ştie că broaştele ţestoase depun ouăle lor în nisip şi căldura solară le clocește. Tinerile broaşte sunt închise într'un basin separat de îndată ce aŭ eşit din oŭ. Reţele se întind spre a le apăra împotriva lăcomieĭ maţelor sălbatice pentru carĭ sunt adevărate delicatesurĭ, iar când aceste broaşte aŭ ajuns la oare-care desvoltare, sunt transportate în parcul cel mare. Sunt nutrite cu peşte viŭ care e aruncat în marĭ cantităţĭ într'un fel de reservor în care broaştele se cufundă.

Broaştele ţestoase cresc foarte încet, dar îndată ce aŭ atins greutatea de 7—8 puzĭ, sunt trimise în piaţă, unde se vând, în mijlociu, cu 15—18 dolarĭ duzina. Americaniĭ sunt foarte amatorĭ de supă de broască ţestoasă, şi acest fel de mâncare se găseşte pe toate listele de bucate în toate restaurantele cu vază.

Nelli

PESTE HOTARE

Priveliştĭ pitoreştĭ din Steiermark

Un colţ frumos al Austrieĭ - un loc fermecat cum zic Austriaciĭ—îl formează ţinutul Steiermark. Nu numaĭ lauda egoistă a lor, dar mărturisirile entuziaste ale străinilor numesc acest ţinut «mărgăritarul coroaneĭ Austrieĭ». Acest renume este datorit aleseĭ poziţiunĭ geografice. Situat între

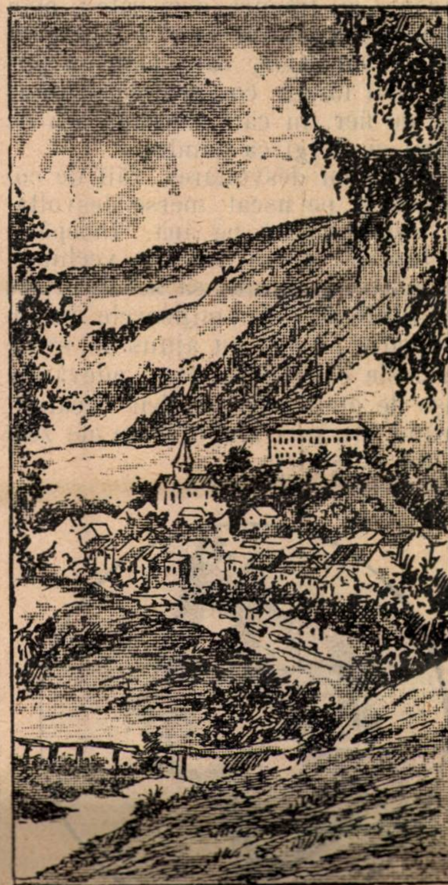
O coloană de calcar din grota Lurg

înălţimile vecinic atrăgătoare ale Alpilor centralĭ, de aci îşĭ încep puterea fluviile Drava şi Sava.

Terasele minunate din muntele Erz şi priveliştile din Pffafenstein rivalizează pe întrecutele cu ţinuturile Gheţeĭ din Hochschwab.

Demn de remarcat este satul Pürgg situat pe un platou stâncos şi abrupt având în faţă majestuosul Griming.

Totuşĭ numaĭ în partea nordică predomină munţiĭ ceĭ maĭ înalţĭ precum masivul calcaros Hochlantsch, unul din ceĭ maĭ frumoşĭ munţĭ şi

Murau

Schönckels care ţine în sânul săŭ peştera Lurg, foarte vizitată din pricina colosalelor eĭ stalactite şi stalagmite. Aceste coloane de calcar întrec în grosime coloanele templelor din Lunor.

In vale se răsfaţă ca nişte peisagiĭ picturale localităţĭ carĭ atrag pe fiecare an nenumărată mulţime de străinĭ carĭ vin atât pentru aerul dătător de sănătate cât şi pentru îndrăzneţele excursiunĭ prin împrejurimĭ.

In bună situaţie se află oraşelul Murau, poate cel maĭ alăturĭ de Bruch, Indenburg, Leoben şi alte localităţĭ din Steiermark.

Em. Riegler

O ascensiune în „Montgolfier"

Aviațiunea e obiectul care interesează astăzi pe toată lumea, de toate condițiunile și de pretutindeni.

Oamenii au încercat în toate vremurile să găsească cele mai convenabile mijloace de comunicație. Străduințele lor de veacuri avură ca urmări, rând pe rând, îmbunătățirea vechilor căruțe cari se prefăcură în diligențe și trăsuri acoperite; apoi ingeniositatea unui englez descoperi puterea vaporilor, care făcu cu putință mai târziu construirea drumurilor de fier, în cari azi stai așa de comod și alergi ca gândul.

Paralel cu desvoltarea căii de comunicație pe uscat merse desvoltarea comunicației pe apă. Incepând cu luntrile pescarilor din vechime, cari n'aveau curajul să se depărteze prea mult de țărm, mijloacele de comunicație pe apă au ajuns azi să ne dea acele cetăți plutitoare, adevărate orașe de oțel, cari străbat oceanul, ducând într'una singură din ele zeci de mii de suflete.

Cei doi frați Montgolfier.

Pare însă că nimic nu va rămâne neatins de curiozitatea, de voința nesățioasă a omului, care cearcă să ajungă stăpân desăvârșit al tuturor puterilor firei.

E relativ mult timp de când s'au făcut cunoscute principiile pe cari se întemeiază zborul pasărilor. Mulțumită acestora, omul a încercat și a reușit să-și croiască drum prin văzduh. Astăzi, povestea lăzii zburătoare pe care o întâlnim în minunatele «O mie și una de nopți», a încetat de a mai fi o poveste.

Cine dintre noi n'a văzut, măcar în ilustrație, o mașină din cele cu cari omul se ridică în văzduh, zboară încotro poftește, se ridică sus cât voește și se lasă pe pământ când găsește cu cale și în locul pe care și'l alege ?..

Sunt foarte numeroși acei cari au lucrat și lucrează chiar azi pentru perfecționarea aeroplanelor și a baloanelor. Vremea noastră e caracterizată printr'o foarte folositoare străduință de a cuceri aerul; epoca în care trăim e de pe acum memorabilă, ca una în care visul crezut nerealisabil de către părinții părinților noștri, — și chiar de proprii noștri părinți, — a devenit un fapt împlinit.

Astă-zi oamenii zboară.

Incercările făcute din vremuri depărtate pentru cucerirea aerului au făcut nemuritoare multe nume. Și nu puțini sunt acei cari sunt până azi „*martirii aviațiunei*".

Printre cei cari merită a fi în deosebi pomeniți, acum, când vorbim de baloane și de aeroplane, sunt frații Montgolfier, Carol și Robert. Intâmplarea fu aceea care descoperi acestora faptul pe care avea să se întemeeze construirea baloanelor. Unul din cei doui frați observă într'o zi că o pânză udă ce se așezase aproape de o mașină, spre a se usca, în clipa când aerul de desubtul ei se încălzi, cată să se ridice în sus.

Această întâmplare pe care observațiunea unuia din frații Montgolfier o notă cu luare aminte, ajută mai pe urmă la construirea balonului umplut cu hidrogen cu care frații Montgolfier făcură câteva ascensiuni.

Uimirea și bucuria extraordinară ce a cuprins pe privitorii acestui spectacol e de nedescris.

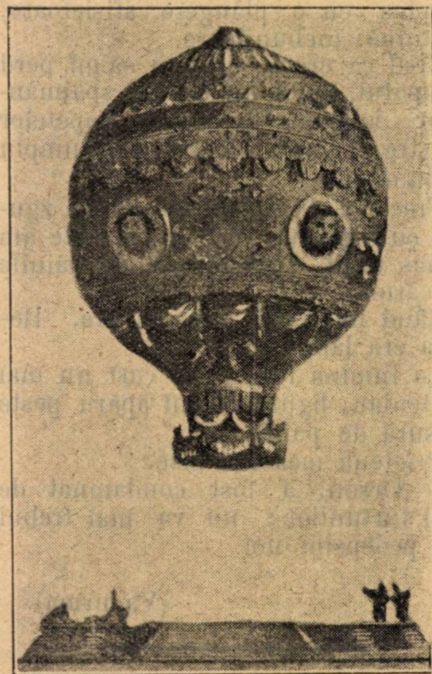
Dăm aci descrierea acestui eveniment, făcută de un francez, care, contimporan cu cei doui frați, a văzut cu proprii săi ochi minunea cea de necrezut.

*

«Zi minunată! Zi de neuitat! Carol și Robert s'au ridicat astăzi în aer, în văzul unei gloate zgomotoase care umplea grădina Tuileriilor. Sărise lumea peste ziduri și dărămase porțile. Nu pot asemăna cu nimic priveliștea asta a unei mări de capete mișcându-se în loc și murmurând ca valurile mărei. Două sute de mii de oameni înălțându-și brațele spre cer în atitudini de uimire, de bucurie, de admirație, de.. neașteptat. unii plângeau de groază să nu li se întâmple ceva celor doui îndrăzneți aeronauți; alții, căzând în genunchi, simțeau că se înăbușe de uimire, de spaimă și de înduioșare. Toți privitorii erau identificați cu aeronauții cari de sus salutau poporul cu steguletele ce se tot mișcau fâlfâind. Frumusețea priveliștei creștea, la această măreață experiență adăogându-se un soare curat care scălda pe cei doui navigatori aerieni ce păreau că vor să zică adio pământului.

Indrăzneții aviatori se pierdeau în nouri, în aclamațiile concetățenilor lor, cari suspinau, tremurau, se rugau pentru ei. Balonul, mare, nespus de mare, se ridica plutind ușor, strălucind ca un astru sau ca un locaș al cine știe cărui zeu ce poruncește elementelor.

Nici odată fizica n'a creeat o clipă mai măreață pe pământul nostru, o clipă mai extraordinară, mai proprie de a face pe oameni să verse lacrimi, să nască entuziazmul în inimi. Ziua asta ne mai pomenită nu va mai fi nici odată!..

Primul balon «Montgolfier»

Ceea ce atingea mai mult pe cel care observa e luarea aminte, grija, teama și mila care umpleau toate inimile și care făceau ca această plăcere de a privi să fie o plăcere dureroasă. Am auzit cu urechile mele oameni cari se mustrau că asistă la o experiență din cale afară de primejdioasă și cari se credeau ei înșiși vinovați de o nenorocire ce ar fi putut să se întâmple celor doui frați.

In această adunare nu mai era un singur om rău: toți tremurau pentru cei doui semeni ai lor, toți se rugau fierbinte Dumnezeului spațiului, să-i aducă teferi pe pământ. O, ce interes plin de dragoste! Ce milă înduioșetoare! Ce simțire, care se arăta prin gemete!.. Iacă virtuțile pe cari le admiram în mulțimea dimprejurul meu, în vreme ce, deasupra noastră, geniul plutea prin nouri, geniul care sta alături de curagiul nespus.

Montgolfier fu el oare înviețorul aerostatelor de demult, — ori întâmplarea îi aduse înaintea ochilor un fapt fizic, care, deși de o simplitate mare, a fost multă vreme uitat»?..

Şcoala animalelor savante

Intr'o zi, Malebranche, un filosof din secolul al XVII, bătu pe un câine al său. Când i se făcu observaţie asupra acestuî act de brutalitate, filosoful începu să râză zicând «acesta nu simte!».

Acest filosof nu făcea alt-ceva de cât punea în practică theoria maestruluî său Descartes, după care animalele n'ar fi de cât nişte maşinî care sunt lipsite de inteligenţă şi sensibilitate ca şi un ceasornic.

Această teorie care fu foarte mult răspândită în acele vremurî revoltă chiar pe aceî ce cunoş'ceau puţin natura. Doamna de Sévigné protesta din toată inima sa, La Fontaine din tot geniul său. El care studiase aşa de aproape moravurile animalelor, el care petrecea o zi întreagă urmărind înmormântarea uneî furnicî, care se amuzase atât de isprăvile jupâneseî Vulpe cât şi de cochetăriile Epureluî, care descrise cu emoţiune dragostea a douî porumbeî, cu atâta pietate primejdia animalelor bolnave, cum era tocmaî el să admită că animalele n'aû suflet şi sunt lipsite de inteligenţă. Probă că aû inteligenţă sunt exemplele nenumărate citate. Fără a vorbi de câine care pentru om este un amic devotat şi un ajutor preţios, dar se ştie că în Indiî unî elefanţî aû învăţat să facă buchete pe câmp şi să conducă copiiî la şcoală; castorul este un excelent architect şi inginer de podurî şi şosele (?)

Autorul volumuluî «l'Esprit des bêts», între alte exemple citează unul foarte interesant al unuî castor din «Jardin des Plantes» care înlocui pe gardianul său.

In fie-care seară, în timpul ernei, gardianul împrejmuia cu ulucî culcuşul castoruluî. Intr'o seară când temperatura promitea o noapte senină, gardianul uitase să maî pue ulucî şi adormi. Timpul reschimbându-se, gardianul se sculă cum se făcu ziuă şi alergă la culcuşul castoruluî, dar care îî fu mirarea, când văzu neglijenţa sa reparată de animalul industrios.

Animalele sunt capabile de cele maî ingenioase combinaţiunî ale vieţeî sociale. Cetatea albinelor face *ruşine* Statelor moderne celor maî bine organizate.

Dacă republica ideală a luî Platon *) este realisată pe acest pământ, maî curând o poţî vedea la animale de cât la oamenî.

Noî nu vroim să facem pe animal egal omuluî, el este foarte departe de a avea toate facultăţile noastre; cele maî multe care chiar posedă, totuşî acele facultăţî, rămân la eî în starea rudimentară.

Dar ceea ce trebue să recunoaştem sunt trăsăturile esenţiale carî aû natura noastră: sentimentul conservaţiuneî, frica, lăcomia, afecţiunea, gratitudinea, pisma, supărarea etc. Aceste sentimente primitive sunt deghisate în miî de modurî, desvoltate la omul adult, perfecţionabile prin civilisaţie; se deosibesc cu uşurinţă prin forma lor originală la copiî.

Animalul poate fi comparat cu un copil. Acesta ne arată destul munca care trebue să o întrebuinţeze educatorul lor.

Voî toţî elevî carî aţî fost la circ şi carî aţî văzut elefanţiî musicanţî, pisicî învăţate, pantomine în care câiniî sunt în frac etc. etc., v'aţî întrebat prin ce mijloc s'a putut obţine minunăţiile astea? Cu preţul căreî viclenii, căreî ingeniosităţî şi răbdărî? Vă aduceţî aminte cu ce greutate v'a învăţat să citiţî şi să fixaţî atenţia.

V'a certat, bătae etc. etc., şi cu timpul aţî învăţat şi voî.

Eî bine, nu sunt două metoade la educaţie. Dresatul de animale procedează întocmaî ca şi educatorul copiilor. Nicî el n'a progresat aşa de o dată, ci cu încetul, şi de la simplu la compus şi de la uşor la greu.

Aţî văzut câinî executând diferite salturî ca şi jokey ceî maî îndemânatecî.

Maî întâî i-a învăţat să stea în picioare, după aceea să sară, apoî după ce saltul simplu a fost obţinut, i-a învăţat să fugă în jurul pisteî.

Obişnuindu-î cu exerciţiî simple cu încetul a obţinut şi alte maî diferite. Dar ceea ce este arta dresoruluî este de a transforma apucăturile lor instinctive în apucăturî savante.

Animalele bine dresate se vând foarte scump. Un leû valorează de la 7 la 800 francî, tigrul de la 1—5000 fr., ursul alb 1—2000, ursul brun 400—600.

Miss Doré a refuzat 8000 fr. pe carî iî oferi ţarul Alexandru III pentru un zăvod d'Ulm.

Un elefant fu vândut cu 12.000 fr.

Să distrugem animalele vătămătoare şi feroce contra cărora suntem în stare de leg'timă de apărare. Dar pentru celelalte care sunt bune, docile, serviabile trebue să ne arătăm stăpânî bunî.

Animalele trăesc şi îmbătrânesc ca şi noî; ele se iubesc şi aû ce este drept o inteligenţă rudimentară.

Să respectăm decî pe aceî pe carî un filosof i a numit «Fraţî inferiorî».

*) Platon. (424—347 00. I—C.)
Celebrul filosof grec, discipolul luî Socrate şi maestrul luî Arioste. Filosofia sa este înaltă şi se opune primele părţî ideilor creştine.

CURIOZITAŢI MODERNE

Se povesteşte că un domn Cretovski, bancher din Nijni-Novgorod, purta un pardesiû căptuşit cu bucăţî din garderoba oamenilor celebri. Bancherul se laudă că posedă o bucată din mantaua militară a luî Napoleon I, o bucată din vesta luî Byron, o bucată din cravata luî Dizraeli şi multe alte relique rămase de pe urma oamenilor celebri.

Un bogat proprietar din Lisabona se poate lăuda că este cel puţin tot aşa de original ca şi bancherul rus. Acest om impune nişte costume cu totul bizare numeroaselor sale servitoare. Amator pasionat al florilor, dînsul are pretenţia ca servitoarele sale să-î formeze un adevărat buchet.

Fiecare dintre ele trebue să reprezinte o floare, îmbrăcându-se cu diferite ştofe colorate şi broderiî. Stăpânul însuşî şi-a ales ca enblemă lăcrămioara.

Acelaş gust al costumelor decorate se regăseşte într'un grad şi maî înalt încă la un oarecare domn Szmeny, magnat din Budapesta. Acesta are obiceiul să poarte nişte haine carî aduc foarte bine cu bogatele tapiţeriî ale odăilor sale. Haina sa de gală este împodobită cu tulipî asemănătorî cu aceia de pe tapiseria salonuluî de recepţie din palatul său. Smokingul reproduce decoraţiile orientale din sala de fumat.

Merită de asemenea să fie citată şi originalitatea unuî oarecare domn Abragia din Neapole. Acesta purta haine acoperite peste tot cu micî oglinzî. Când eşea în stradă, toată lumea se ferea de dînsul, atât era de orbitor în bizaru-î costum.

Dar toţî aceştia au fost lăsaţî în urmă de un milionar rus, care avea mania bijuteriilor.

Pentru a'şî satisface capriciile, a cheltuit în două anî maî mult de cincî milioane. In schimb numele său a ajuns celebru; ne pare rău că l'am uitat.

Vetor.

VIAŢA MILITARĂ IN ANGLIA

Intr'o revistă englezească de acum câţi-va anî găsim câte-va lucrurî interesante cu privire la viaţa de ostaş în Anglia. Unele lucrurî carî s'or fi schimbat de atuncî n'ar putea să strice actualităţeî acestor rîndurî:

In Anglia viaţa de cazarmă e confortabilă şi mult maî plăcută decât în celelalte state europene: ea e bazată pe viaţa de familie «homul». Camerile sunt marî, bine ventilate, cu aspect frumos. Soldaţiî nu sunt înghesuiţî în câte o sală ca sardelele dintr'un butoî şi locuinţa lor nu e destinată numaî pentru a se grămădi în ea oamenî cu armele şi bagajele lor.

Prânzul lor se compune din rasol, cartofî şi alte legume. Eî aû treî mese pe zi: dejunul cu cafea, pâine şi unt; prânzul, care e maî copios, şi cina cu ceaî, pâine şi unt. Menu ul lor variază însă.

Iată pe cel dintr'o săptămână :

Duminică : Friptură, cartofĭ, budincă.

Lunĭ : Mâncare cu cartofĭ și orez.

Marțĭ: Rasol, cartofĭ.

Miercurĭ : Friptură, varză și cartofĭ.

Jouĭ : Mâncare cu cartofĭ și orez.

Vinerĭ : Friptură, legume, cartofĭ.

Sâmbătă : Miel cu cartofĭ.

Odată pe săptămână se dau cărnurĭ recĭ la dejun.

Porțiile sunt destul de respectabile, totul e în cea maĭ perfectă curățenie și, grație buneĭ lor solde, mulțĭ își plătesc câte un dezert : prăjiturĭ, fructe, etc.

Spălatul rufelor se face în comptul soldatuluĭ și costă un peny pe zi. In spălat se socotește și întreținerea rufelor.

Cu lucrul acesta se îndeletnicesc soțiile soldaților căsătorițĭ, carĭ locuesc, după cum am spus, în cuartiere speciale. Femeile militarilor carĭ locuesc în cazarmă sunt bine îmbrăcate și nu e o raritate a le vedea Dumineca și sărbătoarea în rochiĭ de mătase și catifea. Copiiĭ, de altfel, foarte numeroșĭ, carĭ au eșit din aceste căsătoriĭ, sunt crescuțĭ în cazarmă, unde se găsește o școală care poate rivaliza cu cele maĭ bune din Londra.

Profesoriĭ copiilor de trupă au gradul de sergențĭ și sergențĭ-majorĭ.

Leafa lor anuală e de 3000 la 4000 sh. (3750 la 5000 leĭ).

Cu toate acestea mulțĭ englezĭ, se poate zice chiar că cea maĭ mare parte din eĭ, consideră pe militar ca pe un om care și-a vândut libertatea, așa că el se bucură de foarte puțină stimă în societate. La Woalwich, la Aldershot, nu e tot astfel : în aceste localitățĭ uniforma e agreată, precum și aceia carĭ o poartă. Soldațiĭ sunt curtațĭ și femeile se lasă a fi curtate de eĭ, pentru motive foarte sănătoase.

Cu toate astea numaĭ o anumită clasă a populațieĭ consimte a primi un militar ca soț sau ginere. Motivul e cel arătat maĭ sus. Fetele din clasa uvrierilor, ce e drept, nu fac o partidă rea când se căsătoresc cu un soldat. Acesta, dacă are puțină ambițiune și'șĭ îndeplinește conștiincios serviciul, ajunge foarte repede la granul de sergent-major și poate nădăjdui a ajunge și ofițer ; dar aceștĭ ofițerĭ eșițĭ din cadre nu sunt tratațĭ pe acelaș picior ca și ceilalțĭ ofițerĭ, carĭ nu admit în intimitatea lor pe ceĭ dintâĭ. Eĭ nu sunt admișĭ la masă cu gentlemaniĭ și lor li se dă serviciĭ maĭ puțin plăcute. Eĭ îndeplinesc funcțiunile de șef de manej, de instructorĭ, de ofițerĭ de intendență, etc. Lor li se repartizează tot ce reprezintă o lucrare manuală sau un serviciu regulat ; căcĭ ofițerul englez ține foarte mult ca în timp de pace să nu facă nimic.

Orele de serviciu ale soldatuluĭ englez sunt relativ puține, mult maĭ puține de cum sunt în Franța și Germania.

Așa că el dispune de timp pentru a se instruì, dacă e predispus la studiĭ, sau a se distra, dacă nu-ĭ plac studiile.

Dejunurile și prânzurile bune, cafeaua, ceaiul, fripturile, budincile, teatrul, frumoasele spectacole, toate aceste contribue ca viața luĭ Tömmy-Atkins, numirea populară a soldatuluĭ englez, să fie invidiată. Când soldatul va pleca în Africa, unde va trebui să doarmă pe pământul gol, sub un soare arzător, pradă a frigurilor, el se va gândi adesea la bunurile ,,homuluĭ" de la regiment, și această amintire va fi o compensație în schimbul relelor și privațiunilor pe care le îndură în depărtare.

DIVERSE

Elefanțĭ la muncă. — Un proprietar al unuĭ circ mare străin a închiriat unuĭ bogat țăran din Juvissy douĭ elefanțĭ din trupă, ca animale de muncă. Locuitoriĭ din Juvissy admiră în fie-care zi spectacolul acesta curios.

* * *

Scaunul draculuĭ este numele ce s'a dat unuĭ curios fotoliŭ dintr'un os, din maxilarul unei balene, care este una din curiozitățile bisericeĭ din Iarmouth, comitatul din Norfolk (Englitera).

* * *

Vârsta dileriților arborĭ.—Iată câteva date asupra diverselor speciĭ. Maĭ mult se pare că trăește Boalabul din regiunile calde, care se crede că atinge 6000 anĭ. Platanul pînă la 4000 anĭ ; Chiparoșiĭ 3—4000 ; Smochinul de India peste 3000 anĭ ; Tisa ajunge asemenea 3000 anĭ, pe când Castanul, Stejarul, Cedrul de Liban ajung 1500—2000 anĭ ; Bradul și Teiul cam 1000 anĭ ; Măslinul 700 ; Portocalul 630 ; Pinul 6—700; Plopul alb 500; Părul 400 anĭ, etc.

In privința grosimeĭ se remarcă maĭ ales Castaniĭ, Plataniĭ, Braziĭ de America de Nord (Sequoia), Plopiĭ, Teiĭ, etc. La uniĭ din arboriĭ citațĭ circonferința e de 15—20 metri, pe când la Stejar e de 7 m., la Tisa de 5, la Brad de 3 m., etc.

Inălțimea unor arborĭ e adesea maĭ mare decât își poate cineva închipui, căcĭ pe când arboriĭ ceĭ maĭ marĭ de la noĭ ating 20, 40—75 m., în America există un fel de brad (Sequoie) care atinge 140 m., iar Eucaliptul 190 m.

* * *

Mărimea diferitelor animale. — In golful Arica, de pe coasta Americeĭ de Sud, în dreptul ecuatoruluĭ și la o depărtare de 1000 km. (cam cât este de la Vârciorova la insula Șerpilor) se află archipelagul Galapagos, unde nu locuesc oamenĭ, dar unde trăesc niște broaște țestoase foarte marĭ. Broasca țestoasă-elefant—cum i se zice—este lungă de 9 metri și cântărește uneorĭ 2—3000 kgr.

Elefantul de Siam poate ajunge la o înălțime de 3—6 m. și la o greutate de 10.000, pe când elefantul alb nu ajunge decât la o înălțime 2—3 m. și la o greutate de 2—4.500 kgr. Girafa de Africa, maĭ ales, ajunge la o înălțime de 6—14 metri. Un picior al eĭ este așa dar de treĭ orĭ cât statura unuĭ om înalt. Este animalul cel maĭ frumos și se prinde foarte greŭ. Șearpele Boa ajunge câte odată la o lungime de 6—18 m. și la o grosime de 1 metru.

Intre păsărĭ struțul este cel maĭ inalt și poate ajunge la o greutate de 200—250 kgr.

Intre peștiĭ vertebrațĭ, balena este cea maĭ mare, căcĭ ea are câte odată 40 m. lungime și o greutate dela 40—70.000 kgr. Cu o singură lovitură de coadă, ea poate răsturna o corabie lungă de 10—20 metri.

* * *

Puterea diferitelor animale.—Ca rege al puterei este socotit elefantul, căcĭ el poate duce în spinare pînă la 700 kgr.; cu trompa sa poate ridica chiar 250 de kgr. și poate trage după el 1000 kgr. Leul poate purta în gură, fugind, un boŭ de o greutate pînă la 250 kgr.; tot asemenea și tigrul, dar maĭ puțin pantera, leopardul, etc. Urangutangul se poate lupta cu ori-care animal, iar șearpele boa chiar cu orangutangul ; omul cu fie-care dintre animale în parte, cu condiție însă să fie bine înarmat.

Tradiții și moravurĭ din Anglia

Cortegiul istoric din Chester (Anglia)

Toate cetățile vechĭ, carĭ aŭ un trecut măreț, aŭ o adevărată bucurie înfățișând evenimentele istorice solemne saŭ pitoreștĭ prin cortegiĭ și alegoriĭ.

Chester e una din cetățile carĭ aŭ păstrat maĭ cu sfințenie acest fel de obiceiurĭ. *Parada* istorică pe care a înfățișat-o de curând în fața Angliei întregĭ, ia în fiecare an o culoare maĭ solemnă, un caracter de poezie din ce în ce maĭ frumoasă și maĭ măreață.

Acest cortegiŭ e împărțit într'un preludiŭ și șeapte episoade.

Preludiul se deschide cu două saŭ treĭ sute de zâne carĭ sunt înfățișărĭ mitologice și de care e populată Anglia din vremĭ străvechĭ, iar după aceste zâne vin nimfele carĭ întovărășesc pe regina Diva.

Numele zeițeĭ Diva dovedește că această

legendă îşî are obârşia în vremea dominaţiei romane.

Această parte a cortegiuluî înaintează sub conducerea unuî războinic ce călăreşte pe un cal împodobit cu aur. Cavalerul acesta are cu el tot felul de arme şi înfăţişează oraşul Chester.

După zâne şi după nimfe apare cel dintâî episod, saŭ cea dintâî grupă a cortegiuluî istoric. Se vede Cneius Publius Agricola, guvernatorul roman, care, după regina Elpidas şi amândouî primesc omagiile a altor şease regî domnitorî în Marea-Britanie.

In al treilea episod vedem alte moravurî şi alte costume. Hugo Lupul, întovărăşit de soţia sa, contesa Ermentruda, aduc un sacrificiŭ sfântuluî Anselm pentru construirea mânăstireî dela Warburgh.

In al patrulea episod, archiepiscopul Baudoin predică cruciada către norodul din Chester, iar în al cincilea, Eduard, Henric, sub numele de IV-lea, îî ia coroana şi-l închide pe Richard în castelul din Chester.

Al şaptelea episod e nespus de mult maî pitoresc de cât celelalte. Iacob I e acum nu numaî rege al Scoţieî, dar şi al Anglieî. El cercetează cetatea şi pe războinicii săî. Trece prinaintea stâlpuluî la care sunt legaţî un puritan din Scoţia şi un vagabond. Puritanul vrea să ceară îndurare din partea regeluî Iacob ; înţelegând însă câtă ură trebue să aibă acesta pentru răposata regină Elisabeta, pricina morţiî Marieî Stuart,— mama luî Iacob, — puritanul strigă: «Aruncă, Doamne, din palatul tăŭ, chipul Elisabeteî !»

Vagabondul cere şi el iertare, strigând: «Trăiască regele Iacob, care e Solomon cel înţelept al nostru !»

Regele îî graţiază pe amândoî şi pune să'î deslege.

In urmă, regele Iacob I porunceşte celebrarea *Mareî sărbătorî a Vereî.*

Această «Sărbătoare a Vereî» a fost orânduită la Chester în 1498. Maî târziu, în 1540, primarul de pe atuncî din Chester, Lawrence Smith, porunci la douî artiştî să facă maî multe figurî şi animale carî să ia parte la această serbare. Intre ele fură patru uriaşî de formă omenească, un rinocer, un balaur, şase caî, şi altele.

In zilele noastre, în fie care vară, la serbarea din Chester, cortegiul monstrilor face parte din reprezentaţia istorică. Balaurul e pus în fruntea cortegiuluî, apoî vin uriaşii şi alte fenomene.

La urmă se opresc în mijlocul uneî câmpiî întinse şi toţî alcătuesc un cerc. Şi înaintea acestor uriaşî şi animale, norodul din Chester cântă şi joacă vre-o câte-va zile în şir.

N.

Cortegiul istoric din Chester (Anglia)

ce a învins pe Ordovirî, se duce într'un fel de pelerinaj spre închipuita locuinţă a Diveî spre a-î mulţumi pentru ajutorul ce i l'a dat în luptă.

Dela episodul întâî până la cel de-al douilea trec nouă veacurî din istoria Anglieî. Suntem acum la sfârşitul celuî de al zecilea veac ; îl vedem pe regele Edgar pe o corabie asemănătoare cu cele ale Vikings-ilor. Prora aceşteî corăbiî e făcută în forma capuluî unuî monstru de mare, iar pupa se termină ca o coadă de balaur. Aproape de regele Edgar stă viitorul rege al Anglieî, vizitează oraşul Chester împreună cu soţia sa Eleonora, principesă franceză.

Cel de al şaselea episod ni-l arată pe regele Richard II-lea, prins şi ţinut prizonier de către vărul săŭ Henric, duce de Lancaster. Richard a fost silit de către lo zî şi de către comune să citească cu glas tare această mărturisire :

«Mărturisesc, din sufletul meŭ, că am fost şi sunt nedemn şi incapabil să cârmuesc acest frumos regat, de care din pricina faptelor mele sunt lipsit acum».

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriî noştri că vom publica orî-ce articole interesante privitoare la călătorii saŭ vânătorî, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieî, în scrisorî francate, vor fi adresate direcţiuneî «**Ziaruluî Călătoriilor**», *strada Brezoianu, 11, Bucureştî.*

PEIREA PAMÂNTULUI

— Povestiri din lumea timpurilor viitoare —

de I. H. ROSNY

— Urmare —

In soare se produse; de asemenea oare carĭ fenomene îngrijitoare. Fu o înlănțuire întreagă de catastrofe. Pe de o parte, munțĭ numeroșĭ se ridicară, înalțĭ de câte două zecĭ de miĭ de metri; pe de altă parte cantitățĭ imense de apă dispăreaŭ.

Se spune că la începutul acestor revoluțiĭ siderale populația pământuluĭ se ridica până la cifra de 23 miliarde de indivizĭ. Această masă de oamenĭ dispunea de o energie nemăsurată. Artificiile culturiĭ și ale nutrițieĭ eraŭ așa de mult perfecționate în cât nimenĭ nu se îngrijea de dispariția treptată a apeĭ. Lumea se mândria că în curând se va nutri numaĭ cu produsele alimentare ale chimiștilor. De maĭ multe orĭ se păruse chiar că acest vis fusese realizat; dar, în totdeauna câte o babă bizară veni să arate lumiĭ că nu se ajunsese încă la deplina perfecționare. Experiențele trebuiaŭ reluate de la început. Și oamenii rămăneaŭ tot la alimentele cu carĭ se hrăniseră străbuniĭ din vremurile cele maĭ îndepărtate. Era drept însă că alimentele încercaseră multe metamorfoze; acum niște porțiĭ foarte reduse ajungeaŭ pentru hrana unuĭ om; aparatul digestiv se modificase devenind tot maĭ mic, pe când, din contra, căile respiratoare se dezvoltaŭ pe măsură ce aerul se rarifica.

Ultimele animale sălbatece dispăruseră; câteva speciĭ carĭ maĭ rămăseseră eraŭ complet degenerate. Numaĭ câteva speciĭ de păsărĭ scăpară de degenerare și se desvoltară intelectualicește într'un mod surprinzător.

Blândețea acestor păsărĭ, frumusețea și farmecul lor, creșteaŭ din secol în secol. Păsările acestea aduceaŭ serviciĭ marĭ, din pricina instinctuluĭ lor, cu mult maĭ dezvoltat de cât acel al oamenilor. Oameniĭ din această puternică epocă trăiră o viață plină de neliniște. Poezia dispăruse. Nu maĭ exista viața sălbatecă și nicĭ întinderĭ de pământ pustiĭ. Dar în curând sinuciderea începu să devie cea maĭ de temut boală a specieĭ omeneștĭ.

In cincĭsprezece miĭ de anĭ, populația pământească descrescu, ajungând de la 23 de miliarde la 4 miliarde de suflete. Mările nu maĭ ocupaŭ acum de cât un sfert din suprafața lor anterioară. Fluviile cele marĭ și lacurile dispăruseră. Munțiĭ însă, se înălțaŭ pretutindenĭ, imenșĭ și funebri. Planeta sălbatecă reapărea din noŭ, dar de astă dată goală.

Omul însă, nu ceda; voia să lupte stăruitor până la capăt. Dacă vedea bine că nu poate trăi fără apă, se mândria că cel puțin avea să fabrice cantitatea de apă necesară trebuințelor sale. In cele din urmă însă trebui să renunțe mărginindu-șĭ sforțările în direcția păstrăreĭ apelor un timp cât maĭ îndelungat. Făcea economie, ca un avar.

Animalele domestice pieriră nefiind în stare să se desprindă cu nouile condițiĭ de viață. In zadar se încercaseră oameniĭ să refacă unele speciĭ; energia evolutivă fusese stinsă în decursul atâtor miĭ de anĭ.

Numaĭ păsările și plantele rezistaŭ: ele se adaptaŭ cu maĭ multă ușurință nouluĭ mediŭ.

Unele păsărĭ deveniseră iar sălbatece, construindu-șĭ culcușurile la înălțimĭ marĭ, unde omul nu le putea urmări, din cauza prea mareĭ rarificărĭ a aeruluĭ.

Cât despre păsările carĭ rămaseră printre oamenĭ, soarta lor fu la început înspăimântătoare. Omul încercă să le reducă la starea de animale domestice; dar conștiința păsărilor era prea limpede acum, și luptară cu energie sălbatecă, pentru a scăpa de asemenea soartă tristă. Se petrecură niște scene tot așa de hidoase ca și cele din timpurile primive, când oameniĭ se mâncaŭ între eĭ și popoare întregĭ eraŭ reduse în stare de sclavie.

Groaza cuprinse sufletele și în curând pasările încetară de a maĭ fi brutalizate.

Și în timpul acesta, fenomenele sismice continuaŭ să producă schimbărĭ, distrugând orașe și sate. După treĭzecĭ de miĭ de anĭ de lupte continue, străbuniĭ noștri începură să înțeleagă că în sfârșit elementul universal, care atâta vreme fusese învins de plante și animale, se răsbuna acum definitiv. Urmă o perioadă de desperare, în timpul căreia populația pământuluĭ descrescu, ajungând la treĭ sute milioane de oamenĭ. Mările descrescură și ele, ocupând acum numaĭ a zecea parte din suprafața terestră.

Urmară câteva miĭ de anĭ de răgaz, în timpul cărora oameniĭ deveniseră din noŭ optimiștĭ. Omenirea întreprinse lucrărĭ colosale de pază; lupta contra păsărilor încetă complet.

Oameniĭ se mărginiră să pue elementul sburător în așa condițiĭ de viață ca să nu se poată desvolta prea mult.

Apoĭ catastrofele continuară. Pământurile de locuit își micșorară și maĭ mult încă suprafața. In curând omenirea se văzu redusă numaĭ la câteva teritoriĭ împărțite în diferite părțĭ ale pământuluĭ, care devenise vast și formidabil în tocmaĭ ca în primele vârste ale creațiuneĭ. In afară de cuprinsul oazelor, oameniĭ nu maĭ puteaŭ găsi apa necesară vieței.

Și apoĭ iar urmă o epocă de liniște relativă. De și apa pe care o furnizaŭ niște puțurĭ foarte adâncĭ, descrescuse mereŭ, de și populația se redusese la o treime, de și două oaze trebuiră să fie părăsite, omenirea se menținea. Și fără îndoială putea să se mențte și maĭ departe, încă cincĭ zecĭ de miĭ saŭ o sută de miĭ de anĭ.

Omul trăia într'o stare de resemnare dulce, tristă, nepăsătoare.

Spiritul creațiuneĭ se stinse, și nu se maĭ deștepta de cât foarte rar, prin atavism, în câte un individ, doĭ.

Din generație în generație rasa omenească câștigase un spirit de ascultare, de supunere aproape automatic; de aicĭ urma o respectare oarbă a legilor. Patimele eraŭ foarte rare; crima nu maĭ exista.

O nouă religie se născuse fără nicĭ un cult, și fără nicĭ un fel de ritual: teama și respectul pentru elementul mineral. Ceĭ de pe urmă oamenĭ atribuiaŭ planeteĭ o voință puternică, de neînvins.

La început pământul este bine voitor pentru regnurile carĭ se nasc din el și le lasă să ajungă la o mare putere. Dar în curând sosește ora misterioasă când le condamnă lăsând alte elemente să se desvolte.

In prezent misterioasa energie a Planeteĭ favoriza regimul feromagnetic. Nu se poate spune însă că feromagnetele hotărâseră perderea omuluĭ; cel mult dacă ele grăbiseră distrugerea păsărilor sălbatice. De și apariția lor datează dintr'o epocă foarte îndepărtată, nu prea evaluasără cu repeziciune. Mișcările lor sunt de o încetineală surprizătoare; cele maĭ apte abia pot străbate un decametru pe oră.

Culcușurile făurite din ferul virgin al oazelor eraŭ o mare piedică în calea lor.

Existența regnuluĭ feromagnetic începu a fi observată cam pe la sfârșitul epociĭ radio-active. Fură la început niște bizare urme violete pe *ferul oamenilor*, adică pe ferul și compusele sale, carĭ fuseseră modificate de oamenĭ prin diferite procedee industriale. Fenomenul acesta nu fu observat de loc pe ferul care nu servise oamenilor, pe *ferul sălbatec*. Regnul acesta nu putuse să se nască prin urmare de cât mulțumită mediuluĭ omenesc. Strămoșiĭ noștri fuseseră mult prea ocupațĭ de acest fapt capital. Poate că eram și noĭ într'o situație la fel față de o viață anterioară, care în ultimele eĭ timpurĭ îngăduia izbucnirea vieteĭ protoplazmice.

Orĭ cum ar fi, e fapt că omenirea constatase de timpuriŭ existența feromagnetelor. După ce savanțiĭ descriseră manifestațiile lor rudimentare, nimenĭ nu se maĭ îndoi că eraŭ niște ființe organizate. Compoziția lor este cât se poate de bizară; nu admit de cât un singur element: ferul.

Dacă alte elemente, în cantitate foarte mică intră vre-o dată în compoziție, poartă atuncĭ denumirea de elemente străine, și împiedică desvoltarea nominală a feromagnetelor.

Organismul nouluĭ regim le eliminează numaĭ dacă nu cumva elementele străine reușesc să-l doboare.

Structura feruluĭ în starea cunoscută este foarte variată: fibros, granulat, moale, dur, etc.

Ceea ce caracterizează maĭ cu seamă nouile organizme este o complicație foarte mare și o continuă nestabilitate a stăriĭ magnetice.

Această nestabilitate este așa de mare, în cât ceĭ maĭ îndărătnicĭ cercetătorĭ, nu reușiseră să stabilească, nu numaĭ legĭ, dar nicĭ chiar regule aproximative.

Tocmaĭ în acest semn trebue recunoscută viața feromagnetică.

Scriitoriĭ din epoca radio-activă, ne arată fiecare individ compus din treĭ grupe, cu tendință pronunțată în fiecare

grup, pentru forma helicoidă. In epoca aceea nu puteaŭ străbate maĭ mult de cât cincĭ saŭ şease centimetri în două zecĭ şi patru de ore; când aglomeraţiile lor eraŭ descompuse, aveaŭ nevoe de maĭ multe săptămânĭ pentru ca să le reformeze din noŭ. Acuma însă, după cum am spus, ajunseserăm să străbată până la zece metri pe oră. Aglomeraţiile eraŭ compuse din câte treĭ, cincĭ, şapte, şi chiar maĭ mult de nouă grupe. O grupă, compusă dintr'un număr mare de corpuscule feromagnetice, nu poate trăi solitară. De la aglomeraţiile de şapte înainte, feromagnetul piere, şi una din grupe este suprimată.

In schimb, o serie ternară poate să se reformeze cu ajutorul uneĭ singure grupe, şi o serie quinquagenară cu ajutorul a treĭ grupe. Reconstituirea uneĭ seriĭ zdrobite seamănă mult cu geneza feromagnetelor; această geneză păstrează pentru om un caracter cât se poate de enigmatic. Se operează *la distanţă*. Când un feromagnetal ia naştere, se constată prezenţa maĭ multor alte feromagnete. După specie, formarea unuĭ individ are nevoe de şase ore până la zece zile; ea pare datorită aproape numaĭ fenomenelor de inducţie. Reconstituirea unuĭ feromagnetal rănit, se operează cu ajutorul unor mijloace asămănătoare.

Gândindu-se să combată feromagnetele, oamenii căutară în acelaş timp să le îndrepte activitatea într'o direcţie care să fie folositoare speciei omeneştĭ. Aşa de exemplu, nimic nu părea a se pune în calea uneĭ întrebuinţărĭ industriale a nouluĭ regn. Maĭ multe soluţiĭ fuseseră încercate; dar toate analele antichităţiĭ povesteaŭ ce nicĭ una nu reuşise.

Ferul, trasformat printr'o viaţă nouă, se arătă refractar orĭ-căreĭ întrebuinţărĭ omeneştĭ.

Structura şi magnetizmul săŭ eraŭ aşa de variĭ în cât nu maĭ comporta nicĭ-un fel de combinaţie, şi nu putea fi supus nicĭ-uneĭ transformărĭ determinate.

Omul nu putea să se oprească maĭ mult timp în părţile feromagnetice pronunţate căcĭ, în foarte scurtă vreme ajungea la cea maĭ completă anemie. Numaĭ după două-zecĭ şi patru de ore ajunge într'o stare de extremă slăbiciune, apoĭ adoarme, şi dacă nimenĭ nu-ĭ vine în ajutor, este perdut.

Lucrul acesta nu se întâmplă însă de cât atuncĭ când omul stă pe loc; îndată ce se mişcă însă, primejdia dispare. De asemenea nicĭ circulaţia în aeroplane nu este primejdioasă.

Bine înţeles, când numărul feromagnetelor descreşte, fenomenul este din ce în ce maĭ puţin intens; vine un moment când fenomenul dispare, pentru că organizmul omenesc îĭ opune o mare rezistenţă.

In sfârşit, acţiunea feromagnetică scade după curba distanţelor şi devine nulă la o distanţă de maĭ puţin de zece metri.

Se înţelege decĭ de ce oamenii aŭ crezut necesară dispariţia feromagnetelor. In epoca marilor catastrofe, lupta cu acest element a cerut sacrificiĭ serioase. Trebuia să se întrebuinţeze energiĭ foarte marĭ spre a împiedica înmulţirea lor, care luase vânt.

Dar când veniră marile catastrofe siderale, lupta contra elementuluĭ feromagnetic încetă aproape cu totul; în adevăr, ce maĭ însemna o primejdie atât de mică, faţă de imensa primejdie siderală?

In prezent, feromagnetele nu maĭ eraŭ neliniştitoare. Cu locuinţele de hematită roşie ,de lumonită saŭ de fer spatic, acoperite cu un strat de bismut, pe carĭ şi le clădiseră oamneiĭ, nu maĭ aveaŭ acum de ce se teme. Dar dacă pre-o nouă revoluţie sismică avea să readucă apa la suprafaţă, feromagnetele aveaŭ să fie o mare piedică la o dezvoltare posibilă a omeniriĭ.

Targ aruncă o privire cercetătoare asupra câmpieĭ. Pretutindenĭ zărise culorile cenuşie şi simsoidale, particulare aglomeratelor feromagnetice.

— Da, murmură dânsul, dacă omenirea ar maĭ porni vre-o dată pe calea progresuluĭ, ar trebui reîncepută lupta titanică contra acestuĭ element. Duşmanul va trebui distrus saŭ întrebuinţat. Teamă îmĭ este însă, că distrugerea sa va fi imposibilă; un noŭ regn poartă întotdeauna elemente puternice de viaţă, pe carĭ un regn îmbătrânit n'are şanse să le poată învinge.

„ Dar de ce nu s'ar putea găsi un sistem care să îngăduie celor două regnurĭ duşmane să existe în acelaş timp, şi chiar să se ajute între ele?

Da ce nu? De vreme ce lumea feromagnetică îşi trage originea din industria omenească, nu este de presupus oare că o apropiere ar fi cu putinţă?

Apoĭ, îndreptându-şĭ privirea spre munţiĭ dela occident:

— Vaĭ! visurile mele sunt ridicole. Şi cu toate acestea!.... Oare visurile acestea nu mă ajută să trăesc?... Nu-mĭ daŭ ele oare câte puţin din acea fericire pe care sufletele omeneştĭ aproape nicĭ n'o maĭ pot gusta?

In momentul următor, Targ se ridică, emoţionat: în munţiĭ *Umbrelor* apăruseră treĭ marĭ aeroplane.

III

PLANETA UCIGATOARE

Aceste aeroplane părură că ating un moment *Dintele de purpură* care stătea înclinat de-asupra abisuluĭ.

— Mesageriĭ pământurilor-roşiĭ! exclamă Mano.

Nu spunea nimic noŭ tovarăşilor săĭ; cuvintele sale eraŭ maĭ mult un strigăt de chemare.

In curând aeroplanele se apropiară. Nu se maĭ auzia acum de cât sgomotul turbinelor. Toţĭ simţiaŭ puterea crudă a acelor deşerturĭ asupra cărora păreaŭ totuşĭ atât de stăpânĭ.

In cele din urmă Targ întrebă, cu vocea tremurătoare:

Se cunoaşte până acum importanţa dezastruluĭ?

— Nu, răspunse un pilot cu faţa întunecată.

Se ştie numaĭ că numărul morţilor şi al rănilor este foarte mare.

Şi asta n'ar fi nimica; dar ne temem că am perdut şi câteva izvoare.

Işĭ înclină capul cu amărăciune şi continuă:

— Recolta întreagă este perdută, şi multe din proviziile noastre aŭ dispărut.

Totuşĭ, dacă nu va urma altă sguduire, cu ajutorul vaselor prietene vom putea-o duce.... In mod provizor rasa va înceta de a maĭ reproduce, şi poate că nu va trebui să sacrificăm pe nimenĭ.

In moment aeroplanele sburară toate la rând; apoĭ trimeşiĭ Pământurilor roşiĭ porniră spre nord, iar Targ şi tovarăşiĭ săĭ se îndreptară spre muntele Umbrelor.

Trecură de-asupra abisurilor, de-alungul uneĭ văĭ, care altă dată trebuia să fi fost plină de erburĭ frumoase; acuma de-a lungul acesteĭ văĭ prosperaŭ feromagnetele.

— Ceea ce dovedeşte, cugetă Targ, că valea aceasta este bogată în mine omeneştĭ.

Şi-şĭ continuară zborul de-asupra văilor şi colinelor; după câteva ceasurĭ eraŭ la o distanţă de 300 kilometri de Pământurile-roşiĭ.

— Incă o oră de drum! exclamă Mano.

Targ cercetă spaţiul cu telescopul săŭ. Zări în depărtare, nelămurită încă, oaza şi zona căreia îĭ dăduse numele.

Spiritul de aventură se deşteptă din noŭ în inima tânăruluĭ; acceleră vizita maşineĭ sale, şi trecu înaintea luĭ Mano.

Acum întâlniră în cale maĭ multe păsărĭ, carĭ zburaŭ de-asupra zoneĭ roşiĭ, La o distanţă de cincĭ-zecĭ kilometri de oază păserile acestea eraŭ foarte numeroase ceea ce confirma dezastrul şi prevesteaŭ o nouă nenorocire. Targ, cu inima strânsă, asculta şi privia neputând să articuleze nicĭ un cuvânt.

Pe măsură ce înaintaŭ, oaza îşĭ arătă casele sale dărâmate, recoltele aproape complet înghiţite, şi mizerabilele furnicĭ omeneştĭ învârtindu-se printre dărâmăturĭ.

De odată, un strigăt de jale străbătu atmosfera.

Păserile se agitară şi întregul cuprins se înfioră.

Planeta ucigătoare îşĭ desăvârşia opera.

Numaĭ Targ şi Arva avură câte un strigăt de milă şi de oroare. Ceilalţĭ aviatorĭ îşĭ continuară drumul, cu tristeţa obişnuită a oamenilor din ultima epocă. Eraŭ acum foarte aproape de oază. Se auziaŭ plângerĭ sinistre; se vedeaŭ oamenĭ alergând în toate părţile; alţiĭ rămâneaŭ nemişcaţĭ, lovitĭ de moarte. Din când în când, câte un cap însângerat părea că ese din pământ.

Spectacolul devenia din ce în ce maĭ hidos, pe măsură ce aviatoriĭ îl puteaŭ contempla maĭ de aproape.

Trimişiĭ Izvoarelor-înalte planară deasupra oazeĭ, nesigurĭ. Dar zborul păsărilor, la început înfrigurat de spaimă, devenia din noŭ armonic. Pericolul uneĭ zguduirĭ apropiate trecuse; puteaŭ ateriza.

(Va urma).

SPAIMA BEDUINILOR

Incetinel mergea caravana noastră în această mare de nisip numită Sahara. Nimic nu intrerupea liniştea naturii decât tropăitul cămilelor noastre, carĭ mergeau unele după altele, însoţite de conductoriĭ lor Beduinĭ. In fruntea acestuĭ şir de fiinţe, care şerpuia încetinel prin singurătatea asta, călărea şaikul, un om inalt, tânăr, subţire, cu o figură impunătoare; la dreapta luĭ eram eu şi în urmă veneau hecinii, încărcaţĭ cu corturĭ şi marfă care trebuia transportată la Tumbuctu.

Şaikul, Ben Mohamet, îmĭ era prieten de călătorie şi fiind-că îl întâlnisem la Tripoli, hotărîrăm să stăm câtăva vreme împreună şi aşa profitaĭ de a maĭ face o călătorie în deşertul acela cumplit, în care mulţĭ şi-au găsit mormântul.

Dimineaţa, pe la orele 4, pornirăm, fiindcă la acest ceas pleacă caravanele.

Toţĭ Beduinii, şaikul şi eu eram îmbrăcaţĭ în haine albe, numite burnuze; pe cap aveam turbane albe şi faţa ne era acoperită cu o pânză albă care, în caz de vânt, să ne apere gura şi nasul de nisip. Eu şi Ben Mohamet eram încălţaţĭ cu cisme galbene, pe când ceilalţĭ Beduinĭ aveaŭ papucĭ roşiĭ.

Toţĭ eram înarmaţĭ, dar arme ca şaikul nu avea nicĭ cel maĭ bogat lord englez. Avea o puşcă lucrată foarte frumos în relief şi pe partea de jos a eĭ erau scrise aceste cuvinte: «Alah cu mine». Maĭ avea un iatagan ornat cu dinţiĭ unuĭ elefant împuşcat de un prieten al săŭ, lordul Wantworld.

Când plecarăm, nu era aşa cald, dar cu cât tatăl tuturor planetelor se ridica, cu atât se încălzea maĭ mult nisipul şi aerul clocotea ca şi cum ar fi fost foc sub el. Şiroae de sudoare îmĭ curgeaŭ pe faţă.

Cerul era frumos, albastru deschis de tot. Dar încetinel începu a se roşi şi, văzând figura îngrijată a şaikuluĭ, îl întrebaĭ:

— Scumpe Mohamet, de ce parĭ aşa de posomorât?

— Uite de ce. Cred că o să avem să ne luptăm cu un vânt teribil numit Simum, dar nu te speria.

Maĭ călărirăm o leacă, când de odată cerul se întunecă şi se făcu o zăpuşeală mare. Tocmaĭ treceam în faţa unuĭ schelet de om. Săracul, gândiĭ, o fi murit de sete orĭ atacat de acest vânt care vine, saŭ de regele pustieĭ.

Şaicul dete de odată ordin de oprit. Un vânt fierbinte începu. Cămilele se culcară la pământ cu gâturile întinse în direcţie opusă de unde venea vântul. Beduinii descărcară cămilele şi făcură din corturĭ şi mărfurĭ, un val care să oprească nisipul adus de vânt. Ne aşezarăm la spatele acestuĭ zid şi nu avurăm mult de aşteptat pe oaspele nepoftit. O urlătură se auzi şi vântul se făcu aşa de cald că aproape nu maĭ puteaĭ respira. O ploae mare începu şi nisipul începu să sboare. Nu maĭ puteam respira aproape de loc, dar chinul acesta nu ţinu maĭ mult de 10 minute. Cerul se limpezi. Vântul încetă şi aerul se răcori bine de tot.

— «Am avut noroc», zise şaicul ridicându-se din nisip, care tot ne acoperise până la brâu, că simunul acesta n'a fost prea lung şi puternic.

Beduinii încărcară cămilele, dintre carĭ două tot au fost înăbuşite de nisip şi marfa de pe ele fu împărţită pe spatele celor-lalte 20 cămile.

După această luptă cu natura ajunserăm fără nicĭ o altă întrerupere la Tumbuctu, hambarul mărfurilor africane.

Calscarus

Caverna negurilor

Din timpurĭ îndepărtate există în Wurtemberg un obiceĭ care este păzit aproape cu sfinţenie, cu tot caracterul săŭ profan. Este vorba despre celebrarea veselă de Luni, a *Pentecoteĭ*.

Populaţia acestuĭ mic regat a dat întotdeauna dovada unuĭ spirit vesel. De aceea, nicĭ un bun wurtemburghez nu părăseşte obiceiul acesta care este un prilej de veselie.

In z'ua serbăriĭ oamenii pleacă bucuroşĭ din oraşe şi se răspândesc prin câmpiile înconjurătoare. Chiar şi locuitoriĭ din Stuttgart sunt mândri că pot lua parte la serbare.

In grupe numeroase se îndreaptă spre localităţile cele maĭ pitoreştĭ.

Dar centrul adunărilor este la aşa numita *cavernă a negurilor* saŭ la micul castel de Lichtenstein. Amândouă aceste localităţĭ se află în munţiĭ Suabieĭ, la o distanţă de două chilometri una de alta. Cu o zi şi chiar cu două zile înainte de serbare, din toate părţile porneşte lumea spre a vizita faimoasa cavernă.

Din punctele cele maĭ îndepărtate ale Wurtemberguluĭ sosesc oamenĭ cu drumul de fier şi se opresc în staţiile cele maĭ apropiate; de acolo pornesc cu trăsurile, călărĭ, orĭ pe jos, ceea ce dă cortegiilor formate un carater cu totul original.

Intrarea caverneĭ neguşilor este situată în mijlocul unuĭ lanţ de munţi. Puţin maĭ sus, la o distanţă de câteva sute de metri, într'o pădure întunecată, se află un vast platoŭ. Aicĭ este locul de întrunire al vizitatorilor, carĭ aleargă din toate părţile foarte de dimineaţă.

Aşteptând momentul începeriĭ serbărilor, mulţimea se instalează sub arborĭ şi cum în Wurtemberg, ca pretutindenĭ în Germania, pofta de mâncare nu lipseşte, încep cu toţiĭ a desface câte o legăturică şi prind a mânca. Mulţumită acestuĭ procedeŭ, timpul trece repede.

Foarte renumită prin vasta eĭ întindere, grota din Wurtemberg este tot atât de interesantă prin frumoasele eĭ stalactite. Pereţiĭ sunt ornamentaţĭ cu cristalizărĭ carĭ aŭ formele cele maĭ bizare, imitând când figurĭ omeneştĭ, când siluete de animale.

Pe plafond sunt nişte bande circulare de calcar, transparente la lumină, carĭ seamănă foarte bine cu nişte rufe întinse. Maĭ încolo, tot de tavan, atârnă nişte braţe de gigant, carĭ peste câte-va secole vor ajunge de sigur până la pământ.

Valurĭ de lumină năvălesc din toate părţile, inundând caverna, care acum, departe de a maĭ fi o cavernă a negurilor, seamănă maĭ curând cu o grotă feerică din «O mie şi una de nopţĭ».

In acest mijloc pitoresc aŭ loc după aceea diferite solemnităţĭ cu cântece şi maĭ ales cu mâncare şi cu băuturĭ.

Abia pe seară se hotărăşte mulţimea să părăsească aceste locurĭ încântătoare, şi maĭ rămân acolo mulţĭ chiar şi până târziu, noaptea.

C. Arg.

CURIOZITAŢI NATURALE

Un morcov cu cincĭ degete

Recoltat într'o fermă din New-Jersey (Statele-Unite), acest morcov prezintă înfăţişarea uneĭ mâinĭ omeneştĭ, care pare rămasă dela un corp pe jumătate carbonizat. Acest morcov a fost trimis muzăuluĭ botanic din Washington.

TOŢI ABONAŢII LA

«ZIARUL CALATORIILOR»

PARTICIPĂ,

cu începere de azi, la următoarele mari şi de valoare premiĭ:

1) **O sobă «Godin» No. 3**, cumpărată de la cunoscuta casă : Industria Metalică «**Marcu**», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) **Una puşcă fină de vânătoare**, cu 2 ţevi, cal. 12, din vechia şi renumita fabrică **Pieper-Bayard**.

3) **Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard**, modelul cel maĭ noŭ, fiind de calibru mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ.

4) **Una carabină de mare precisie**, cal. 22, **Pieper-Bayard**, semi-automatică.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin **B. D. Zisman**, 44, calea Victorieĭ, furnizorul Curţeĭ Regale.

5) **Una oglindă mare veneţiană** de cristal ;

6) **Una măsuţă de toaletă**, cu oglinzĭ de cristal ;

7) **Una maşină de cusut** de mână ;

8) **Două frumoase tablourĭ.**

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile **Marco Datteikremer**, str. Carol, No. 62.

9) **Una pendulă de biuroŭ ;**

10) **Una chisea de argint de China**, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere **Schmith & Stratulat**, calea Victorieĭ, 53.

11) **Un gramofon perfecţionat ;**

12) **Una mandolină**, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică **Jean Feder**, calea Victorieĭ, 54.

13) **Una fructieră**, argintată şi aurită, cu 12 cuţite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie **Th. Radivon**, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) **Una toaletă de bambu veritabil**, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie şi bambu, **D. Litmann**, strada Lipscanĭ, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O » săpun «Flora».

17) O » pudră «Flora».

18) **2 ceasornice** de argint, pentru bărbat.

19) **5 abonamente** pe 6 lunĭ la ziarul umoristic «Veselia».

20) **5 abonamente** pe 3 lunĭ la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premiĭ se oferă cu începere de azĭ, prin tragere la sorţi, abonaţilor «Ziaruluĭ Călătoriilor».

Preţul abonamentuluĭ leĭ 5 p. un an, 2.60 p. 6 lunĭ.

Anul XII.—No. 703. | 10 BANI IN TOATA ȚARA | Mercurĭ, 27 Octombrie, 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an in toată țara
« 2.60 « 1/2 « « «

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

Răŭ-făcătorii loveaŭ pe nenorocită.— (Vezĭ pag. 4712).

TAINA DIN SANDY-RIVER

CRIMINALA SAU MARTIRA

Mă întâlnisem cu bunul meŭ prieten Harry Iohn, pe care de multă vreme nu-l maĭ văzusem, şi, ca doui cunoscuţi de demult, ne apucarăm să ne spunem păsurle şi gândurile. Şedeam amândouĭ pe terasa de deasupra caseĭ, ca să ne mai răcorim puţin, deoarece căldura cea mare ne înăbuşea. Servitorul negru aduse tot felul de băuturĭ răcoritoare, în vreme ce prietenul meŭ îmĭ povestea despre lucrurĭ la carĭ nu puteam de fel să fiŭ cu luare aminte. Spirtul meŭ era cufundat ca într'o toropeală.

— Ascultă dragă, îmĭ zise Harry, ar fi bine să bagĭ de seamă la ce-ţi spun. Să te uiţĭ bine la ce e 'mprejurul tăŭ. Eŭ, iacă, de treĭ noptĭ nu maĭ dorm fără să am lângă mine două revolvere încărcate.

— Spune, amice, îĭ ziseĭ eŭ atuncĭ, spune despre ce e vorba? De ce să dorm, adică, cu revolverul lângă mine?

— Trebue să ieĭ aceste măsurĭ dacă nu vreĭ să te pomeneştĭ într'o noapte că cine-va ţi-a pus un laţ împrejurul gâtuluĭ. Vreaŭ să-ţĭ spun că se pregăteşte aci o întinsă mişcare populară şi dacă cum-va aĭ vre-un slujitor indigen şi de care nu prea eştĭ sigur, maĭ bine aĭ să face să-ĭ drumul.

In adevăr, cele ce-mĭ spunea prietenul meŭ, eraŭ lucrurĭ îngrijitoare. In Sandy-River, unde mă găseam acum, nu maĭ demult decât acum şapte anĭ, izbucnise o răscoală a poporuluĭ, care a costat viaţa maĭ tuturor albilor aflătorĭ aci. Scăpaseră numaĭ câţiva, între carĭ era şi amicul meŭ Iohn Harry.

După ce plecaĭ dela Harry, găsiĭ foarte întemeiat sfatul ce mi-l dăduse şi dăduĭ drumul tuturor slujitorilor ce-ĭ aveam, trimiţând pe fiecare cu câte o treabă, şi opriĭ numaĭ pe o mexicană tânără, aproape o copilă,numită Xocitl, pe care o luasem de pe drumurĭ, aproape moartă de foame. Ea îmĭ dovedise în nenumeroase împrejurărĭ că îmĭ e cu adevărat devotată. Apoĭ îmĭ pregătiĭ o încăpere pe malul măriĭ, un fel de laborator, şi mă retrăseĭ acolo, în mijlocul colecţiilor mineralogice cu carĭ mă îndeletniceam.

Când auzi c ăam oprit pe mexicană lângă mine Harry mă făcu nebun. El pretinse că a văzut-o de multe orĭ în tovărăşia unor oamenĭ cu mutre suspecte.

In cât îl priveşte, prietenul meŭ nu maĭ avea un singur slujitor şi-şi făcea singur tot ce-ĭ trebuia.

In vremea aceasta, în orăşelul Sandy-River, unde nu-ĭ nicĭ un fel de poliţie, lucrurile luaŭ o înfăţişare din ce în ce maĭ ciudată. Se aştepta să se petreacă un eveniment mare dar neştiut.

Intr'o seară, la răspântia uneĭ uliţi, auziĭ ţipete înăbuşite, ameninţărĭ şi zgomote de loviturĭ! Inaintând pe furiş, fuĭ uimit văzând în mijlocul unor lucrătorĭ chinezĭ, pe Xocitl, servitoarea mea, pe care aceştia o loveaŭ cu bastoanele. Ca prin farmec însă, îndată ce simţră paşi, toţi pierră, intrând par'că în pământ. Porniĭ în fugă după acest grup ciudat, dar în întortochierea de străzĭ le pierduĭ urma.

Când mă întorseĭ acasă, cea care îmĭ deschise uşa fu Xocitl, care avea aerul cât se poate de liniştit, ca şi când nimic nu s'ar fi întâmplat. Băgaĭ de seamă însă că ochiĭ îĭ eraŭ plânşĭ şi că umeriĭ îĭ eraŭ roşiĭ de loviturĭ.

Cu cât vorbeam cu ea, cu atât se posomora maĭ mult. La urmă îĭ ziseĭ:

,,Ia ascultă, Xocitl, adineaurĭ mi s'a părut că un grup de tâlharĭ te ţinea în mijlocul lor şi că parcă te bătea. Nu cumva tu eştĭ tovarăşe cu eĭ? Aşa îmĭ plăteştĭ tu, oare, bunăvoinţa pe care ţi-am arătat-o? Cine eraŭ oameniĭ de adineaurĭ? Răspunde!"

Ea n urăspunse nimic; numaĭ îşĭ îndreptă privirile spre uşe, ca un câine bătut ce dă să fugă. Totuşĭ nu puteam s'o cred vinovată.

Nu putuĭ să-ĭ scot vorbă din gură. Şi când o trimeseĭ cu un lucru afară, se duse iute, bucuroasă, ca o pasăre scăpată din colivie.

Harry, când auzi păţania, clătină capul. Mă certă şi-mĭ lămuri că răŭ fac de o las aşa, de oarece ea trebue să aibă vorbă cu răŭ-făcătoriĭ cu care am văzut-o, şi carĭ o băteaŭ, probabil, din pricină că-ĭ ceruseră un lucru maĭ greŭ de cât puterile eĭ.

Eŭ, însă, crezuĭ dimpotrivă, că adică Xocitl n'a vrut să le descopere cine ştie ce taină cerută, şi că ea îmĭ e credincioasă.

,,Fă cum pofteştĭ, îmĭ zise el, dar să ştiĭ că această viperă are să te muşte în curând".

In ziua aceea, când mă întorseĭ acasă, însă, Xocitl nu era nicăerĭ.

Multă vreme îmĭ bătuĭ capul vrând să pricep ce s'a întâmplat cu ea. Dar mă trudiĭ în zadar. Trecu timp mult de atuncĭ. Se scurseră lunĭ întregĭ. In oraş nicĭ o mişcare neobicĭnuită; lucrurile îşĭ urmaŭ cursul. Imĭ chemaĭ din noŭ servitoriĭ. Imĭ râseĭ de teama luĭ Harry pe care o găsiĭ neîntemeiată şi uitaĭ de sfaturile luĭ, uitaĭ de Xocitl, şi în primăvară plecaĭ în munţi adunând nouĭ minerale pentru colecţia mea.

Era toamnă, când într'o noapte fuĭ trezit din somnul adânc în care eram cufundat.

,,Stăpâne, stăpâne, scoală-te şi fugĭ, că vin.... Fugĭ, stăpâne!"

Dintr'o săritură fuĭ în picioare Nimic. Linişte. Tăcere. Mă uit pe geam. Nimenĭ; strada goală.

,,Eĭ, drace, mă gândesc, de sigur că am visat".

A doua zi, când eşiĭ pe stradă, rămăseĭ îngrozit de spaimă. Eram în mijlocul unuĭ oraş plin de cadavre. In fiecare casă eraŭ câţi-va morţi. Şi pretutindenĭ jaf şi prăpăd. Era o grozăvie!

In fundul curţeĭ, găsiĭ cadavrul tinereĭ indiene Xocitl... Prin urmare, era adevărat; nu visasem! Ea îmĭ scăpase viaţa jertfind-o pe a sa! Dar, întrebare curioasă şi totuşĭ trebuincioasă, ce căta în mâna eĭ un vraf de cheĭ, carĭ în ajun fuseseră la mine în camera, — cheile de la cutiile mele cu lucrurĭ preţioase şi cu banĭ ?...

Iacă ce nu pot înţelege, de şi nu cred că Xocitl ar fi vinovată. Ea a căzut victimă a devotamentuluĭ săŭ.

Am povestit maĭ multora faptul acesta, dar încheerea lor nu m'a mulţumit nicĭ odată. Lucrurile sunt de neînţeles, şi s'aŭ petrecut aşa!...

Cât despre Harry, nenorocitul n'a putut scăpa, cu toate măsurile ce le luase. El a fost omorât de ticăloşiĭ carĭ surprinzându-l în somn, aŭ năvălit asupra luĭ şi l-aŭ strâns de gât.

Arghir.

DIN TAINELE DUNĂREI

Multe frumoase şi fermecătoare basme povestesc valurile Dunăreĭ; cine are puţin sentiment pentru natură le înţelege îndată. Cu cât ascultĭ maĭ mult murmurul aceste bătrâne povestitoare, cu atât îl înţelegĭ maĭ bine. Parecă îţĭ vine să staĭ ore întregĭ să ascultĭ basmele astea vechĭ dar adevărate.

Şi dacă vre-odată aĭ rătăci noaptea pe ţărmul eĭ, căcĭ numa, noaptea Dunărea povesteşte frumos, ziua e prea turburată de miile de vapoare ce plutesc pe apele eĭ, iar nemilosul soare o adoarme cu razele luĭ arzătoare. Dar de cum soarele apune şi amurgul apare, ca prin farmec Dunărea se deşteaptă.

Şi începe să povestească... şi povesteşte cu glas care te farmecă, despre eroiĭ care aŭ trecut-o, cum apele eĭa tât de limpezĭ ar fost într'o vreme înroşite de sângele vitejilor carĭ şi-aŭ găsit moartea în braţele eĭ.

— Tu aĭ atâtea taine în sufletul tăŭ, bătrâna mea prietenă, de ce nu-mĭ spuĭ şi mie vre-una, am rugat-o eŭ într'o seară frumoasă de vară.

Dunărea mi-a zâmbit, apoĭ mi-a zis cu glasul cel maĭ dulce din lume; ___

— Eĭ bine, fiindcă văd că mă iubeştĭ atâta, şi fiindcă vreĭ să aflĭ din tainele mele, spune-mĭ, dragă copilă, ce să-ţĭ povestesc?

Vreĭ să-ţĭ spun despre eroiĭ de acuma o mie de anĭ, carĭ aŭ fost întâiĭ carĭ mi-aŭ turburat apele liniştite, şi carĭ aŭ fost atât de îndrăzneţĭ, încât aŭ clădit peste corpul meŭ un pod care era numaĭ cât o privire a mea.

Şi fără nicĭ o frică m'aŭ trecut, orĭ vreĭ să-ţĭ spuĭ....

— Nu, dragă mea prietenă, o întrerupseĭ eŭ, ar fi păcat în seara asta frumoasă să-mĭ spuĭ poveştile astea bătrâne, căcĭ le ştie luna ce ne luminează acum, şi care mi le-a povestit de mult.

Apoĭ nu vezĭ cum ne surâde de batjocoritor, parcă vrea să zică: ce ştiĭ tu, ştie de mult toată lumea.

Spune-mĭ, te rog, de ce o parte din corpul tăŭ, puţin maĭ sus de aicĭ, este înconjurat de stâncĭ înalte, şi de ce nu îndrăzneşte vre-odată să treacă vre-un vapor noaptea prin locurile astea atât de fermecătoare?

— In ce parte e locul acesta? mă întrebă Dunărea gânditoare.

— Cum? nu ştiĭ, răspunseĭ; locul acela minunat se numeşte „cazane"...

— Aha! îmĭ răspunse Dunărea zâmbind, tocmaĭ aceasta vreĭ să-ţĭ spun?

Dar, draga mea, află că locul acela este vrăjit de o zână, şi află că eŭ i-am jurat că nu voiŭ povesti nicĭ odată secretul acesta.

— Povesteşte-mĭ, o rugaĭ eŭ, căcĭ nu voĭ spune nimănuĭ şi zâna nu va afla nimica despre povestirea ta.

Dunărea îmĭ aruncă un talaz în faţă atât de tare în cât mi se umplură ochiĭ de lacrimĭ.

Aceasta poate era privirea eĭ care parcă voia să citească adevărul din ochiĭ meĭ.

— Eĭ bine, fiindcă îmĭ făgădueştĭ că nu veĭ spune nimănuĭ, ce 'ţĭ voĭ spune eŭ... dar vezĭ, mi-e frică, tu eştĭ încă atât de tânără, şi nu veĭ putea ascunde în sufletul tăŭ taina aceasta.

— Povesteşte-mĭ, povesteşte-mĭ, căcĭ voĭ.....

— De mult, foarte de mult, începu Dunărea, pe când eŭ nu treceam prin locurile aceste, în stâncile despre care mă întrebĭ era un lac.

Şi stâncele în vremurile aceste eraŭ atât de înalte, în cât nimenea nu putea vre-odată să le urce.

Iar în mijlocul lor era lacul, cu apă cristalină şi atât de curată ca lacrimele din ochiĭ fecioarelor nevinovate.

Lacul era înconjurat de stâncĭ, iar pe marginea luĭ creşteaŭ numaĭ mărgăritar şi floarea „nu mă uita".

Căcĭ lacul acela era al celor 12 zâne carĭ veneaŭ de se scăldaŭ în apa luĭ.

Nicĭ o vieţuitoare nu trăia în acest lac şi vaĭ de muritorul care ar fi îndrăznit să se apropie de lac.

Căcĭ zânele nu voiaŭ ca nicĭ un muritor să nu vadă frumuseţea lor.

Ele veneaŭ numaĭ în nopţile senine de lună, şi se scăldaŭ sub privirea luneĭ.

Zânele eraŭ atât de frumoase, în cât voĭ muritorilor nicĭ nu puteţĭ să vă închipuiţĭ.

Corpul le era îmbrăcat în voalurĭ albe prin carĭ se vedeaŭ formele lor divine.

Capul le era acoperit cu un păr de aur care le atârna până la pământ, iar faţa lor semăna cu crinul.

Aicĭ în lac făceaŭ horă, apoĭ începeaŭ să cânte atât de frumos în cât liliacul care acoperea stâncile începea să plângă.

După ce sfârşeaŭ cu jocul, atuncĭ făceaŭ toate cerc împrejurul uneĭ zâne care era cea maĭ furmoasă dintre ele şi care era conducătoarea lor.

Apoĭ fiecare începea să povestească ce a făcut prin lume.

Căcĭ zânele acestea aduceaŭ fericirea oamenilor şi tot ele luaŭ sufletele copiilor şi ale fecioarelor spre a le duce în cer.

Cu toate că lacul acela era fermecat, cu toată înălţimea munţilor, un păstor nepăsător ca toţĭ păstoriĭ, se urcă într'o zi. Aicĭ găsise pentru vitele luĭ hrană minunată, dar de odată stâncile începură să urle şi o păsărică de aur îĭ spuse:

— Fugĭ din aceste locurĭ, căcĭ nu ţi-e îngăduit să staĭ aicĭ şi apoĭ de te vor vedea zânele îţĭ vor lua ochiĭ.

Dar ce-ĭ păsa păstoruluĭ de toate acestea? Zâmbind, el îşĭ scoase cavalul din sân şi începu să cânte o doină atât de jalnică, în cât stâncile lăcrămară.

Trebuie să ştiĭ să Regina zânelor era Venus, zeiţa iubireĭ.

Ea venea odată în fiecare săptămână să se oglindească în lac şi să soarbă mirosul suav al lăcrămioarelor.

In momentul în care ciobanul începuse să cânte; Venus tocmaĭ se ruga luĭ Jupiter ca să-ĭ clădească un palat în fundul acestuĭ lac miraculos.

Venus aude sunetele dulcĭ ale cavaluluĭ, se ridică şi vrea să se îndrepte spre îndrăzneţul necunoscut care îndrăznea să-ĭ turbure rugăciunea.

O ură lucea în ochiĭ eĭ; cu moartea va răsplăti îndrăzneala luĭ.

Dar vaĭ, cântecul acela o ţine pironită în loc, îşĭ opreşte răsuflarea şi ascultă. Şi ciobanul cânta, cânta înainte.... Ca prin farmec ura din inima Venereĭ se prefăcu într'un dor de a cunoaşte pe frumosul cântăreţ.

Atuncĭ, ca o nebună, alergă spre el, nu ca să-şĭ răzbune de îndrăzneala luĭ dar să-l ierte.

Intr'un minut fu lângă el, inima eĭ începu să bată la vederea frumosuluĭ cioban, dar totuşĭ îl întrebă cu o severitate răŭ ascunsă.

— Cum îndrăzneştĭ tu să turburĭ cu cântecul tăŭ pacea aceluĭ lac? Nu ştiĭ că îndrăzneala ta va fi aspru pedepsită?

— Mi-a spus maĭ dinainte o păsărică, dar ce-mĭ pasă, eŭ cunosc numaĭ puterea luĭ Dumnezeŭ; numaĭ el poate să mă pedepsească.

Venus fu biruită de acel răspuns; cu o patimă nebună ea se aruncă la pieptul luĭ şi-l rugă să maĭ cânte odată. El începu să cânte maĭ frumos, până, obosit, încetă şi un suspin eşi din pieptul luĭ.

Atuncĭ Venera îĭ spuse că-l iubeşte, că voeşte să-l ia cu dânsa în alte lacurĭ maĭ frumoase, şi să-l facă Dumnezeŭ.

In zadar fură toate rugăciunile eĭ, căcĭ ciobanul cu nicĭ un preţ nu s'ar fi despărţit de turma luĭ. Ce-ĭ trebuia luĭ: nemurire orĭ iubirea zeiţeĭ? Se simţea atât de fericit în singurătate cu oiţele luĭ.

Zeiţa văzându-se respinsă cu atâta nepăsare de un muritor, se duse cu inima însângerată de durere crezând că la întoarcerea eĭ va cuceri maĭ repede inima luĭ.

Şi astfel ciobanul rămase nesupărat de nimenĭ cântând înainte.

Dar luna apăru şi zânele se întoarseră neştiind că cineva le turbură lacul lor.

Cum cântaŭ ele, de odată începu şi ciobanul să cânte din caval. Zânele amuţiră. Ascultară ele până ce sunetele duioase se sfârşiră şi atuncĭ conducătoarea lor zise:

— Să-mĭ aduceţĭ numaĭ decât pe acel necunoscut ca să-ĭ daŭ pedeapsa cuvenită.

Zânele alergară şi aduseră pe cioban, apoĭ îl blestemară ca ochiĭ luĭ să nu maĭ zărească lumina zileĭ. Apoĭ se depărtară.

Sosind ziua în care Venus trebui să vie venit şi maĭ frumoasă şi maĭ seducătoare. Dar când văzu pe ciobanul drag, întins pe pământ şi cu frumoşiĭ luĭ ochĭ închişĭ, ghici imediat totul.

Luă în braţe pe cioban, îl duse în fundul laculuĭ, în palatul pe care i-l zidise Jupiter şi-l îngriji cu desmierdările cele maĭ dulcĭ.

A doua seară apărură iar zânele maĭ vesele şi începură să cânte iar.

Dar de odată se ivi Venus cu inima setoasă de răzbunare. Se duse spre zâna conducătoare şi zise:

— Aseară tu aĭ omorît pe fiinţa cea maĭ dragă; acuma va trebui să murițĭ voĭ toate.

Şi fără nicĭ un cuvânt, cu puterea care o avea numaĭ ea, înecă toate zânele în lac. Apoĭ, triumfătoare, mă chiemă pe mine să rup cu apa mea florile acele frumoase; rupse două stâncĭ şi îmĭ făcu drum să trec.

Şi, vezĭ, de asta, îmĭ spuse Dunărea, nu îndrăzneşte nimenea să treacă noaptea pe acolo. Venus se arată împreună cu ciobanul eĭ care cântă şi acum doinele cele maĭ jalnice.

T.-Severin.

Melanie Ungureanu

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante privitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

RARITĂȚI ZOOLOGICE

IN ADÂNCURILE OCEANELOR

Oceanografia este cea mai tânără din-tre științe. E abia un sfert de veac de când s'a întreprins explorațiunea metodică a adâncimilor mărei. Dar de și mai rămân multe de cercetat, cele aflate până acum nu pot de cât să minuneze marele public.

Știm că fauna marină este infinit mai variată ca fauna terestră. Cuprinde și ea uriașii și piticii ei. Și nu trece an fără să nu se descopere spețe noui.

Putem să dăm, cu privire la aceasta, o cifră precisă care va arăta ce viitor bogat se promite explorațiunilor sub-marine.

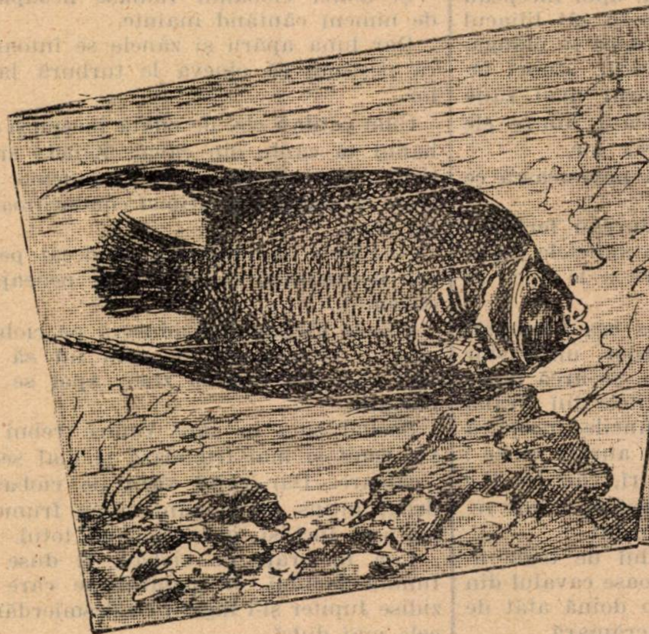
O expedițiune norvegiană, care a explorat câte-va adâncimi ale Mediteranei și ale oceanului Atlantic, a descoperit, în timp de patru luni, o sută cinci-zeci de specii de pești cu totul noui pentru știință.

Care este exploratorul terestru care ar putea să se laude că a descoperit, în toată viața sa, atâtea specii noui de animale?

Multă vreme s'a crezut că numai suprafața mărilor este populată. Se presupunea că viața animală înceta la o adâncime de cinci până la șease sute de metri, căci se făcea raționamentul că orice ființă viețuitoare, ajungând la această adâncime, ar fi fost turtită de greutatea apei.

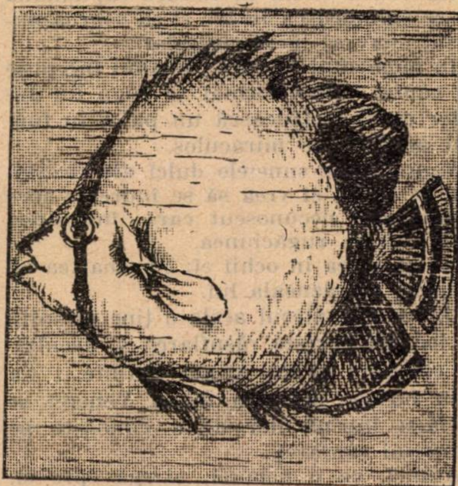
Când sondele începură să scoată pești de la o adâncime de mai bine de 2000 metri, se trecu de la o extremitate la alta și se admise că cele mai mari adâncimi, chiar cele de 5000 până la 6000 metri, sunt populate și ele.

Dar recentele lucrări de oceanografie pare că puseră la dreapta ei valoare această ipoteză, căci dragele cele mai perfecționate nu scoaseră, din adâncimile cele mai mari ale Atlanticului, nici o ființă organizată. Se poate crede deci că o adâncime de 4000 metri servă ca limită de locuit pentru creaturile marine.

Peștele drac

Peștele înger

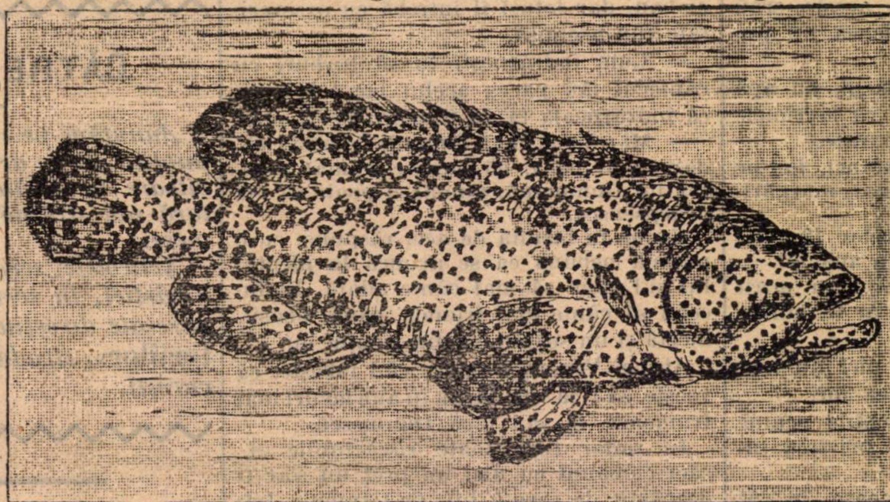
Cocoșul de mare sau peștele lună

Ilustrațiile noastre reprezintă patru specii de pești necunoscute în mările din Europa, dar cari se găsesc în vestul oceanului Atlantic, fie în adâncimele Bermudelor, fie în marea Antilelor și în golful Mexic, la adâncimi cari pot să atingă 600 metri.

Mai întâi avem o curioasă creatură ale cărei linii elegante aŭ făcut să i se dea numele de peștele îngeir. Prelungirea înotătoarelor îți fac mpresia unei perechi de aripi. Dar ceea-ce nu arată ilustrația ce publicăm, este strălucita sa colorație care ar uimi gustul celui mai distins pictor.

Face contrast însă cu vecinu lsăŭ un alt pește căruia, datorită înfățișărei sale rebarbative i s'a dat numele de peștele drac. Pescarii pretind că lungii lui solzi dorsali secretează o otravă periculoasă și că înțepăturile lor produc răni nevindecabile.

Foarte curios de asemenea este al treilea pește al cărui nume popular este foarte variat. Negrii din Florida îi zic *fu-*

Peștele negru

veyes, saŭ patru-ochĭ. Alțiĭ, din cauza cresteĭ de pe spinarea sa, îĭ zice «cocoșul de mare». Pentru alțĭ pescarĭ este peștele-lună.

In sfârșit celuĭ de-al patrulea pește i se zice: *coney*, saŭ iepurele de mare, sau *niger*, negru. Acest nume din urmă și-l datorește faptuluĭ că tot corpul îĭ este presărat cu pete negre. Nu putem însă să explicăm primul săŭ nume.

Adăogăm că fotografiile ce publicăm aŭ fost luate la aquarium din New-York, care este cel maĭ bogat în genul ăsta. E singurul aquarium din lume care poate să arate vizitatorilor săĭ maĭ multe sute de peștĭ aparținând atâtor speciĭ.

Având un buget mare, grație generozităţeĭ a numeroșĭ milionarĭ și dispunând de un loc foarte vast, acest așezământ poate să-șĭ permită lucrurĭ pe carĭ grădinile zoologice ale Europeĭ nu și le pot permite.

Un călător, d. Emile Rey, după care luăm notițele astea, ne spune că în 1897 a văzut în acest aquarium și o balenă capturată de pescarĭ.

Lungă de maĭ mult de treĭ metri, sărmanul captiv se găsea nespus la strâmtoare. Numaĭ cu o oscilație a înotătoarelor sale își parcurgea mizerabilul domeniu.

A rezistat cu toate astea cincĭ săptămânĭ în captivitate! Existență efemeră pentru un prizonier care costase 7000 de leĭ pe direcțiunea Aquariumuluĭ!

C. Arg.

CELE TREĬ AVENTURIERE

— Mare roman de aventurĭ senzaționale —

— Urmare —

— Nu înțeleg ce voeștĭ să spuĭ...

— Acela pe care 'l numeștĭ fratele mameĭ d-tale a fost atins de fulger.

— E mort?

— Pe jumătate carbonizat. In momentele acestea Fureta și Satina încredințează măriĭ cadavrul omuluĭ care țĭ-a făcut atâta răŭ.

Și se îndepărtă ca o umbră.

O speranță intră acum în inima mea; ridicaiŭ capul spre cerul iluminat de fulgere, murmurând:

— Mulțumesc, D-zeule, că m'aĭ scutit de povara de a judeca un om de acelaș sânge ca și mine!

Tot timpul nopțiĭ am fost jucăria uraganuluĭ. Nicĭ chiar în zoriĭ zileĭ furtuna nu pierduse nimic din violența eĭ.

Nu maĭ încăpea nicĭ o îndoială; eram târâțĭ de unul din acele formidabile fenomene metereologice carĭ se dezvoltă cu atâta libertate pe imensele spațiĭ ale oceanuluĭ Pacific.

Incotro mergeam? In ce parte a Pacificuluĭ ne aflam?

Ne-ar fi fost cu neputință să răspundem la aceste întrebărĭ.

Moartea ne amenința la fie-care pas și ne vedeam cu totul neputincioșĭ de a lupta contra furtuneĭ.

Când se făcu lumină de-a binelea, Regina apăru pe punte.

Imĭ aducea într'o ceașcă cafea caldă și îmĭ puse în buzunare maĭ mulțĭ sandvișĭ.

— Trebue să-țĭ recapețĭ forțele, Carol; scăparea noastră a tuturor a târnă acum numaĭ de d-ta.

— Ah, dacă ar înceta puțin vântul! Numaĭ asta ar fi salvarea noastră.

— De-aĭ ști cât de mult sufer! — îmĭ răspunse Regina. Oare nu te voiŭ fi eliberat decât pentru a te conduce la o moarte sigură?

«Vezĭ, pe mine moartea nu mă prea înspăimântă, căcĭ aș muri împreună cu d-ta. Dar d-ta... d-ta..»

Fără să părăsesc cârma, mă aplecaĭ spre ea și-ĭ desmerdaĭ cu buzele părul de aur, pe care ploaia i-l lipise de tâmple.

Regina își desbrăcase hainele deghizăriĭ și avea acum înfățișarea eĭ adevărată.

Desmierdările mele o maĭ liniștiră. Iși ridică din noŭ capul spre cer, căutând să sondeze infinitul.

De-odată o văzuĭ tremurând, cu ochiĭ mărițĭ de groază:

— Oh, ne privește, ne privește!..

Am întors repede capul și am înțeles cauza acesteĭ exclamațiĭ de groază. Cadavrul hidos al luĭ Orsoni, cu fața pe jumătate carbonizată, plutea pe valurĭ și părea că șĭ fixează spre noĭ ochiĭ nemișcațĭ.

In momentul următor un val enorm ne ridică. S'ar fi zis că «Oajaca» avea să fie dusă pînă la norĭ; dar vasul se prăvăli iarășĭ, dându-ne impresia uneĭ căderĭ formidabile.

Și cu toate acestea steamerul își continuă drumul.

Din instinct privirăm din noŭ spre partea unde zărisem cadavrul luĭ Orsoni. Dar acum nu maĭ era acolo; furtuna ne scăpase de dînsul. Oceanul își reclamase prada.

CAP. XII

O altă închisoare insulară

Era pe la amiazĭ, în ziua de 4 Iunie.

Uraganul dura de treĭ zile.

De treĭ zile nu maĭ dormisem de loc și mâinile mele păreaŭ plumbuite pe cârmă. Tovarășele mele eraŭ în jurul meŭ și eŭ căutam să le liniștesc cu vorbe de speranță.

Furtuna trebuia să înceteze. Acum vântul nu maĭ sufla cu putere decât la intervale.

— Maĭ avem numaĭ câte-va ore și cred că se va face liniște.

Ca și cum ar fi voit să protesteze contra acesteĭ afirmațiĭ, un vârtej nebun se porni și «Oajaca» fu ridicată pe un val enorm.

Zguduirea fu așa de puternică, încât ne răsturnă uniĭ peste alțiĭ. Se auzi o pocnitură sinistră și vasul rămase nemișcat.

Am înțeles îndată ce se petrecuse. Nicĭ unul din noĭ nu maĭ vorbea. De altfel, ce ne-am fi putut spune?

Sărmanul vapor nu maĭ putea brăzda acum apele oceanuluĭ. Fusese fixat pentru totdeauna pe niște stâncĭ saŭ poate pe un atoll în formație.

Unde ne aflam?

N'aș fi putut spune. Dar cât puteam cuprinde cu vederea, în toate direcțiile se întindea numaĭ oceanul.

Eram acum într'o situație și maĭ îngrozitoare decât în trecut.

Maĭ înainte mă plângeam de atolul meŭ. Ce trebuia să spun acum de noua-mĭ închisoare, care abia avea dimensiunile steameruluĭ?

Vasul, nemișcat, fixat pe stâncă, părea acum o fortăreață, la asaltul căreia valurile năvăleaŭ cu furie.

Și aĭ fi jurat că valurilr se necăjeaŭ de împotrivirea vasuluĭ: se abăteaŭ asupra noastră în cataracte din ce în ce maĭ spumoase.

Pe punte nu maĭ puteam sta. Cu multă greutate am putut ajunge până în cabina din partea dindărăt a vasuluĭ, unde ne-am închis.

Aveam cu toțiĭ impresia că această cabină era mormântul nostru.

Regina îngenuchiase. Se ruga oare? Nicĭ-odată nu'mĭ închipuisem că aventuriera știa să se roage.

Mă apropiaĭ încetișor de dânsa. Murmura cuvinte fără șir, dar am putut înțelege că se gândia la Orsoni. Viziunea cadavruluĭ cu ochiĭ holbațĭ o persecuta.

Fără să știŭ bine ce fac, am cuprins-o în brațe. Mi se părea că lângă mine nu maĭ avea de ce să se teamă.

Regina mă privi emoționată, și ca într'un vis, murmură:

— Să iubeștĭ?.. De ce să maĭ iubeștĭ, pe vreme ce toată osteneala ta nu poate aduce salvarea celuĭ iubit?

Și eŭ i-am răspuns:

— Pe lumea aceasta, nu pe altă lume, făgăduește-mĭ Regino, că nu mă veĭ părăsi nicĭ-odată.

Dînsa clătină din cap cu blândeță.

— Sunt sclava ta, Carol. In lumea aceasta, saŭ în altă lume, te voĭ asculta întot-deauna.

Ne uitam că moartea ne amenința. Ce suveran ar fi putut oare vre-o

dată să cumpere momentele acestea? Ce comoară din lume ar fi putut să plătească darul regal al uneĭ voințe?

...Ceasurĭ întregĭ am rămas nemișcațĭ toțĭ patru, în cabină.

Când ne-am revenit în fire, soarele pătrundea pe fereastră.

Soarele!

— A trecut furtuna!

Am eșit repede pe punte. Dar acolo ne aștepta un spectacol plin de tristeță.

Din «Oajaca» nu maĭ rămânea acum de cât partea dindărăt, partea cu cabina în care stătusem. Partea de dinainte dispăruse fără a maĭ lăsa vre-o urmă.

In jurul nostru apa se juca pe un platou stâncos, acoperindu-l aproape peste tot, și pe o grosime numaĭ de câțĭ-va centimetri.

Cum ne aruncaseră valurile tocmaĭ acolo?

Omul este deprins să-șĭ priviască vapoarele sale ca niște opere gigantice, în loc să recunoască că cele maĭ marĭ dintre ele nu sunt de cât niște cojĭ de nucă, cu carĭ valurile se joacă cum vor.

Acum, dacă uraganul ne aruncase în afară de drumul obișnuit al corăbiilor, eram perduțĭ.

Și până acum nu puteam ști dacă era saŭ nu așa.

Din fericire aveam destulă hrană pentru cât-va timp.

Dacă am fi avut și sufletul special al unor adevărațĭ Robinsonĭ, ne-am fi privit situația cu multă filozofie. Dar aveam alt suflet, și cel puțin eŭ mă simțiam cât se poate de nenorocit.

Și-mĭ era destul să întâlnesc privirea Regineĭ, pentru ca să înțeleg că iubita mea aventurieră era chinuită de aceleașĭ gândurĭ.

Se gândea și dînsa că oceanul, abia liniștit, putea să se înfurie din noŭ.

Și atuncĭ, totul se va fi sfârșit. Sfărămăturile bastimentuluĭ n'ar maĭ fi putut rezista valurilor furioase.

Nu pronunțam nicĭ un cuvînt. Dar în strângerile noastre de mână ritma aceeașĭ neliniște secretă.

Tovarășele noastre, în schimb, își primiaŭ existența cu nepăsarea caracteristică nomazilor.

Ființele acestea, rătăcitoare din copilăria lor eraŭ deprinse și cu zile de mizerie, și cu zile de bogăție; ele știură să-șĭ facă o plăcere dintr'un naufragiu înspăimântător pe un platou stâncos, care era acoperit de apă timp de 16 ore în fie-care zi.

De îndată ce valurile se retrăgeaŭ și stâncele rămâneaŭ goale, amândouă alergau vesele și rătăciau timp de 3 ceasurĭ printre stâncĭ, rîzînd și adunând tot felul de scoicĭ și de crustacee cu formele cele maĭ bizare—așa cum nicĭ-o dată nu s'aŭ văzut în Europa. Ba une-orĭ când aveaŭ și norocul să prindă cu mâna câte un pește în vre-o bolboacă, alergaŭ repede la noĭ, strigându-șĭ victoria în gura mare.

Le admiram nepăsarea. Aventurierele se simțiau și aicĭ acasă la ele, ca orĭ unde aiurea.

Cu toate că mă chemară de maĭ multe orĭ, eŭ n'am vrut să le întovărășesc nicĭ-odată.

Mi se părea că dacă aș fi părăsit măcar un singur moment puntea vaporuluĭ, aș fi pierdut singura șansă de a zări vre-un vas salvator — șansă care constituia singura noastră putință de salvare.

Și pentru nimic în lume n'ar fi consimțit Regina să mă părăsească.

Ințelegeam foarte bine că dacă n'aș fi fost eŭ acolo, ar fi mers și dînsa bucuroasă cu tovarășele sale. Obișnuința uneĭ viețĭ rătăcitoare o învățase cu filozofia resemnăriĭ.

Dar gândul meŭ pătrundea acum în creerul eĭ, și o făcea să aibă altă judecătă, și să înțeleagă alt-fel viața.

Catargul dindărăt al vasuluĭ, printr'o întâmplare curioasă, rămăsese neatins; l'am transformat într'un catarg de semnale.

Dacă vre-un bastiment trecea la oare-care distanță, avea să ne poată observa. Dintr'o bucată de stofă roșie am făcut un steag, pe care l-am agățat in vîrful catarguluĭ.

Căutând pretutindenĭ prin cabine, am descoperit niște revolvere și cartușe.

Deși sgomotul produs de un revolver în mijlocul scăriĭ este foarte slab, și se perde aproape îndată ce s'a produs, totușĭ trăgând toțĭ în același timp, puteam fi auzițĭ de la oare-care distanță.

Naufragiasem în ziua de 5 Iunie. Cele două zile următoare, 6 și 7 Iunie, le-am întrebuințat pentru imaginarea a tot felul de semnale.

După aceea nu maĭ avurăm ce face. și desperarea începu să ne cuprindă. Lucrasem până atuncĭ ca niște oamenĭ carĭ cred cu putință un ajutor.

Dar asta era aproape o nebunie. In adevăr, ce însemnaŭ stâncile pe carĭ stăteam, în imensitatea Pacificuluĭ? Ce garanție aveam că vom fi zărițĭ de vre-un vapor?

Zilele de 8, 9 și 10 Iunie fură nespus de grele pentru noĭ. Dar în seara zileĭ de 10 Iunie un gând fericit îmĭ ilumină creerul.

Mâncasem în tăcere, pentru că Fureta și Satina, carĭ rîdeaŭ din toată inima când se aflaŭ singure pe stâncĭ, ne respectaŭ tăcerea, de îndată ce se întorceaŭ în cabină.

După masă venisem cu toțiĭ pe bord și stăteam tăcuțĭ. De-asupra noastră, pe bolta ceruluĭ, se aprinsese miliarde de stele.

Imĭ ridicaĭ ochiĭ spre aceste luminĭ divine, și-mĭ lăsaĭ gândul să vagabondeze în voe.

Și nu știŭ cum de-odată mi se păru că întregul cer se transformase într'un ocean, pe care plutiaŭ tot felul de bărcĭ.

O barcă!

Cu strigătul acesta am sărit de la locul meŭ.

In adevăr, acesta era singurul mijloc prin care puteam părăsi stâncele cele blestemate.

Mi-am pus prietenele în curent cu ceea ce gândiam.

Fu o adevărată explozie de bucurie. Satina incepu să danseze; este știut că negriĭ își manifestează intotdeauna bucuria în modul acesta.

Fureta cânta.

Regina era și dânsa foarte emoționată, dar își menifesta emoția prin tăcere.

Maĭ pe urmă îmĭ mulțumi că-ĭ aduceam din nou o rază de speranță și mă întrebă în ce mod concepusem să fabric luntrea.

Regina nu maĭ voia să piardă acum nicĭ un minut; de vreme ce văzuse că putea exista ideia uneĭ salvărĭ, voia să ajungă cât maĭ repede la rezultatul practic.

Am început să facem amândouĭ calcule spre a vedea cum vom construi luntrea.

Regina, cu creionul în mână, nota toate cifrele prin carĭ fixam dimensiunile.

Am calculat că ne trebuiau alimente pentru două lunĭ, că trebuia să luăm cu noĭ arme și rufe, că eram patru persoane și prin urmare luntrea trebuia să fie destul de încăpătoare spre a cuprinde toate acestea.

Ce seară frumoasă! Rideam. Speranța plecăriĭ ne făcuse veselĭ.

Pentru întâia oară după naufragiŭ împărtășeam și noĭ veselia Fureteĭ și a Satineĭ.

E drept că bietele fete nu înțelegeau nimic din spusele noastre și nicĭ din calculele pe carĭ le făceam, dar erau încântate că ne vedeaŭ însfârșit cu zâmbetul pe buze.

Când ne-am hotărît să ne culcăm. trecuse de miezul nopțiĭ.

Ce somn plăcut!

Speranța este cel maĭ bun adormitor.

Soarele era sus de tot când ne-am deșteptat.

Și pe când ne priveam, somnoroșĭ încă, iată că deodată Satina sări drept în picioare, ca și cum ar fi fost împinsă de un rezort.

Voia să vorbească, dar își mișca fălcile așa de repede, încât nu putea articula nicĭ un cuvânt.

In schimb, gesturile sale erau destul de elocuente și ne făcură să ne întoarcem spre est.

— Un vapor!

Da, la o distanță destul de mică de noi un mare steamer se oprise. Fără îndoială că zărise pavilionul nostru roșu.

Eram salvați. Regina căzu în brațele mele, plângând de emoție. Fureta și Satina ne imitară.

Numai că ele, in loc să plângă, cum făceam noi, râdeau ca niște nebune.

O' oră după aceea puneam piciorul pe puntea «Australianului», al mesageriilor maritime din Marsilia.

Numai mulțumită unei întâmplări extraordinare trecuse vaporul pe acolo; altfel cine știe dacă n'am fi fost înghițiți de valurile oceanului.

Ne-am povestit naufragiul. Am spus că echipagiul se îmbarcase pe șalupe și că de atunci nu-l mai văzusem. Ar fi fost cu totul nefolositor să povestim acelor oameni drama teribilă pe care o trăiserăm.

In ziua de 11 Iunie plecarăm spre Franța.

— Vom fi la Marsilia la 16 sau 17 Iulie, ne spunea comandantul.

Prin urmare mai aveam încă cinci zile înaintea noastră spre a ajunge la Saint Germain, la celebra «Casă Verde».

Cincisprezece zile pentru a-mi recuceri însfârșit numele și moștenirea tatălui meu.

Era destul. Orsoni murise și nu mai aveam acum a mă teme de nici o împotrivire.

In ziua aceea voiu spune Reginei:

— Regino, voiu rămânea la Marsilia și nu mă voiu duce de loc la Saint-Germain, dacă nu vei consimți de pe acum să devii principesă de Valberyl.

Știam ce argumente putea avea dânsa spre a se împotrivi și-mi pregăteam de mai înainte răspunsuri pentru ca s'o înving.

PARTEA CINCEA

CAP. I

Intervenția unui cuțit

In ziua de 17 Iulie vasul aruncă ancora la Marsilia; eram din nou pe pământul Franței!

Bagajele noastre nu ne încurcară de loc.

Regina se duse drept la gară să ia bilete pentru Paris; plecam în aceeași zi cu expresul.

Multă lume ar putea să se mire de faptul că primeam să călătoresc astfel, cu niște bani pe cari și-i procurase Regina sub un nume fals, nu știu de unde și nici în ce mod.

Aș putea răspunde că această chestie nu merită nici o discuție, de vreme ce la mijloc e devotamentul.

Dar eu mărturisesc că eram gata să fac ori-ce numai să-mi pot ajunge scopul.

Oare recâștigarea averii familiei mele nu era singurul mijloc pentru ca să pot îndrepta măcar în parte toate relele făcute în trecut?

Regina uitase numele unora dintre victimele sale și cel puțin acestora le puteam înapoia banii.

Ne-am despărțit. Prietenele mele se duceau la gară, unde trebuia să viu și eu, după ce voiu fi trecut mai întâi pe la comisariatul marinei, unde trebuia să certific raportul căpitanului în privința naufragiului vasului «Oajaca».

Această formalitate de ordin administrativ îmi luă aproape o jumătate de oră.

Apoi, după ce am strâns cu multă căldură mâna căpitanului care mă salvase, repetându-i dorința de a'l mai revedea și altădată, m'am îndreptat spre gară.

Eram cât se poate de mulțumit; era de asemenea și o vreme foarte frumoasă, ca și cum natura ar fi voit să se pue de acord cu sufletul meu.

Sufla un vînt răcoritor dinspre Mare. Toată lumea mi se părea fericită, iar vorbele oamenilor ajungeau la urechile mele ca niște desmierdări.

— Mâine, în 18 Iulie, mă gândeam eu, voi fi la Paris. Și fără întârziere ne vom duce la Saint-Germain.

Pe când mă gândeam ast-fel, mă aventurasem într'o stradă cam întunecoasă și murdară, care nu prea inspira încredere. Când am băgat de seamă pe unde mă aflam, am grăbit pașii.

Dar de-odată, o mână greoae mă bătu peste umăr.

M'am întors repede, gata să răspund într'un mod agresiv individului, pe care il consideram ca dușman, chiar înainte de a-i fi zărit fața.

Și când i-am zărit-o, am rămas cu gura căscată.

Acela care mă oprea era Mathiolo, locotenentul lui Orsoni.

— Așa dar mă recunoști, zise dînsul; îmi pare bine că nu mai am nevoe să mă recomand.

Apoi, cu oare-care neliniște în voce, continuă:

— Căpitanul «Australianului», trecând prin canalul de Suez a telegrafiat despre naufragiul vasului «Oajoca». Telegrafiase și câte-va scurte amănunte: patru inși scăpați cu viață, dintre cari trei fete și un tînăr.

(Va urma).

AVRIGUL

Din punct de vedere istoric. cultural, economic și național.

Prea puțini români vor fi pe fața pământului, cari să nu fi auzit de comuna Avrig, locul de naștere al marelui dascăl Gheorghe Lazăr.

In Ardeal, la poalele munților Negoiu și Surul, pe vatra Oltului, se află fruntașa comună românească „*Avrigul*“, zicem românească, că cele vre-o 15—20 familii de sași se pierd pe lângă români, cari numără peste 4000 suflete.

Casele de locuit.— Casele de locuit sunt construite solid din cărămizi și var, prea puține din bârne, sunt acoperite cu țiglă și aŭ ferestre destul de mari.

Fiecare casă are cel puțin trei încăperi, numite: *tinda*, care este la mijloc ca un fel de intrare, la dreapta se află *celarul*, care servește de cameră pentru dormit și sufragerie; iar la stânga este *camera dinainte* saŭ salonul, cum îi zice orășanul. Această cameră se ține în totdeauna curată și servește pentru primirea preotului, când este chemat să facă vre-o slujbă, saŭ pentru primirea străinilor.

Tinda servește de bucătărie; în tindă este instalat și cuptorul de pâine, care la unii țărani mai cu dare de mână, este așa de mare în cât ocupă aproape jumătate din tindă; aceste cuptoare sunt botezate și corabia lui Noe.

Casa este situată înainte, la uliță, lăsând loc de poartă pentru care și portiță pentru oameni, ca să poată pătrunde în curte.

Curțile toate sunt așa de mari în cât poți întoarce în bună voie un car cu patru cai. In fundul curților se află edificiile economice numite nimestii, grajdul, șopronul, cotețul pentru porci, șura, feldera și plesnicarul.

Sub șopron își păstrează țăranii carul, plugul și mașina de săpat porumb.

Șura servește pentru îmblătit grâul și secara în snopi, după ce se aduce dela câmp; în plesnicar pun țăranii foile de porumb, păstăile dela fasole și otava mai bună pentru viței și pentru oile fătate.

După nimestii se întinde grădina de pomi și grădinița cu flori și zarzavat.

Edificii publice.— Edificii mai însemnate în Avrig sunt: *Biserica românească*, mare, de zid, edificată pe la 1780, este veche, dar bine îngrijită și solidă; apoi biserica săsească zidită cu ajutorul generalului Bukow, pe timpul Mariei Theresia; *Școala românească*, cu etaj, care ar face fală și unui oraș: *Primăria*, apoi fostul castel al baronului Bruckenthal, cu un splendid parc, care servește ca sanatoriu pentru bolnavi de plămâni; o fabrică mare de sticlă și altele.

Castelul Bruckenthal din Avrig, trecând în posesiunea Baronului Milius, ginerile lui Bruckenthal, a devenit locul de distracție al Mitropolitului Șaguna, care în fiecare Sâmbătă prin anii 1871—1873 pleca cu echipagiul lui splendid, însoțit de comandantul de corp din Sibiu de pe atunci, la Avrig, unde petrecea câte-va ore în splendidul parc.

Baronul Milius a vândut acel castel unei familii Voll din Gratz, iar această

familie a vândut parcul cu toată moşia unuĭ fabricant de sticlărie Emil Porsche, care, sărăcind, a vândut moşia numaĭ românilor din Avrig, castelul şi parcul a trecut în posesia familieĭ Borger din Sibiu, cu toate că Mitrop. Miron Romanul a voit să cumpere acest castel şi parc pe seama Consistoruluĭ spre a transfera pedagogia din Sibiŭ la Avrig, dar împotrivindu-se uniĭ membri din Consistor, a rămas lucrul baltă şi de la Borger l-a cumpărat comunitatea săsească din Sibiŭ maĭ în aniĭ trecuţĭ, prefăcându-l într'un sanatoriu.

In curtea bisericeĭ, numită progadie, se află mormântul luĭ George Lazăr. Este o criptă din marmoră roşie, zidită pe cheltuiala comiteluĭ *Rosetti*, un fost elev al mareluĭ dascăl.

In Avrig se află un protopop şi treĭ preoţĭ românĭ gr. ortodoxĭ şi un preot evangelic.

Invăţătorĭ românĭ sunt 5, toţĭ definitivĭ şi bine calificaţĭ.

Atât preoţiĭ cât şi învăţătoriĭ sunt plătiţĭ din lada bisericeĭ, fără ajutor de la Stat.

In comună se maĭ află o farmacie şi un medic.

Banca poporală „*Avrigeana*" dispune de un frumos capital şi lucrează bine.

Distracţiĭ şi societăţĭ. — Ca distracţiĭ pentru inteligenţă este un casino; femeile aŭ şi ele reunirea lor; tineriĭ aŭ şezările, ceĭ însuraţĭ sunt membri aĭ Reuniuneĭ pompierilor voluntarĭ.

In fiecare an se fac patru până la cincĭ petrecerĭ cu teatru; iarna maĭ ţin învăţătoriĭ şi preoţiĭ conferinţe şi şezătorĭ literare pentru popor, în post, iar în dulce se duc, cu mic şi mare, bătrânĭ şi tinerĭ, la horă, la jocul tinerilor, care, fie cât de frig, se face sub cerul liber, la loc anume destinat. Jocul, saŭ hora, în cârciumă este interzis.

Locuitoriĭ comuneĭ Avrig sunt oamenĭ muncitorĭ, pacînicĭ şi cu frica luĭ D-zeŭ; dela biserică numaĭ cazurĭ grave îĭ poate reţine şi atuncĭ se duc la preot de-şĭ scuză absenţa.

Furturile sunt rare, de concubinaj nu se pomeneşte, paza comuneĭ se face prin oamenĭ anume puşĭ; în fiecare stradă se află un delegat, numit ţighidiş, însărcinat cu paza aceleĭ părţĭ; acest ţighidiş orândueşte pentru fiecare noapte câte doĭ oamenĭ, carĭ fac poliţia, eĭ sunt numiţĭ boacterĭ, că umblă cu boaca, adică umblă noaptea pe strade cu câte un baston în mână şi unde văd că e lumină la casă, bat în geam şi întreabă: pentru ce nu se culcă oameniĭ? etc.

Pricinele între vecinĭ le judecă sfatul satuluĭ cu primarul; taxa de judecare este 4 creiţarĭ (10 banĭ); numaĭ cazurĭ maĭ grave ajung la sfatul satuluĭ, cele micĭ le aplanează ţighidişul şi veciniĭ.

Pricinile în familie sunt de resortul preotuluĭ. Când femeea nu o poate duce cu bărbatul, se ceartă, saŭ ajung chiar la bătae, atuncĭ femeea maĭ debilă ameninţă pe bărbat cu popa.

„Nu mă îndrăci neruşinatule, că mă facĭ de te duc la popa să-ţĭ bată nasul".

O femee, când este scoasă din ţăţânĭ şi nu află alt mijloc de a aduce pe bărbat la sentimente maĭ bune, aleargă la popa şi îĭ spune păsul; iar popa trimite pe crâsnic la omul cu pricina să vie să se înfăţişeze cu nevasta înaintea luĭ şi dacă se împotriveşte bărbatul, atuncĭ este dat pe mâna primaruluĭ, care îl aduce cu jandarmiĭ.

Un bărbat buclucaş ar da orĭ şi ce numaĭ să nu fie adus înaintea popiĭ, că are teamă de mustrările preotuluĭ ca de foc, şi pe mulţĭ rătăciţĭ i-a adus preotul la calea cea bună prin sfaturĭ părinteştĭ.

Tineretul, adică feciorii şi fetele, încă sunt organizaţĭ; fetele aŭ şeapte şezătorĭ în şeapte părţĭ ale satuluĭ, iar feciorii sunt împărţiţĭ în şeapte cete numite: Drăgăneştĭ, Gruenĭ, Bucşoenĭ, Berghivenĭ, Vestemenĭ, Prundenĭ şi Ceĭ de din sus.

Fie-care ceată îşĭ are sediul eĭ la un fruntaş din acele părţĭ; de obiceiŭ ţighidişul este gazda ceteĭ, acolo, la Crăciun fie-care fecior contribue cu câte 5 francĭ ca să cumpere vin, şi se plăteşte lăutarul pentru jocul de Crăciun. De-ale mâncăriĭ primesc de la colindatul din ajunul Crăciunuluĭ de la fie-care familie muşchiu şi porc afumat şi un colac.

Mormântul luĭ Gheorghe Lazăr

Feciorii aleg dintre eĭ un reprezintant pentru fie-care an, numit judele feciorilor, şi din fie-care ceată câte un delegat.

In ziua de Crăciun, după ce ies de la biserică, se strâng toate cetele de feciorĭ şi fetele din cele şeapte şezătorĭ, şi în linişte vin la răspântie, pe piaţetă înaintea locuinţeĭ popiĭ Mihail; se prezintă la popa 12 feciorĭ şi 12 fete cu un lăutar, a căruĭ vioară este legată cu un şnur verde. Preotul le ţine o mică cuvintare morală şi delegaţiĭ promit că se vor purta bine, apoĭ preotul ia vioara de la ţigan, îĭ taie şnurul cu foarfeca şi le dă voie să joace.

Prima horă se face înaintea locuinţeĭ preotuluĭ, apoĭ fie-care ceată pleacă cântând şi jucând la sediul eĭ.

In post nu e permis să cânte lăutariĭ.

Locuitoriĭ comuneĭ Avrig sunt toţĭ agricultorĭ şi, de oare-ce pământul e sărac, trebueşte pătruns cu gunoĭ; de aceea ţin o mulţime de bivoliţe, maĭ mult pentru gunoĭ decât pentru lapte, că, dacă nu veĭ pune gunoĭ în deajuns pe câmp, îţĭ ieĭ nădejdea de mămăligă.

Hotarul comuneĭ este mare şi împărţit în patru părţĭ: o parte rămâne ca ogor pentru păşune, o parte se seamănă cu grâŭ şi secară, una cu porumb, iar alta rămâne ca fânaţ şi varză; această perindare urmează în fie-care an.

Cu toate că locuitoriĭ comuneĭ Avrig nu sunt bogaţĭ, totuşĭ fie-care are atâta cât îĭ trebueşte; aşa că nu există nicĭ un ţăran să moară de foame între pite (pâine) ca ţiganul, adică să isprăvească grâul din coş înainte de a secera pe cel de pe câmp.

Situaţia culturală. — Vilegiatura. — Nicĭ în privinţa învăţătureĭ nu stă Avrigul în urma altor comune fruntaşe; aşa Avrigul ne-a dat preoţĭ, avocaţĭ, inginerĭ, medicĭ şi militarĭ harnicĭ şi în fie-care an sunt doĭ-treĭ tinerĭ pe la diferite universităţĭ.

Ca locurĭ de vilegiatură sunt munţiĭ Negoiul şi Surul, unde vara vine multă lume din diferite părţĭ, chiar şi din Regatul român petrec o mulţime de familiĭ vara pe Negoiu.

Linia ferată Turnu-Roşu-Sibiu este o înlesnire pentru ceĭ carĭ voesc a cerceta Avrigul, staţiunea fiind la 10 minute depărtare de comună.

Particularităţĭ. — Maĭ are ceva Avrigul şi anume: are treĭ soiurĭ de ţiganĭ. Ţiganĭ de fer, ţiganĭ de lemn şi ţiganĭ de pământ.

Ceĭ de fer sunt potcovarĭ şi lăcătuşĭ, ceĭ de lemn fac albiĭ, lingurĭ şi fuse, iar ceĭ de pământ fac cărămizĭ.

Portul Avrigienilor. — Femeile poartă catrinţe negre pentru zilele de lucru, iar pentru sărbătorĭ albastre; catrinţele dinainte sunt în două foĭ, cu ciucurĭ jos şi cu o vargă în alesăturĭ d'asupra ciucurilor. La spate poartă catrinţe numaĭ din o foaie şi colorată, adică vărgĭ de sus până jos; vărgile sunt roşiĭ şi verzĭ şi cu micĭ vărguţe albastre, negre şi albe. Cămaşa numită iie, are mânecĭ largĭ, suflecate şi cusute cu florĭ, cu florĭ numite şerpuleţe; la grumazĭ guler cu cusăturĭ de mătasă, numită beată. Pieptarul e din piele de oaie cu cusăturĭ de mătase; cele maĭ cu dare de mână poartă broboade de mătasă; aceste broboade le numesc păsturĭ. In picioare poartă ghete şi cisme sărbătoarea; în zile de lucru opincĭ. Pentru iarnă aŭ un fel de sumane de lână neagră cu păru scos, numite boboană. Pentru soare vara pun pălăriĭ de postav peste broboade. Femeile bătrâne, în loc de broboade, aŭ un fel de marame albe pe cap numite păioare.

Portul la bărbaţĭ este următorul: vara pălăriĭ rotunde, potrivite: nicĭ prea marĭ, nicĭ prea micĭ, din postav, pieptare la fel cu ale femeilor, cu deosebire că sunt maĭ puţin înflorite, cămăşĭ scurte, şerpare de câte un lat de mână, pantalonĭ croiţĭ după picior, iarna de lână, vara de bumbac, numiţĭ cioarecĭ.

Incălţămintea pentru sărbătorĭ: ghete şi călţunĭ, un fel de cismă cu o dungă de piele roşie la carâmbĭ. Boboaele le aŭ la fel cu ale femeilor. Acum vre-o 20 anĭ toţĭ bărbaţiĭ şi chiar copiiĭ purtaŭ părul mare.

Inventându-se maşinele de tuns, ce se gândeşte directorul şcolar de pe acele timpurĭ, un anume Ioachim Băcillă: procură vre-o treĭ maşinĭ de tuns şi în o zi de dimineaţă până seara a tuns toţĭ copiiĭ din şcoală, aproape vre-o 400; din părul lor s'ar fi putut face o saltea; pe la orele 5 după prânz a terminat cu tunsul, treĭ dascălĭ cu maşina şi treĭ cu foarfecile, a dat drumul la copiĭ şi toţĭ învăţătoriĭ s'aŭ urcat în o căruţă şi aŭ plecat la conferinţa dascălilor din Sibiu.

Conferinţa aceasta a fost binevenită, căcĭ uniĭ părinţĭ, când şi-aŭ văzut copiiĭ tunşĭ ca în palmă, aŭ venit într'un suflet la şcoală, să ceară socoteală dascălilor, carĭ şi-aŭ bătut joc de copiiĭ lor.

A doua zi, fiind Duminică, primarul dând poruncile înaintea bisericeĭ, a spus oamenilor că a venit ordin de la minister ca toţĭ copiiĭ din şcoală să fie tunşĭ şi aşa aŭ scăpat dascăliĭ noştri de încurcătură.

De atuncĭ aŭ început a se tunde şi bărbaţiĭ, aşa că în tot Avrigul nu găseştĭ oamenĭ cu părul mare.

De sub Surul.

Din revista «Foaia noastră» (Bucureşti).

J. H. ROSNY

FUNIA CĂLĂULUI

In faţa unuĭ han zărirăm treĭ groparĭ în jurul uneĭ mese. O jumătate litru de vin, cârnaţĭ şi pâine neagră steteaŭ dinaintea lor. Jean Bonval îĭ privi cu interes caracteristic.

— Ţi se face poftă văzându-ĭ! spuse.

Dacă voiţĭ, să poposim un moment aicĭ.

Părea un capriciu asta, de la acest multi-milionar, pe care l'aŭ blazat bunele băuturĭ şi mâncărĭ ale aceşteĭ lumĭ. Intrarăm. Şi Bonval luând loc pe un scaun de fier, ruginit, comandă vin alb, jumărĭ cu slănină şi cireşe. Incepu a mânca cu poftă şi, foarte dispus, intră în conversaţie cu gropariĭ. Iĭ trată cu cafea, coniac şi ţigărĭ fine. Aceştia se depărtară voioşĭ şi cel maĭ de viaţă din eĭ, zise curtenitor:

— Sper, d-le, că veĭ trăi cu mult maĭ mult, şi că n'o să aĭ nevoe de serviciul meŭ!

Bolnavul privi îndelung după eĭ.

— Imĭ plac—zise—gropariĭ şi sluşbaşiĭ de înmormântare.

Părea dus pe gândurĭ şi, cu un zâmbet fericit, începu:

— Nu e un capriciu acesta, nu, ci ca să spun aşa, un simţimânt adânc şi laudabil. D-stră ştiţĭ cu toţiĭ că am fost sărac. La vârsta de douăzecĭ de anĭ, din cauza mareĭ mizeriĭ, ajunseĭ la hotărârea să plec şi să cerc dacă nu e maĭ bună viaţa în celelalte părţĭ ale lumiĭ. Şi porniĭ spre Hâvre, să caut ocupaţie pe vre-un vas transatlantic. Aveam câţiva francĭ. Prea puţin însă pentru drum de fer; trebuiĭ decĭ să fac pe jos această cale. Nădăjduiam că în cale-mĭ voiŭ găsi icĭ-colo câte ceva de lucru, ca astfel să-mĭ dobândesc o mâncare şi un braţ de pae pentru noapte. Era prin Noembrie, un frig teribil, care acoperise Sena cu o subţire pojghiţă de ghiaţă, şi un vânt rece străbătea şesul în lung.

Mi-a mers foarte răŭ. Oameniĭ mă priveaŭ cu ochĭ bănuitorĭ. In seara celeĭ de-a cincea zi rătăceam cu stomacul gol, picioarele îngheţate, pe nişte locurĭ izolate. Mă alungaseră dintr'un sat, urechile 'mĭ vuiaŭ încă de lătratul câinilor. De frig îmĭ clănţăneaŭ dinţiĭ în gură, eram istovit cu desăvârşire. Dacă m'aş fi oprit, aş fi fost un fiŭ al morţeĭ. Merseĭ decĭ cu obrajiĭ biciuiţĭ de vânt şi zăpadă şi desnădăjduit. Insă curând greutăţile mă răzbiră. Mă rezemaĭ de un stâlp, aveam ameţeală şi scânteĭ albastre jucaŭ în faţa ochilor meĭ.

— S'a sfârşit, gândiĭ în mine.

Inima maĭ să se spargă. Eram plin de iluziĭ, iubeam viaţa. Gândurile mi se împrăştiară, prăpastia veciniciеĭ se căsca sub mine. Cu durere, mă resemnaĭ soarteĭ mele, când deodată atenţiunea 'mĭ fu atrasă de un uruit de căruţă şi tropote de cal. Putuĭ desluşi din amurgul seriĭ o teleagă, un măgar şi un om învăluit într'o manta largă. Maĭ avuĭ atâta putere să strig:

— Ajutor! — apoĭ perduĭ cunoştinţa.

Când îmĭ veniĭ în simţirĭ, zăceam în teleagă acoperit cu ţoale vechĭ. La albele reflexe ale zăpeziĭ deosebiĭ un obraz roşu, nişte ochĭ marĭ şi două mâinĭ puternice.

— Nu te teme! zise o voce răguşită. Incă nu-ţĭ sap astăzĭ groapa. Eştĭ tânăr. N'aĭ îngheţat.... maĭ aĭ puţină vreme!

Asinul înainta încet, luna se ridica rânjind pe cer; frigul se făcu şi maĭ de nesuferit. In sfârşit ne oprirăm în faţa unuĭ bordeiŭ singuratec.

— Te poţĭ ridica? mă întrebă omul. Dacă nu, te iaŭ în spinare... am dus şi altiĭ maĭ greĭ ca tine.

După câteva sforţărĭ mă sculaĭ şi-l urmaĭ pe salvatorul meŭ în colibă.

— Nu mă aşteptam la mosafirĭ, rise gazda mea, în timp ce aprinse lampa. Dar nu-ĭ nimic! se găseşte foc, mâncare cu slănină şi pâine.

Peste puţin văzuĭ un foc straşnic, simţiĭ miros de varză şi o nespusă bucurie îmĭ străbătu fiinţa.

— Mi-aĭ salvat viaţa! strigaĭ eŭ apucând grosolana mână a gazdeĭ mele. Aceasta n'o voĭ uita nicĭ odată!

— Asta nu-mĭ prea place! zise cu un surâs voios. Căcĭ aşĭ minţi, dac'aşĭ zice că ocupaţia mea este salvarea oamenilor!

Puse două farfuriĭ pe masă, le umplu cu supă şi slănină, tăiă enorme bucăţĭ de pâine şi umplu o cană cu vin de mere.

— Dacă aĭ curaj, vezĭ de ele! zise.

Mi-amintesc de multe minunate ospeţe. Dar acesta, acesta este unicul, laudabilul ospăţ, ospăţul Vieţeĭ! Ah, supa aceea, pâinea şi vinul acela de mere!... Dacă mă gândesc la ele îmĭ surâde inima; îmĭ vine a crede că am mâncat fazanĭ în seara aceea!

Gazda mea era tăcută! Din când în când se uita la mine clătinând din cap şi mormăindu-şĭ în barbă. Când terminarăm cina, îmĭ spuse:

— Aĭ să dormĭ în pod pe pae şi-ţĭ voiŭ da învelitoare de blană de capră. Mie mi-e somn, ţie de asemenĭ. Să mergem la culcare!

Dormiĭ douăsprezece ore. Când mă scoboraĭ, gazda îmĭ puse dinainte cafeaua cu lapte şi pâinea.

— Eĭ, zise, când ne scularăm de la masă, eŭ trebue să mă duc să-mĭ văd de lucru. Am de săpat două gropĭ şi aceasta are să fie o muncă cam grea.

Incepu a râde, aproape răutăcios.

— Da, căcĭ sunt de profesie gropar... Hm, te supără faptul? Poate trebuia să ţi-o spun aceasta din capul loculuĭ; am crezut însă că e maĭ bine să te aduc în ordine pe tine. Acum însă dacă simţĭ desgust, eĭ! cel puţin ţi-aĭ încălzit stomacul!

Nu simţeam desgust; eram înduioşat; îĭ strânseĭ neagra şi uriaşa sa mână, zicând:

— Ar trebui să fiŭ o lepădătură, dac'aşĭ uita vr'odată ceea ce aĭ făcut pentru mine!

— Ah, lasă!—zise. Vezĭ lucrurile în partea lor cea bună, nu eştĭ mofturos şi aceasta îmĭ place. Şi pentru că e astfel, voiŭ face încă ceva pentru tine. Ia cu tine această pâine, aceştĭ cincĭ francĭ... şi...

Tăcu, deschise un scrin şi scoase dintr'o cutie de tablă un capăt de funie şi tăiă o bucată din ea:

— N'aţĭ, aceasta îţĭ va aduce noroc, flăcăule... asta e funie bună, funie de om spânzurat.

Primiĭ pâinea, piesa de cincĭ francĭ şi căpătâiul de funie, iar gazda mă conduse până în şosea.

Noroc mult! — zise. Aĭ toate calea, din ce te poţĭ îmbogăţi! Şi râse cu poftă.

Ajunseĭ în Havre, fuĭ primit pe un vapor şi nu ştiŭ dacă a fost efectul funieĭ de om spânzurat, însă cu treĭ anĭ maĭ târziŭ mă stabiliĭ în Cansas, unde strânseĭ în 20 de anĭ 800 de miĭ dolarĭ. De oarece nu posedam pofta luĭ Rockefeler, socotiĭ destulă această sumă ca să trăesc din ea: mă întorseĭ decĭ în Franţa. Viaţa de aci o găsesc bună şi, ca să mă îndeletnicesc cu ceva, fac unele micĭ negoţurĭ.

— Şi groparul? îl întrebaĭ.

— Iţĭ poţĭ închipui că m'am dus să-l vizitez... cum am ajuns acasă. Nu păru tocmaĭ surprins de norocul meŭ; deprinderea cu morţiĭ, l'a înzestrat cu o vastă pricepere a împrejurărilor.

— Funia a făcut aceasta, fără îndoială! zise el şi mă îmbie cu supă.

Nu voia să primească nimic de la mine, în afară de ceĭ 5 francĭ pe carĭ-ĭ datoram. După lungĭ inzistenţe, spuse în sfârşit:

— Dacă voeştĭ aşa, îţĭ mărturisesc că un lucru care mi-ar face bucurie mare ar fi să-mĭ cumperĭ un loc de vecĭ în cimitir şi să-mĭ zideştĭ o criptă, în care odată, să mă pot odihni în voe!

Şi i-am făcut cea maĭ frumoasă criptă în cimitirul săŭ. Mare i-a fost bucuria şi acum, când are timp liber, îşĭ îngrijeşte rozele şi chiparoasele şi citeşte mândru literile de aur: *Aci odihneşte Jacob Lemercier, născut 1860, decedat...*

Trad. de **Iosif Sarvari**

Locuitorii satului Aabadessa

De obiceĭ toată lumea crede că este necesar să străbatĭ oceane şi să debarcĭ în țărĭ exotice spre a studia obiceiurĭ interesante carĭ nu sunt la fel cu obiceiurile noastre.

Cu toate acestea, de multe orĭ se întâmplă ca în mijlocul civilizațieĭ noastre europene să întâlnim urme ale uneĭ tradițiĭ seculare orientale.

Aşa de exemplu în Italia vom găsi câteva familiĭ grupate într'un sat păstrând cu religiozitate toate obiceiurile străbunilor.

Pe la sfârşitul anuluĭ 1744 sosi în Abruzi o colonie de fugarĭ, originarĭ din Epir. Aceştĭ nenorocițĭ, de religie creştină, fuseseră silițĭ să se expatrieze pentru a scăpa de sălbătăcia turcilor. Eĭ creiară satul Aabadessa, care se maĭ află încă şi astăzĭ în ființă. Populația aceasta n'a fuzionat nicĭ odată cu poporul italian, toate unirile făcându-se numaĭ între membriĭ vechilor familiĭ.

Fie-care casă îşĭ are *patronul eĭ*. In ajunul zileĭ onomastice statua patronuluĭ este dusă la biserică; toate rudele şi prieteniĭ iaŭ parte la serviciul oficiat de preot. După aceea patronul este readus cu mare pompă la locuința familieĭ. Se încinge o masă mare, care este continuată maĭ multe zile, la toțĭ membriĭ familieĭ.

De asemenea şi în privința căsătoriilor, populația acestuĭ sat maĭ păstrează obiceiurĭ seculare.

Cu puține zile înainte de nuntă, se aşează în mijlocul uneĭ camere, în casa soțuluĭ, un sac de făină, în care femeile aŭ ascuns un inel de aur. Doĭ copiĭ, un băiat şi o fetiță sunt puşĭ apoĭ să caute inelul; cel care este maĭ fericit şi pune mâna pe el, are dreptul să-şĭ râdă de celalt, împroşcându-l cu făină. Dacă se întâmplă ca băiatul să găsească inelul, aceasta constitue un semn bun.

Scena cu inelul se petrece de obiceĭ Joia; Duminica are loc căsătoria.

Solemnitatea este ca la toțĭ creştiniĭ, cu foarte micĭ deosebirĭ.

După nuntă are loc un banchet la care este regula ca toată lumea să se îmbete.

Indată după căsătorie, o nouă familie fiind creiată, ea este obligată să-şĭ aleagă fără întârziere patronul, a căruia statuă este aşezată într'un colț al nouluĭ cămin.

In fața statueĭ este aşezată o masă pe care toțĭ prieteniĭ vin de depun câte o lumânare şi câte un buchet de florĭ.

Blaz.

O aventură teribilă

Errold Graham, şeriful satuluĭ, era cunoscut de toțĭ locuitoriĭ din Timplex ca un pasionat vânător. In fiecare Duminică, când ceĭlalțĭ sătenĭ se odihneaŭ, Graham, îmbrăcat în costum de vânător, o lua pe şoseaua principală, trecea podul peste pârâul Wingy şi apoĭ împreună cu ceĭ treĭ câinĭ aĭ săĭ de vânătoare dispărea în pădurea ce era la 5 klm. de Timplex.

Câte odată, Errold Graham mergea cu Cob, țintaş renumit în tot satul.

O diferență de vârstă între aceştĭ doĭ prietenĭ de vânătoare, cât şi în privința ranguluĭ ce-l ocupa Graham, făcea ca Cob să aibă o ținută respectoasă față de şerif. Fața sa brună şi mustățile groace, carĭ îĭ dădeaŭ un aspect de seriositate, la cea maĭ mică mişcare a gureĭ deveneaŭ de o comicărie care făcea să râdă pe toțĭ ştrengariĭ din Timplex.

In dimineața aceea, ca de obiceĭ, ceĭ doĭ amicĭ plecară la vânătoare spre pădure. O pădure virgină şi întunecată ce lega Arizona cu St. Uttah. Iți trebuia o zi şi jumătate ca să o străbatĭ în lungul eĭ.

Vânat se găsea din belşug într'însa, maĭ ales acum în toiul toamneĭ. Nu de rare orĭ ceĭ doĭ vânătorĭ îşĭ formaseră „tabloul" prin treĭ saŭ patru cerbĭ saŭ câte un grizly.

— E cam frig, Mr. Graham, zise Cob cu curiosul săŭ zâmbet. Am să-mĭ fac un surtuc din grizly-ul care il vom vâna acum.

— Să nu vinzĭ pielea ursuluĭ până nu l'aĭ împuşcat, zise râzând şeriful. Proverbul ăsta e totdeauna gata să te desmintă.

— Vom vedea! zise Cob, dacă şi cu mine i-o merge ursuluĭ tot aşa...

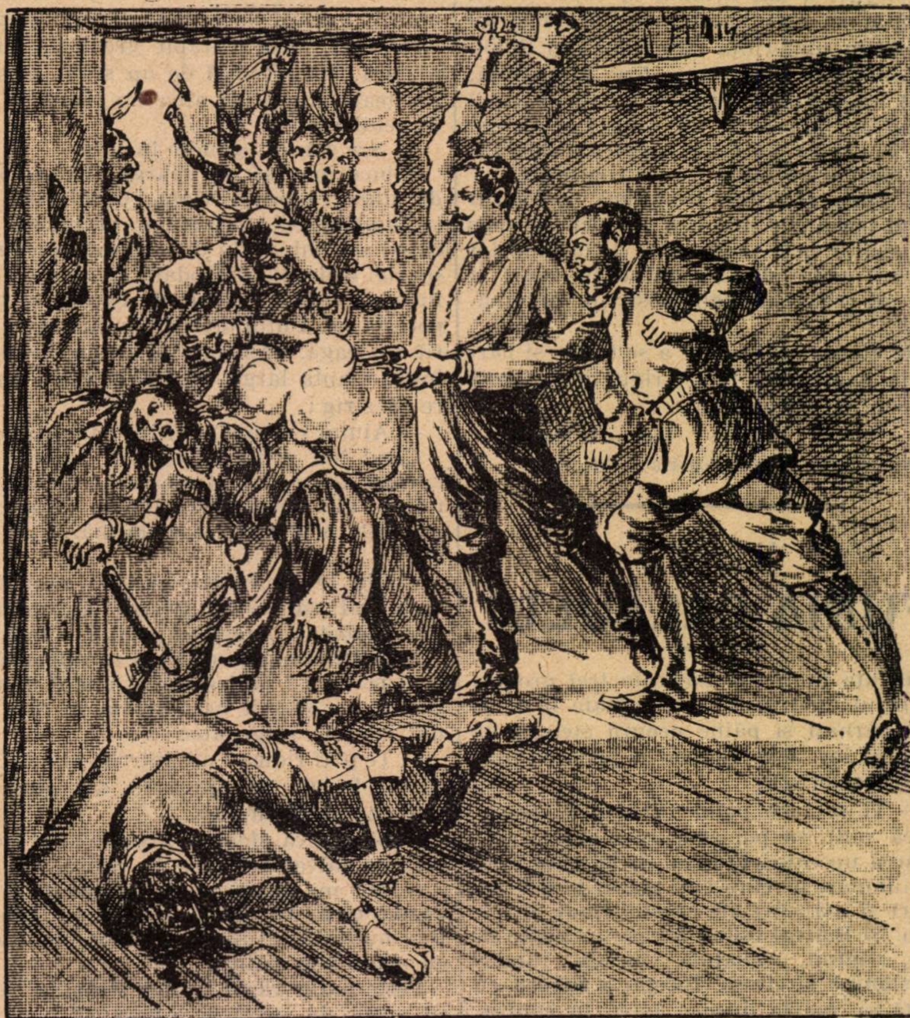
— Uite pădurea. Aŭ căzut frunzele. Acuma cel puțin ne vom compensa pentru celelalte vânătorĭ când n'am împuşcat de cât două-treĭ păsărĭ... *By good!* o să vezĭ, Cob.

Peste puțin ecoul începu să răsune de detunăturile lor. Era semn că vânătoarea merge bine.

. . . .

— Mr. Graham, uite acolo! şopti înspăimântat Cob, vânătorul.

Mirat de spaima aceasta, fără a răspunde ceva, Graham se apropie şi privi prin tufişul arătat.

Cu iuțeala fulgeruluĭ, Graham descărcă revolverul... Cob lovea pe toțĭ carĭ intraŭ.

In luminiş, la mijloc, stăteaŭ aşezate pe jos vre-o duzină de comancĭ: Eraŭ înarmațĭ cu puştĭ şi cuțite. Fața lor uricioasă şi aspră arăta bestialitatea.

— Tăcere! şopti Graham.

De odată un strigăt ascuțit şi indieniĭ se sculară repede şi se îndreptară spre tufiş. Errold şi Cob observară că fuseseră văzuțĭ.

O luară la fugă, lovindu-se de arborĭ, sgâriindu-şĭ fețele de tufişurĭ şi spinĭ. In urma lor indieniĭ țipaŭ şi agitaŭ cuțitele în mână.

— Coliba de adăpost!

Amândoĭ se repeziră şi cu o iuțeală

extra-ordinară intrară, şi apoĭ închiseră uşa cu zăvorul.

Se priviră; eraŭ galbenĭ ca de ceară. Urletele sălbatice ale Pieilor-Roşiĭ îĭ înfioraŭ. Indieniĭ spărgeaŭ uşa.

Faţa lor luă altă înfăţişare.

Atuncĭ hotărără să-şĭ vândă scump viaţa. Se îmbrăţişară şi aşteptară. Urlete de triumf. Uşa cedă.

Cu iuţeala fulgeruluĭ, Graham descărcă revolverul în creerul primuluĭ indian ce intrase, pe când Cob, cu un satâr, lovea pe fie-care ce intra, numărându-ĭ mereŭ: unul!... al doilea! maĭ e?... al patrulea!

— Maĭ e vre-unul? recpta Cob, pe când Graham după ce descărcase cele şease gloanţe ale revolveruluĭ se pregătea să scoată cuţitul.

Dar nicĭ unul nu maĭ intră.

— Ce măcel, ce măcel! murmură Cob.

— Ce vreĭ? răspunse Graham. Aĭ fi vrut maĭ bine să morĭ torturat?

Şi iată cum se sfârşi vânătoarea.

. . . .

După arătările unuia din indienĭ, care era numaĭ rănit, s'a putut afla că de cât-va timp se stabilise în jurul pădureĭ un trib de Pieĭ-Roşiĭ din speţa comaucilor şi desperados.

— Eram maĭ mulţĭ desperados, 12 la număr, zise rănitul. Am vrut să prădăm şi să nimicim satele din ţinut. Câiniĭ de albĭ.... murmură el, şi-şĭ dete duhul.

A. Bensim.

VÂNATOAREA DE LEI

Roosevelt, fostul preşedinte al Statelor-Unite, este cunoscut în toată lumea ca un pasionat vânător.

El a cutreerat toate continentele şi a luat parte la tot soiul de vânătorĭ.

Iată cum povesteşte Roosevelt însuşĭ, într'o revistă americană, o vânătoare de leĭ făcută de negriĭ africanĭ.

Este vorba despre tribul nomad al negrilor «Nandi», carĭ vânează maĭ mult cu suliţa.

In tribul Nandi vânătoarea de leĭ este un fel de încercare a tineretuluĭ; cine a ucis maĭ multe fiare de astea, este bine văzut şi considerat oare-cum ca un fel de erou.

Indată ce aflară negriĭ că albiĭ pun la cale o vânătoare de leĭ în impreiurimile localităţiĭ Sergo, sosiră din toate părţile vre-o 800 de vânătorĭ. Dar albiĭ au ales numaĭ pe ceĭ maĭ dibacĭ dintre eĭ, în număr de vre-o sută.

Era pe la începutul luneĭ Noembrie, anul trecut. Vânătoarea începu de dimineaţă. Albiĭ eraŭ toţĭ călărĭ şi înarmaţĭ cu puştĭ bune. Pe la amiazĭ ajunseră într'un fel de savană, unde iarba era foarte înaltă.

După ce străbătură o distanţă destul de mare prin aceste frumoase erburĭ, unde călăreţul se pierde cu cal cu tot, dădură peste un leu. Dar, din câte-va salturĭ formidabile, fiara se făcu nevăzută.

Leul, urmărit de aproape, fu regăsit în curând. Albiĭ ar fi fost bucuroşĭ să'l împuşte, dar trebuiau să se ţie de cuvântul pe care 'l dăduseră negrilor de a'ĭ lăsa să omoare dînşiĭ leul, după obiceiul loculuĭ.

De aceea vânătoriĭ se opriră la distanţă, stând totuşĭ cu puştile gata, pentru cazul când leuluĭ i-ar fi venit poftă să năvălească asupră-le.

Dar vânătoriĭ negri sosesc îndată şi formează un cerc mare în jurul leuluĭ.

Ceĭ din primele rândurĭ erau cu suliţele pregătite şi urmăreau cu atenţie mişcările leuluĭ.

In timpul acesta cercul se strângea tot maĭ mult. Fiara începea să manifeste oare-care nelinişte. Apoĭ deveni furioasă şi începu să se agite, bătând pământul cu coada. Din când în când mugea fioros şi arunca privirĭ desperate de jur-împrejur, căutând un locşor pe unde ar fi putut să scape.

Cum cercul se strânsese acum foarte mult, şeful negrilor aruncă prima suliţă. Leul, atins, se repezi asupra duşmanuluĭ, dar acesta îl lovi cu o nouă suliţă, de astădată mult maĭ puternic.

Fiara mugi şi se răsturnă pe spate. Altă suliţă sosi vâjiind, cauzându-ĭ o nouă rană.

In zadar încercă acum leul, cu toată impetuozitatea sălbătăcieĭ sale, cu tot curajul pe care îl dă instinctul vieţiĭ, în zadar se căzni să-şĭ înfrângă duşmaniĭ, săgeţile soseau vijelioase de pretutindenĭ, formând un fel de zid de oţel.

In cele din urmă fiara fu doborâtă, rămânând fără suflare.

Negriĭ începură să danseze veselĭ în jurul măreţeĭ lor prăzĭ.

Tot spectacolul nu durase decât abia zece minute.

Dar vânătoarea nu se sfârşi decât târziŭ, pentru că negriĭ continuară să dănţuiască multă vreme în jurul leuluĭ mort, cântând cu glas tare un cântec de biruinţă.

Vetor.

DIVERSE

O întrebuinţare a jurnalelor vechĭ. — Revista «Industrieĭ hârtieĭ şi artelor grafice» din Roma anunţă că un vechiŭ abonat al unuĭ jurnal vienez a avut o idee ciudată: s'a servit de toate jurnalele ce le păstrase spre a'şĭ construi o corabie. Aceasta are o lungime de 6 metri şi fiecare scândură a aceşteĭ corăbiĭ e făcută din câte 2500 foĭ de jurnal, trecute sub sub presa hidraulică.

Altul—un american Enrico Vanderjungen—a însărcinat pe un architect japonez să construiască o casă din hârtie. Aceasta va fi clădită aproape de Harmon pe rîul Hudson şi va fi compusă dintr'un schelet de lemn şi cu păreţiĭ de hârtie—impermeabilă—destul de groşĭ. Pereţiĭ vor fi mobilĭ pentru a se putea scoate în timpul căldurilor de vară. Dacă păreţiĭ vor dura—desigur că amatoriĭ acestor felurĭ de case nu vor lipsi—ţinând seamă de eftinătatea şi de uşurinţa demontăreĭ şi transportăreĭ dintr'o localitate în alta a acestor soiurĭ de case.

* * *

Cea maĭ lungă linie de tramwai din lume. - Această mândrie o are Argentina. In adevăr, oraşul Buenos-Aynes e legat printr'o linie de tramway lungă de 82 km. cu San-Martino—un port care e punctul de plecare al marilor vapoare spre Uruguay şi Paraguay. Ceea ce e curios—este că aceste tramwae nu utilizează vre-o forţă motrice—a aburuluĭ saŭ a electricităţeĭ—ci sunt trase de caĭ, carĭ găsindu-se—după cum se ştie—în mare număr în Argentina, fac ca acest fel de transport să fie eftin. Dealungul linieĭ sunt vre-o 15 halte şi tramwaele parcurg această distanţă—cele ,,directe" în 12 ore—cele ,,ordinare" carĭ pleacă din jum. în jum. ceas—fac maĭ mult.

* * *

Intâmplarea unuĭ şcolar american. — Unul din ziarele americane cele maĭ serioase comunică următoarea întâmplare:

Fiul unuĭ fermier din Redding (Conecticut) un tînăr de şeasesprezece anĭ, numit Iohn Herd, plecase să culeagă erburĭ medicinale într'o pădure vecină, când fu atacat de către un urs. Cum să se apere de fiară? Fuga îĭ era imposibilă, iar apărarea la fel, căcĭ Iohn n'avea ca armă de cât un briceag a căruĭ lamă era de 7—8 cm. lungime.

Fiindcă însă tînărul nu era lipsit de prezenţă de spirit, taiă o cracă dreaptă a căreĭ extremitate o despică uşor şi bagă mânerul briceaguluĭ; apoĭ legă cu o sfoară. In maĭ puţin de 2 minute, Herd transformase inofensivul săŭ briceag într'o armă puternic.

Era şi timpul. Ursul se repezise spre tînăr într'un galop furios şi intră în lancea improvizată. Lovit drept în inimă, ursul căzu fulgerat.

* * *

Invenţiunea unuĭ Cresus.—Poate fi cine-va şi milionar şi inventator. Totuşĭ, trebue recunoscut că aceasta e posibil numaĭ în Statele-Unite unde şi oameniĭ ceĭ maĭ bogaţĭ se îndeletnicesc cu câte ceva.

E vorba de invenţiunea unuĭ domn E. H. Green, fiul celeĭ maĭ bogate femeĭ din lume. Această invenţiune constă dintr'un vagon de formă nouă destinat special pentru transportul automobilelor pe drumul de fer, pe o distanţă mare.

Acest vagon este împărţit în maĭ multe compartimente. Unele servesc la

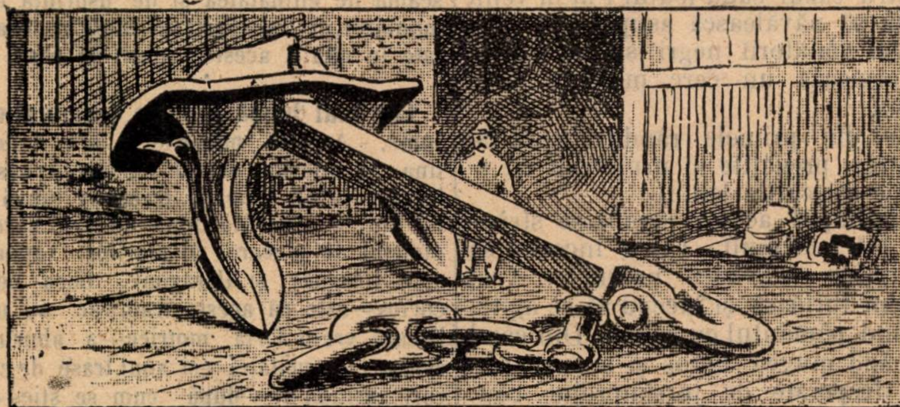
încărcarea vehiculelor, restul sunt dormitor, fumoar și sală de lectură pentru folosința șoferilor.

Este evident că această invenție, deși destul de practică, nu se va adresa de cât unuĭ public foarte restrîns.

Inventat de un milionar, noul vagon nu va servi decât milionarilor.

Am ținut însă să constatăm că un milionar poate fi și... inventator.

O ancoră gigantică

Cea maĭ mare ancoră din lume

Ancora construită pentru noul vapor uriaș «Olympia» al companieĭ engleze «White Star Line», în fabrica Hingley et Sons din Dudley, poate fi cu drept cuvânt numită cea maĭ mare și maĭ grea ancoră din lume.

Ea are o lungime de 6 metri, o lățime maximală de 3,10 metri și o greutate de 15 tone. Ancora este prevăzută cu un lanț, care constă din treĭ verigĭ de câte 400 kilograme.

Ancora aceasta produce senzație la expoziția technică din Olimpia (Londra). Pentru transportul eĭ de la gara Paddington la expoziție, a fost nevoe de 12 caĭ.

PEIREA PAMÂNTULUI

— Povestirĭ din lumea timpurilor viitoare —

de I. H. ROSNY

— Urmare —

Câțĭ-va membri aĭ *mareluĭ consiliu* primiseră delegațiunea oazeĭ prietene. Schimbară câte-va cuvinte repezĭ. Noul dezastru cerând intervenția tuturor energiilor, ceĭ nouă se amestecară printre salvatorĭ.

Plângerile eraŭ grozave. Rănile reușeaŭ să învingă chiar fatalizmul adulților. Strigătele copiilor îțĭ deslușeaŭ sufletul strident și sălbatec al Dureriĭ...

In sfârșit substanțele anestezice își aduseră ajutorul lor binefăcător. Nu se maĭ auzeaŭ sgomote decât din loc în loc, zgomote carĭ porneau de sub dărămăturĭ.

Una din aceste plângerĭ îl atrase pe Targ. Era o plângere maĭ mult temătoare decât dureroasă. Multă vreme tînărul nu-șĭ putu da seama de unde pornea plângerea. In sfârșit descoperi un fel de scufundătură astupată de niște blocurĭ de stâncă enorme.

Și numaĭ cu mare greutate putu înlătura stâncile, de oare-ce trebuia să se oprească des în fața amenințărilor înăbușite ale mineraluluĭ.

Plângerea nu se maĭ auzea acum. Targ lucra înainte, cu tâmplele acoperite de sudoare.

De-o dată, totul păru pierdut; un perete de stâncă se prăbușea la vale. Cercetătorul simțind că nu putea nimic împotriva mineraluluĭ, își plecă capul și așteptă. Un bloc îl atinse; dar fu numaĭ atât. Pe urmă se făcu iar tăcere și stâncile rămaseră nemișcate.

Ridicând ochiĭ, văzu că o mare cavitate, aproape o cavernă, se deschisese în spre stânga; în penumbră zări întinsă o formă omenească.

Tînărul se apropie, ridică această formă, și eși dintre dărămăturĭ tocmaĭ în momentul când o nouă prăbușire se producea.

Era o tînără femee saŭ o fată, îmbrăcată într'o haină argintie. Și salvatorul fu emoționat maĭ cu seamă de părul acesteĭ femeĭ. Era un păr de acea culoare luminoasă, pe care numaĭ atavismul îl maĭ aducea, abia odată la un secol, ficelor oamenilor. Licăritoare ca metalele prețioase, gingașă, plină de tinerețe, părea o țesătură de dragoste, un simbol al grațieĭ cu care se împodobise femeia de-a lungul secolelor.

Inima luĭ Targ bătea cu putere; tîmplele îĭ zvâcneaŭ. Intrezărea acele acțiunĭ mărețe și glorioase carĭ nu se maĭ îndeplineaŭ acum aproape nicĭ odată printre ultimiĭ oamenĭ. Și pe când dînsul admira liniile delicate și fragede ale obrajilor, savoarea buzelor, femeea deschise ochiĭ, niște ochĭ carĭ aveaŭ culoarea dimineților, când soarele strălucește și un zefir dulce suflă de-asupra câmpiilor...

IV

Era după crepuscul. Constelațiile își aprindeaŭ flacările lor fine. Oaza, tăcută, își ascundea nenorocirea și durerile.

Ultimiĭ oamenĭ trăiaŭ niște ceasurĭ teribile. Rând pe rând planetarele anunțaŭ marĭ dezastre. *Devastația* era distrusă: în cele *Două Equatoriale*, în *Marele mormînt* și în *Nisipurile albastre* apele dispăruseră aproape cu totul.

In izvoarele înalte apa descrescuse în mod simțitor. *Oaza luminoasă* și *Valul de sulfure* anunțaŭ de asemenea dezastre.

Omenirea întreagă era lovită.

...Targ intră în deșertul mut și teribil.

Luna apăru, aproape plină, stingând lumina stelelor celor maĭ slabe. O fosforescență palidă ondula din când în când, semn misterios al activitățiĭ nouilor ființe.

Tînărul înaintă în mijlocul singurătățiĭ, fără să bage în seamă măreția eĭ funebră.

O imagină arzătoare domnea tot tragicul catastrofeĭ. Tînărul ducea cu dînsul amintirea păruluĭ de aur; în înălțimĭ, steaua Vega palpita.

Amorul devenea esența viețiĭ luĭ Targ; și viața aceasta era acum maĭ intensă, maĭ adîncă, aproape minunată. Suferea, dar nu-ĭ părea rău de suferința sa. Ghicea în toată plinătatea eĭ, o lume de frumusețĭ, pe care o presimțise de mult, o lume pentru care ar fi fost maĭ fericit să moară, de cât să trăiască pentru idealul întunecat al ultimilor oamenĭ.

Din când în când, ca un nume sfînt, numele aceleea pe care o scosese de sub dărămăturĭ, îĭ rătăcea pe buze:

— Ero!

— In tăcerea sălbatecă, tăcerea deșertuluĭ etern, care putea fi foarte bine comparată cu tăcerea mareluĭ eter în care rătăceaŭ astrele, Targ înainta mereŭ. Aerul era tot așa de nemișcat ca și granitul; timpul părea mort, spațiul figura un alt spațiu de cât acel al oamenilor,— un spațiu necruțător, rece,

de ghiaţă, un spaţiu plin de miragii lugubre.

Şi cu toate acestea o viaţă se agita acolo, o viaţă care avea să urmeze pe planetă vieţii omeneştĭ. De două orĭ se opri Targ pentru a observa mişcările formelor fosforescente. Misterioasele fiinţe mergeaŭ spre o ţintă neştiută şi modul cum lunecaŭ pe pământ, fără ajutorul vre-unuĭ organ vizibil, era încă şi maĭ misterios.

Dar imaginea «Ereĭ» era prea puternică pentru ca să nu'l cuprindă din noŭ; şi se simţea pornit spre acte de eroism. Căuta o aventură, o aventură imposibilă, chimerică: descoperirea «apeĭ».

Căcĭ numaĭ apa singură putea să i-o maĭ dea pe Era. Toate legile omeneştĭ o despărţeaŭ de dînsa.

Cu o zi maĭ înainte ar fi putut s'o maĭ viseze de soţie; ar fi fost destul ca o fată din oaza Izvoarelor înalte să fie primită în schimb dincolo. Dar după catastrofă era cu neputinţă să se maĭ admită schimbul. Se primeaŭ numaĭ exilaţĭ, dar aceştiaŭ eraŭ condamnaţĭ la celibat.

Legea nu putea fi sub nicĭ un cuvânt călcată şi Targ o primea ca o necesitate superioară...

Luna îşĭ împrăştia lumina eĭ clară asupra câmpiilor occidentale. Hipnotizat, Targ se îndreptă spre acele coline. Ajunse într'o îngrămădire de stâncĭ. Urma deşertuluĭ se maĭ cunoştea încă şi acum; pretutindenĭ pământul era plin de găurĭ.

— Se pare, murmură tînărul, că zguduirea a fost aicĭ maĭ puternică. De ce? Curiozitatea îĭ era deşteptată.

— Care să fie pricina? — se întrebă dînsul din noŭ.

Se oprea la fie-care pas, atât pentru a privi stâncile, cât şi ca măsură de prudenţă; solul acela revoltat putea fi plin de piedicĭ. O exaltare bizară îl cuprinse. Se gândea că dacă ar fi existat unde-va vre-un drum spre ape, apoĭ pe acolo avea toate şansele să'l descopere.

După ce aprinse aparatul «radiator» pe care îl avea întotdeauna la sine în timpul călătoriilor, porni printre coridoarele de stâncĭ.

In cele din urmă ajunse într'un fel de spărtură, la baza căreea se afla o stâncă înaltă şi largă, pe care zguduirile nu reuşiseră s'o clintească din loc.

Targ se hotărî să exploreze această spărtură. Dacă n'ar fi fost prea adâncă, n'avea de făcut decât câţi-va paşĭ.

Totuşĭ spărtura aceasta fu maĭ lungă decât îşĭ închipuise dînsul; cu toate acestea, după vre-o treĭzecĭ de paşĭ începu a se ingusta. In curând Targ crezu că n'avea să maĭ poată înainta. Se opri şi examină cu atenţie zidurile stâncoase. Văzu acum că putea merge şi maĭ departe, dar numaĭ pe brâncĭ.

Paznicul planetaruluĭ nu stătu la îndoială. Locul era aşa de îngust, încât un om abia putea trece. Maĭ încolo devenea încă şi maĭ îngustă. Targ se întreba dacă avea să se maĭ poată întoarce îndărăt.

Era ca zidit în pământ, captiv al mineraluluĭ, o biată moleculă nesfârşit de slabă, pe care un singur bloc de piatră ar fi zdrobit-o. Dar dacă ar fi părăsit lucrul la jumătate, maĭ înainte de a fi încercat imposibilul, s'ar fi urât şi s'ar fi dispreţuit el însuşĭ în urmă. De aceea merse înainte.

Cu corpul în sudorĭ, Targ înaintă multă vreme prin măruntaele stânceĭ. In cele din urmă însă slăbi. Simţi cum bătăile inimiĭ îĭ slăbeaŭ şi cum se făcea într'însul o mare tăcere. Când îşĭ maĭ veni puţin în fire, Targ se judecă ridicol de a fi întreprins asemenea aventură.

— Oare n'am înebunit? — se întrebă dînsul.

Şi începu să se târască îndărăt. Dar o desperare mare îl cuprinse; imaginea Ereĭ îĭ apăru aşa de vie, ca şi cum frumoasa fată ar fi fost acolo, cu dînsul.

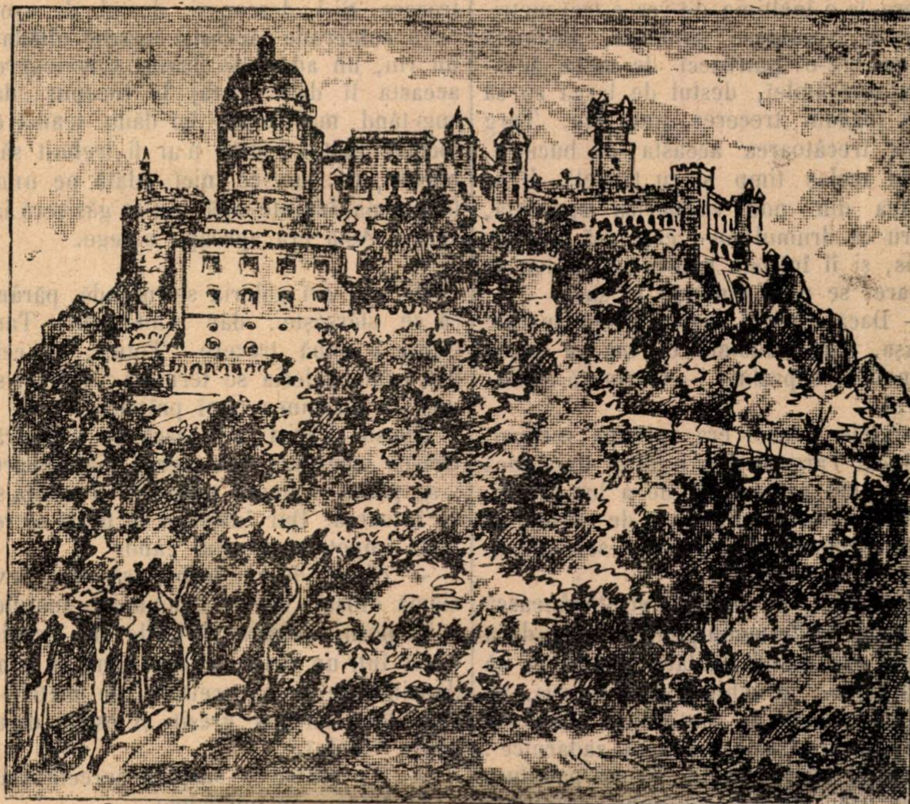
— Şi chiar de-aş fi nebun, murmură dînsul aproape în delir, tot ar valora maĭ mult nebunia mea decât teribila înţelepciune a semenilor meĭ... Inainte!

Şi-şĭ reîncepu aventura. Işĭ puse în joc viaţa cu sălbătăcie, hotărît să nu se oprească decât în faţa imposibiluluĭ.

Intâmplarea păru căĭ ajută îndrăzneala. Trecătoarea se lărgi şi ajunse într'un fel de coridor înalt de bazalt, a căruia boltă părea susţinută de nişte coloane de antracit. O bucurie mare îl cuprinse şi începu să alerge. Totul îĭ părea acum cu putinţă.

Dar stâncele sunt tot aşa de pline de enigme, cum eraŭ în alte vremurĭ pădurile. De odată coridorul se sfârşi. Targ

PALATUL DIN CINTRA

O vedere a palatuluĭ regal din Cintra (Portugalia).

Cintra, cealaltă reşedinţă a Suveranilor portughezĭ, este maĭ veche ca Mafra. E de pe timpul feodalităţeĭ. Palatul din Cintra este şi mânăstire şi castel întărit. El este clădit pe un loc înalt şi împrejmuit de o bogăţie naturală incomparabilă. Marele Lord Byron a celebrat măreţia Cintreĭ unde pe stâncĭ spăimântătoare creşte o vegetaţie luxuriantă.

Sdravenele figurĭ ale evuluĭ mediŭ se văd par'că şi acum sub bolţile din Cintra; vezĭ pe Ioan I care se război cu Regiĭ maurĭ: vezĭ pe Alfons al V-lea Africanul; pe Alfons al VI-lea Victoriosul pentru care acest palat fu o închisoare.

Acolo stătu şi Manoel I.

Ferdinand al II, de Saxa-Coburg-Gotha, care fu soţul Regineĭ Maria-Pia, fu ultimul Suveran care avu reşedinţa la Cintra. Era artist şi lucră însuşĭ el la înfrumuseţarea palatuluĭ.

Şi acum... Regiĭ nu maĭ sunt, — şi bătrânul palat pare că visează...

Sereno.

se văzu în fața unuĭ perete cu totul întunecat. Cu toate acestea, cercetând mereŭ, reuși să descopere un noŭ loc de trecere la o înălțime de vre-o treĭ metri. Era o trecătoare sinuoasă, înclinată cam cu vre-o patruzecĭ de metri de-asupra orizontaleĭ, destul de largă ca să poată îngădui trecerea unuĭ om. Targ privea trecătoarea aceasta cu bucurie, dar în acelaş timp şi cu tristeță. Iĭ aprindea din noŭ chimerica speranță, pentru că drumul nu-ĭ era încă difinitiv închis, şi il întrista pentru că în loc să coboare, se urca din noŭ în sus.

— Dacă drumul acesta merge înainte tot aşa, fără îndoială că mă va aduce din noŭ la suprafață!—murmură exploratorul.

Peretele stânceĭ era aproape vertical, aşa încât Targ nu l'ar fi putut urca dacă n'ar fi avut prevederea de a lua cu dinsul scara făurită din fibre de arcum. O desfăcu repede şi în câteva secunde ajunse la trecătoare.

Ajuns aicĭ, nu putu să-şĭ stăpânească o exclamație de nemulțumire. Căcĭ, dacă drumul era destul de larg pentru ca să poată trece, în schimb urca în sus, pe o pantă destul de puternică. Aşa dar toate sforțările sale fuseseră zadarnice!

Totuşĭ, porni înainte. Primiĭ paşĭ fură foarte greĭ, de oare-ce solul era lunecos. Dar după o bucată de drum terenul deveni drept; era un coridor mult maĭ larg, în care ar fi putut merge câțĭ-va oamenĭ în rând.

Targ socoti că trebuia să se afle acum la o înălțime de 50 metri de-asupra nivelului celeilalte subterane; călătoria subterană era trasformată într'o ascensiune.

Mergea spre deznodământ, orĭ care ar fi fost el, imputându-şĭ cu amărăciune aventura pe care o încercase. Ce descoperise dînsul maĭ mult de ceea ce descoperiseră oamenii în sute de secole? Era destul oare să aibă un caracter maĭ chimeric, un suflet maĭ revoltat decât ceilalțĭ, pentru ca să reuşească, acolo unde sforțările tuturora, ajutate şi de instrumentele cele maĭ perfecționate, nu putuseră face nimic?

Panta devenea din ce în ce maĭ dulce, dar Targ era prea absorbit de gândurĭ pentru ca să observe dela început lucrul acesta. Abia într'un târziu tresări: la o distanță de câțĭ-va paşĭ galeria începea să coboare.

Şi coborî înainte pe o distanță maĭ bine de un kilometru; era o galerie destul de largă pentru ca s'o poțĭ străbate cu uşurință; numaĭ din loc în loc câte o spărtură orĭ câte un bloc de piatră împiedica mersul.

Dar după un timp dărâmăturile se îngrămădiră şi galeria se înfundă.

— Şi totuşĭ, murmură tînărul, nu se poate să fie aicĭ sfârşitul galerieĭ. Dărâmăturile acestea trebue să fie din pricina unuĭ cutremur.

Dacă ar fi examinat stâncile, tînărul ar fi putut cunoaşte că se afla în fața unuĭ cutremur de dată recentă; dar toată atenția sa era acum îndreptată în altă direcție: voia să descopere un nou loc trecere. Şi-l descoperi destul de uşor.

In subterana aceasta cursese altădată un rîu, un adevărat fluviu. Convingerea aceasta îĭ dădu curaj la început; dar cugetând maĭ bine, îşĭ dădu seamă că tocmaĭ faptul acesta n'ar fi trebuit să-l bucure, de oare-ce nicĭ odată pe unde fusese maĭ înainte apă, nu se găsiseră izvoare. Asta era aproape o lege.

De treĭ orĭ galeria se înfundă, părând că se sfârşeşte; dar întotdeauna Targ găsise o nouă trecere. Totuşĭ, în cele din urmă galeria se termină; tînărul se opri la marginea uneĭ prăpăstiĭ.

Obosit şi trist, se aşeză pe o piatră. Orĭ-ce încercare de a merge maĭ departe i se părea o amară nebunie. Trebuia să se întoarcă. Dar întreaga sa ființă se revoltă împotriva acestuĭ gând.

— Chiar de-ar trebui să mor, exclamă dînsul, dar tot voiŭ merge înainte.

Şi porni printre vârfurile de granit. Ca într'un vis se coborî până la o adâncime de vre-o treĭzecĭ de metri,— când făcu un pas greşit şi oscilă de-asupra viduluĭ.

— S'a sfârşit!—suspină cercetătorul. Şi dispăru în adâncime.

CAP. V

In fundul abisuluĭ

O ciocnire violentă îl opri. Şi totuşĭ nu era ciocnirea granituluĭ, ci o ciocnire cu mult maĭ puțin dură, cu mult maĭ elastică. Când îşĭ reveni în fire, se văzu atârnat în penumbră şi descoperi că sacul său de instrumente se prinsese într'o crăpătură a zidului.

Sacul acesta era făcut din fibre de arcum şi prezenta o soliditate destul de mare.

Targ era cât se poate de liniştit. Calculă fără să se grăbească şansele de salvare şi de pierdere pe carĭ le avea. Pipăi păretele stâncos şi la o mică distanță întâlni vidul. Dar sub picioare descoperi un sprijin destul de bun. Era probabil o mică platformă.

După ce judecă bine în ce poziție i-ar fi fost maĭ bine, desfăcu sacul din crăpătura stânceĭ.

Platforma era destul de largă pentru ca un om să poată sta acolo şi chiar să execute câte-va mişcărĭ. De-asupra păretele stâncos ar fi îngăduit să se înfigă în el scara. Targ plimbă de jur împrejur lumina lămpeĭ sale radiatoare.

La urma urmeĭ în sus s'ar putut urca; dar în jos nu era decât abisul cu zidurile sale verticale.

— Prin urmare îmĭ va fi cu neputință să mă maĭ cobor, gândi cercetătorul.

Nu se gândea că scăpase de o moarte aproape sigură. Numaĭ zădărnicia sforțărilor pe carĭ le făcuse îĭ agita sufletul.

Era atât de descurajat, încât un moment simți cum prăpastia îl atrage cu o forță aproape de neînvins.

Când îvĭ maĭ reveni puțin în fire, începu să pipăe zidul, şi spre marea sa uimire descoperi din noŭ o cavitate.

Targ rîse în tăcere. Dacă avea să fie învins, cel puțin aventura merita să fie încercată.

După ce se asigură că nicĭ-unul din instrumente nu-ĭ lipsea şi că scara de arcum era în bună regulă, plecă înainte, înfundându-se în cameră.

Era o boltă de cristale, de stâncĭ şi de pietre prețioase.

Targ vedea acolo reflexul vieţeĭ minerale, al aceleĭ pietĭ vaste şi amenințătoare, care avea să-şĭ spue în curând ultimul cuvînt față de lumea feromagnetelor.

Dar în momentele acelea, Targ nu se maĭ temea; totuşĭ privia în jurul său cu respectul obişnuit al ultimilor oamenĭ pentru regnurile carĭ se dezvoltă înăbuşite.

Tînărul era cuprins de misticizm,— dar de un misticizm plin de speranță; se temea de piedicile pământuluĭ, dar avea speranța că în cele din urmă sforțările sale vor fi încoronate de succes

După cavernă urma un culoar cu panta foarte capricioasă. De maĭ multe orĭ Targ se văzu oprit în cale şi putu trece numaĭ cu multă greutate.

De-odată îl opri, şi de astă dată se părea că în mod definitiv, un zid de gnesiĭ. In zadar sondă cercetătorul zidul în toate părțile: nicĭ-o deschidere nu se maĭ prezenta.

— Acesta trebuia să fie sfârşitul logic al aventuriĭ! murmură Targ. Abisul, care şi-a bătut joc de sforțările geniuluĭ şi de aparatele cele maĭ perfecționate ale omeniriĭ, nu putea fi învins cu atâta uşurință, de un simplu animal ca mine.

Se lăsă să cadă pe o stâncă, sfârşit de oboşeală şi de tristeță. Acum, când se vedea învins, drumul înapoĭ avea să fie foarte greŭ; avea să maĭ aibă oare puterea de a ajunge până la capăt?

(Va urma)

POŞTA REDACŢIEI

Luygi Vampa. — Am maĭ publicat despre munțiĭ Kelimandgiaro. Maĭ trimitețĭ.

I. D. Stam., Galațĭ.— Am preferi o bună traducere, arătându-ne de unde ațĭ tradus.

N. D. — N'am primit. Se întâmplă câte odată să se piardă.

Aldi. — De ce nu avețĭ răbdare La rând.

Anul XII.—No. 704. 10 BANI IN TOATĂ ȚARA Mercuri 3 Noembrie, 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an in toată țara
« 2.60 « 1/2 « « « «

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

Evadatul remase încremenit de spaimă. — (Vezi pag. 4728).

O pedeapsă exemplară

In Sud-Vestul Africeĭ se află un trib numeros de cafriĭ, într'un progres moral cu totul surprinzător la această rasă atât de inferioară. Tribul acesta e condus înțelepțeşte de cel maĭ vârstnic şi maĭ cu judecată din bărbațiĭ luĭ. *Bubuluu*, astfel e numit şeful, are putere discreționară şi executorie. Poate judeca şi pedepsi pe orĭ care membru al tribuluĭ în toată libertatea. Doar într'un caz excepțional, de mare nedreptățire a cine ştie căruĭ congener fără de prihană, se strâng nouă din bătrâniĭ venerațĭ aĭ tribuluĭ, într'un consiliu şi judecă, prin oare carĭ formalitățĭ primitive, pe şef şi pe acuzat. Atuncĭ şeful cade şi e deportat—orĭ în desimea uneĭ pădurĭ seculare, orĭ într'un deşert nemărginit unde e abandonat pe un timp anumit saŭ pe tot-d'auna şi unde de cele maĭ adese orĭ piere de foame saŭ devorat de fiarele sălbatece.

Viața acestuĭ trib se scurge lină şi fără grijĭ şi lipsurĭ, de oare ce trebuințele luĭ sunt prea micĭ în raport cu dărnicia naturiĭ care a risipit pe moşia luĭ (cam fără marginĭ) bogate livezĭ de arborĭ fructiferĭ în carĭ mişună tot felul de animale şi pasărĭ cu carnea fragedă şi gustoasă, pe carĭ tineriĭ vânătorĭ aĭ tribuluĭ le vânează cu uşurință.

«Cazurĭ excepționale» cum am putea numi judecățĭ de importanță foarte mare făcute de bătrâniĭ şef Bubuluu, n'aŭ fost în tot timpul de 20 de anĭ de când e acest şef, ca şi maĭ înainte.

Aşa fiind starea de lucrurĭ în făgaşul acesta, îşĭ poate orĭ cine închipui ce vâlvă pricinuĭ într'o noapte mohorâtă de Septembrie, vizita neaşteptată a unuĭ evadat - probabil din Guinea, încătuşat cu un lanț gros la picioare. Acesta, un evreŭ nenorocit, deportat de bună seamă pentru vre-o escrocherie, scăpase prin cine ştie ce miracol, de sub supravegherea soldaților şi de cine ştie câte zile şi câte noptĭ hălăduise prin cele maĭ virgine meleagurĭ nemerind apoĭ, maĭ mult mort de cât viu - din cauza oboseleĭ, emoțiilor, fricei şi foameĭ—în mijlocul acestuĭ trib unde avea să moară orĭ să fie pe deplin salvat...

El fu privit cu teamă la început, ca un om alb picat într'o noapte întunecoasă în mijlocul unuĭ trib de cafriĭ izolațĭ.

Cu toată această impresie, după mutra luĭ nenorocită şi după semnele caraghioase pe carĭ le făcu neîncetat spre a'ĭ face să priceapă că'ĭ e foame, cafriĭ ghicind trebuința albuluĭ îĭ oferiră câte-va fructe pe carĭ evadatul le devoră. După aceea se culcă jos lângă coliba unuia şi adormi adânc până a doua zi spre amiazĭ când în fine se deşteptă din pricina unuĭ zgomot teribil de vocĭ. Privind în juru'ĭ văzu o mulțime de negri carĭ se uitaŭ la el cu diferite expresiĭ,—nicĭ una de compătimire, bine înțeles.

Bubuluu încercă să se înțeleagă cu «albul», dar nu izbuti. Atuncĭ îşĭ aduse aminte că în trib s'u se află un bătrân vițios, care în tinerețea luĭ fusese luat de un ofițer englez şi stătuse cu acesta maĭ mulțĭ anĭ printre albĭ. «Bătrânul, îşĭ zise şeful, va fi singur în stare să se înțeleagă cu acest mosafir alb». Trimise să'l cheme şi cum veni îĭ spuse să întrebe pe alb de unde vine şi de ce are picioarele astfel ferecate într'un lanț de fier gros.

Bătrânul, fost lacheu al ofițeruluĭ englez, cunoştea în adevăr aproape bine limba luĭ Shakespeare şi ceva maĭ puțin a luĭ Rostand. Asupra principalelor puncte însă n'avu nevoe să facă nicĭ o întrebare albuluĭ de oare-ce înțelese numaĭ decât că e un evadat dintr'o închisoare în care a fost dus pentru faptul că a comis o crimă oare-care. Decĭ, fără să'ĭ spună nicĭ o vorbă albuluĭ, el comunică şefuluĭ constatarea sa, adăogând că albul trebue înapoiat închisoreĭ părăsite prin şiretlic sau forță, orĭ pedepsit cu cea maĭ mare asprime.

Majoritatea bărbaților «luminațĭ» aĭ tribuluĭ, împreună cu şeful Bubuluu, primi imediat cea de-a doua părere a interpretuluĭ, care începuse să admonesteze pe fugar—şi în englezeşte şi în franțuzeşte.

Incă puțină discuție — o jumătate de oră de gândire a şefuluĭ şi apoĭ acesta, Bubuluu, pronunță cu un glas sacerdotal pedeapsa cea maĭ gravă pentru evadatul alb: deportarea pe totdeauna a acestuia în câmpia cea maĭ sălbatecă a moşieĭ lor—la o depărtare de câteva ceasurĭ— în care câmpie mişună leiĭ ceĭ maĭ voinicĭ.

In aceeaş zi evadatul fu dus de treĭ din vânătoriĭ tinerĭ şi puternicĭ cu repeziciune, departe, în câmpia cea maĭ virgină şi maĭ periculoasă—chiar pentru un bun vânător bine înarmat. Negriĭ se înapoiară noaptea târziŭ, şi tot tribul, maĭ ales şeful, dormi în acea noapte somnul drepților.

Sărmanul evreu evadat rătăci mult prin câmpie şi'şĭ găsi un ascunziş bun, dar tocmaĭ când era să adoarmă se ivi un leu groaznic, cu o gură largă, spăĭmântătoare (vezĭ ilustrația). Nefericitul evreu se îngrozi; puse mâna pe un pietroĭ să lovească teribila fiară...! dar în aceeaş clipă leul se repezi cu elan şi în câte-va minute evadatul nu maĭ era... aşa cum fusese...

Flint.

LEGENDE, CREDINȚE ŞI OBICEIURI

URCIORUL CAVALERULUI

Sunt oamenĭ carĭ, prin tăria caracteruluĭ lor, nu pot fi impresionațĭ de nicĭ un lucru care altora le-ar stoarce lacrimĭ. Aşa este firea lor, iar lumea nu are altceva de făcut decât să'ĭ primească cu indiferență. Totuşĭ, vĭ s'a întâmplat de multe orĭ, poate, să vedețĭ vr'un asemenea om ajutând pe semeniĭ săĭ maĭ săracĭ. Eĭ bine, aceasta nu este decât efectul faptelor altora, la carĭ azistând zi cu zi, ajunge în cele din urmă să'l hotărască şi pe dânsul a'ĭ imita..?

Am crezut decĭ nemerit de a da aci în traducere o frumoasă legendă franceză care zugrăveşte prin fapte cele spuse maĭ sus şi care va servi poate ca exemplu multor tinerĭ în drumul spinos al vieții.

Legenda sună astfel:

«A fost odată un cavaler, poate nedemn de acest nume, căcĭ era crud şi nemilos față de semeniĭ săĭ săracĭ. Nu eşea din turnul său gigantic decât spre a prigoni, a-şĭ bate joc şi a băga în nenorocire pe bieţiĭ oamenĭ sărmanĭ; maĭ mult, chiar şi oameniĭ luĭ se purtau la fel.

Intr'o zi găsi pe marginea drumuluĭ o biată femee bolnavă, care născuse de curând un copilaş, iar ceva maĭ departe pe bărbatul eĭ, care zăcea într'un lac de sânge, ucis de o mână criminală.

— D-le, îĭ zise femeea, fie țĭ milă de o biată femee, care nu maĭ are mult de trăit; adu-mĭ puțină apă în acest urcior spre a-mĭ potoli setea care mă arde!

El însă o privi cu dispreț şi-ĭ întoarse spatele, fără să răspundă. Dar în momentul următor simți atârnându-ĭ de gât urciorul pe care i'l întinsese nenorocita femee şi o voce lăuntrică păru că-ĭ zice:

— Du-te, du-te; n'aĭ să te opreştĭ decât atuncĭ când urciorul va fi plin.

El alergă îndată la fântână, dar apa fugea din urcior pe măsură ce era afundat. Şi atuncĭ îşĭ începu pribegia, pribegie fără odihnă, simțind mereu la gât urciorul gol. In călătoria sa prin lume văzu multe nenorocirĭ; întâlni destuĭ nobilĭ fără inimă carĭ călcau biata lume în picioare; auzi destule plângerĭ şi văzu curgând destule lacrămĭ. Şi în fața acestor grozăveniĭ, inima sa de piatră începu să se moaie, începu să timtă compătimire.

Intr'o seară, în momentul în care, pentru a suta oară poate, se apropia de castelul său, în care îi era interzis să intre, găsi pe marginea drumului o biată femee bolnavă, care născuse de curând un copilaş, iar mai departe bărbatul ei zăcea ucis. Ea îi zise:

— D-le, fie-ţi milă de o biată femee, care nu mai are mult de trăit, şi de acest copilaş, aduceţi-mi puţină apă în acest urcior!

Cavalerul, mişcat, lăsă să-i cadă o lacrimă, singura pe care o vărsase poate în viaţa sa. Lacrima căzu în urcior: urciorul se umplu...».

Trad. de **Petre C. Georgescu**,

O vânătoare sacrilege

— A lovi în idolii unei naţiuni înseamnă câte odată să plăteşti scump de tot, începu căpitanul Kepling.

Şi cum toţi se întoarseră spre el înţelegând că va începe o povestire, căpitanul Kepling, dintr'un gest care-i era familiar, se rezemă de marmora sobei, în faţa auditorului său.

,,Intr'o zi, împreună cu trei alţi ofiţeri plecai în împrejurimile Benarezului la vânătoare de tigri.

Eram aşezaţi pe spinările a doi elefanţi şi mergeam privind orizontul cu armele încărcate, gata să tragem când va apare fiara, în pasul monoton al elefanţilor, fiind în traversarea unei câmpii cu erburi înalte.

Cornacii noştrii ne conduseră atât de bine în cât după trei ceasuri de drum nu văzurăm nici urmă de fiară. Eram toţi exasperaţi.

— Este un sentiment destul de natural, întrerupse Iohn Lindow, care avea obiceiul să povestească un oare-care eveniment, tocmai când vedea toată lumea suspendată de buzele unui povestitor.

— In sfârşit după 4 ceasuri, reluă Kepling, osteniţi de această obositoare cursă pe spinările colosalelor pachiderme cari ne legănau, orbiţi fiind de soare, muream de sete şi vedeam roşu. Dar lucrul acesta n'avea importanţă.

Promisesem o piele de tigru soţiei guvernatorului şi eram plictisiţi gândindu-ne la sarcazmele şi ironiile cu cari vom fi asaltaţi la întoarcere dacă nu vom izbuti.

In cele din urmă hotărârăm să facem popos la marginea unei păduri pe care o zăream în depărtare.

Şi aşteptând nerăbdători momentul când ne vom putea adăposti capul de razele cuptorului ce se chiamă soare, tot mai speram că în ultimul moment un tigru va apare la doi paşi spre a ne ataca.

Dar nimic, nimic, mereu nimic!

Ajunserăm la marginea pădurei şi în umbra tufelor de verdeaţă ne făcurăm siesta, după oboseli fără de seamăn. Adormiserăm când de odată cornacii înfricoşaţi ne deşteptară.

O fiară, ziceau ei, mişcă prin pădure cu paşi uşori.

Cornacii înspăimântaţi, murmurară: ,,Este un tigru".

Intr'o clipă ne sculărăm şi apucând cu o mişcare febrilă armele, ne îndreptarăm în acea parte.

Norocul aşa dar ne surâdea!

Cercetăm cu privirea adâncimea tufişului. De sigur că bestia mirosise carne omenească. In umbră, zărirăm în desiş doi ochi strălucind şi o masă indistinctă.

Duseî puşca la ochi şi trăseî.

Un urlet de durere răspunse la detunătura armei mele, o cădere bruscă şi... tăcere.

Bestia murise. Inaintarăm totuşi cu precauţiune: tigrul în chestie era o vacă!

Tot auditorul fu apucat de un râs imens, în timp ce Iohn Lindow scotea esclamaţiuni sarcastice, frecându-şi mâinile. Credea că naraţiunea e sfârşită şi se pregătea să spună şi el o aventură a lui, dar văzu că Kepling mereu surâzând, reluă vorba.

— Ca şi d-v., însoţitorii mei porniră în hohote sgomotoase. Cu toată decepţiunea amorului meu propriu, eram umilit însă şi eu.

Cornacii, auzind zgomotul produs de veselia amicilor mei s'apropiară asiguraţi de isbânda noastră

Când văzură cine era victima nu-şi putură ascunde un gest de spaimă. Se aruncară la pământ acoperindu-şi faţa.

Omorâserăm o vită sfântă a lui Brahma şi eram deci sacrilegi. Crima noastră era enormă!

Ei fugiră repede, căci prezenţa lor lângă ucigaşii animalului venerat, era o pată pe conştiinţa lor de Hinduşi. Ne privirăm ca şi cum ne-ar fi dat să înţelegem că era să se întâmple ceva.

Călăuzele noastre porniră spre o pagodă ascunsă în desişul de la capătul pădurei şi pe care n'avusesem prilejul de a observa dinainte.

După puţin auziră strigăte, înjurături; erau strigătele unei mulţimi înfuriate ce se îndrepta spre noi. Zărirăm, la razele soarelui, strălucind cuţite şi ţevi de puşti.

Trebuia fără îndoială să se întâmple o ciocnire. Urma deci să ne depărtăm cât mai repede posibil. Săltarăm pe elefanţi şi-i lovirăm spre a merge. Dar nu erau cornacii. Animalele nehotărâte se îndreptau spre stăpânii lor. Sărirăm jos şi ne adăpostirăm după o colină.

Cu toată această mulţime de fanatici începuse a alerga în pas gimnastic spre noi, descărcând puştile.

Fu o panică mare, dar eram decişi să ne dăm cât mai scump viaţa şi să-i facem să-i coste mai mult ca preţul unei vaci. Dar nefiind nimeni rănit, reveniră şi mai furioşi.

Câteva gloanţe şuerară pe lângă noi. Capela locotenentului Rider fu găurită de un glonte.

O nouă descărcătură a puştilor noastre îi opri, trântind câţi-va la pământ. O luară din noû la fugă îndărăt. De sigur cu intenţia de a se întoarce cu ajutoare.

In urma noastră o voce răsună.

— Nu trageţi! strigă glasul în englezeşte.

Intorsei capul. Era un preot brahman.

— Sunteţi în mare pericol, adăogă el. Lăsaţi pe mine şi voi răspunde de d-voastră.

Toată populaţiunea e nespus de fanatică, şi ar fi în stare să vă ucidă torturându-vă. Plătiţi-mi preţul vacei ce aparţine templului sacru, căci eu sunt brahmin acolo şi vă iau sub protecţiunea mea.

Imediat îi numărarăm suma de rupi ce cerea.

— Insă, domnilor, reluă brahminul după ce încasase banii; trebue o mică formalitate spre a putea să scăpaţi în linişte. E nevoe ca în prezenţa mulţimei să fiţi purificaţi...

...Ce să vă mai spun, sfârşi căpitanul Kepling. Ne-am întors la Benares, iar a doua zi am prezentat soţiei guvernatorului o superbă piele de tigru... pe care o cumpărasem cu patruzeci şi cinci de rupi de la nişte vânători din satul cu pricina...

Auditorul râdea, pe când Iohn Lindow bătea sgomotos din palme şi se pregătea să nareze şi el o aventură.

Trad. de *A. Bensim*

Trei morţi pentru 10 bani

Albanezii au reputaţia că consideră viaţa omenească ca o marfă fără valoare. Fără să mai fie nevoe de vre-o statistică oficială, se poate spune că ţara lor deţine recordul mondial al morţilor violente. Povestirea de mai la vale, pe care o tăem dintr'un ziar din Belgrad, întrece în oroare tragică tot ce s'a scris asupra acestui subiect. Un ţăran albanez s'a văzut citat în faţa judecătorului de pace din Gilann. Delictul de care era acuzat n'avea cine ştie ce mare importanţă: calul său pătrunsese în câmpia unui vecin şi păscuse puţină iarbă.

Magistratul având în vedere că delictul nu fusese intenţionat, îl condamnă să plătească vecinului despăgubiri în valoare de 10 bani.

In loc să plătească această sumă cu totul neînsemnată, şi să'şi vadă apoi de treabă, ţăranul protestă.

Se încinse o discuție, și în cele din urmă judecătorul declară țăranului că dacă nu plătește imediat amenda, va fi dus la închisoare.

Drept ori ce răspuns albanezul scoase din buzunar un revolver și magistratul fu culcat la pământ de un glonte primit drept în frunte.

Aceeaș soartă o avu și jandarmul care sări repede în ajutorul magistratului.

Acum atentatorul își îndreptă arma asupra vecinului său, care ar fi avut de sigur aceeaș soartă, dacă alți doui jandarmi n'ar fi intervenit repede.

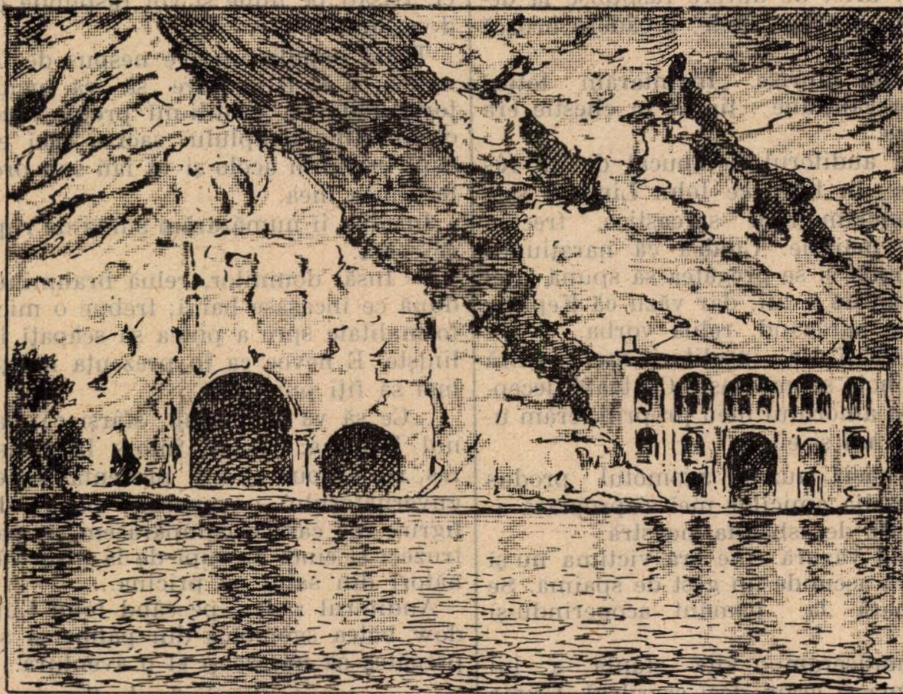
Totuși furiosul albanez a mai avut destulă vreme pentru a'și face singur dreptate, trăgându-și un glonte în gură.

Prin urmare, două crime și o sinucidere, ca să nu plătească suma de zece bani.

Se poate oare un mai mare dispreț al vieții omenești?

Blaz.

Micile cetățui ale Afganistanului

Afganii construesc (pentru două pricini) locuințele lor în apropierea apelor. Mai întâi pentru că țara lor e secetoasă și al doilea pentru că sunt convinși că zeii locuesc în ape cari sunt considerate ca lucruri sfinte și caută să se apropie cât mai mult de ele.

M.

Impresii de călătorie

COPENHAGA

——

Iacă un oraș pe care l-am văzut de atâtea ori, și cu toate astea ași vrea să-l mai văd, măcar așa din fuga câtorva ore, numai din „*Rad hus plads*“ prin „*Konges-Nytorv*“ până la „*Langelinie*“ fie chiar în „bil“ (automobil) cum zic Danezii, dacă timpul nu mi-ar permite să-l admir din încetineala pasului unei preumblări.

Natural, la atâta dragoste, fie chiar pentru un oraș, trebue oarecare măsură, mai ales când după ce am văzut atâtea alte orașe mari începând cu Berlinul și ținând coasta nordică a Europei până la Bruxelles, mă hotărăsc a pune Copenhaga între cele din prima linie.

Motive am eu destule dar nu știu dacă pentru alții sunt îndestulătoare, nu știu dacă pot prinde alții tottul din fuga celor 2-3 zile ce ar rezerva Copenhagei, nu știu de-i va impresiona coloarea locală, farmecul orașului după ce au cunoscut poporul cu caracterul lui.

Pentru mine, care am trăit aproape un an între Danezi, care am profitat din belșug de multele și frumoasele calități ale sufletului poporului danez, Copenhaga are ceva cristalizat din sufletul poporului în aerul Bulevardelor, în modestia cu care ți se înfățișează unele lucruri, în măreția edificiilor publice, în fine în toată complicata activitate socială a unui oraș ce a trecut de mult de jumătatea milionului..

Și când, sosit cu expresul de Berlin, ce nu s'a oprit decât la Warnemünde și Gjedser spre a se sui pe vapor și a pleca din vapor, și la trecerea pe Sjelland, spre a face acelaș lucru de data asta pe un vapor mai mic, care nu face decât vre-o 20 de minute între cele două maluri. — mă dau jos la „Hovedbanegaard“ (s t a ț i a principală Hauptbahn-hof-ul nemțesc) mi se pare că sosesc la un prieten de mult cunoscut, pe care-l regăsesc cu toată veselia ce ți-o dă o zi frumoasă de început de toamnă în orașele acesta, care s'a înghesuit pe o bucățică de pământ, ce înaintând cam mult în mare a avut norocul să nu fie spălat de valurile-i spumegânde.

Dar n'am luat cu prietenia și expresul spre a-mi aduce argumente favorabile tonului ce vreau să țiu, și am lăsat la o parte tocmai nu *ce*, care pentru alții ar argumenta în sens contrar cu cele de mai sus.

E democratismul danez resimțit de străini.. la transportul geamantanelor!

Poți să pleci în cl. I de la Copenhaga în Sutlanda, și de ambele dăți când treci mare (marele și micul selt) deci 4 suiri și coborâri din tren, corespunzătoare la 4 coborâri și suiri în vapor (aici nu mai sunt „Foerge“ : vapoare pentru trasportul vagoanelor), vei fi silit să-ți duci singur geamantanul, căci Danezii obicinuiți fără hamali, cred că așa ceva pot suporta și străinii. In gările principale însă sunt hamali destui, căci oricât de democrată e Danemarca, tot își are și ea... baronii ei.

Și lăsând în urmă-mi mica gară centrală (acum se clădește un monument splendid ce va servi de gară centrală) îmi dau din fugă adresa hotelului, unui hamal ca să-mi ducă bagajul, iar eu mă reped să fac o mică rescunoaștere a modului cum se prezintă de data asta orașul.

Ah! e acelaș pe care l-am mai văzut, dar ceva mai desghețat, mai vioi sub căldura unui soare strălucitor și sub podoaba grădinilor și bulevardelor în plină vegetație.

Am sosit la un timp nepotrivit al zilei, când deși—la drept vorbind mai ai timp, totuși consideri ziua ca pierdută, de aceia m'am hotărât să nu-mi pierd și seara și mi-am ales în acest scop „*Tivoli*“, fiindcă era Duminecă și anunțate și mari serbări cu iluminație.

Cu un cuvânt, Tivoli e un parc de distracții, cred însă și mulți câți l'au văzut au zis la fel, că nu mai există un al doilea Tivoli în care să fie adunate la un loc atâtea feluri de distracții.

Sunt renumite și „*Luna-Park*“-urile multor altor Capitale, dar acestea au o specializare în distracții, găsești numai anumite distracții, pe când la Tivoli găsești tot ce s'a născocit spre a înveseli și distra lumea.

De vrei te duci și te bați cu flori și

confetti la „Pol“ în timp ce alţii gustă farmecul valsului la ecuator, la „Soare“. De cum intri în park te orbesc jocurile de lumină ale feluritelor săli de spectacol: pantomine, teatru-varietéurĭ, circurĭ, restaurante-concerte, café-urĭ şi tot ce pofteşti, apoĭ toate celelalte distracţiĭ începând cu Watterschut, Tobogan, Carusele, până la cel maĭ noŭ sport: Patinele cu roţi. Aicĭ însă şi la Berlin, străzile sunt pline — o şi permit de altfel, căcĭ fără asfalt nu merge—şi vezĭ copilaşĭ de 6—7 anĭ artiştĭ desăvârşiţi, carĭ se strecoară cu o rară abilitate printre sutele de vehicule de tot felul ce umplu stradele. Ba, am văzut la Berlin, la renumitul „Wintergarten“ 2 americanĭ carĭ dansaŭ admirabil pe aceste patine.

Dar să mă întorc la Tivoli. O mare de oamenĭ! Zecĭ de miĭ înghemuiţĭ în sute de pârâiaşe viĭ ce curg încetişor pe întortochiatele potecĭ şi şosele, lăsându-te în nedumerire, de unde vin şi unde se duc, la tot pasul însă întâlnind tot feţe nouĭ, scăldate în feeria razelor de lumină ale lampioanelor divers colorate, în ale luminei electrice ce scânteiază în miĭ de globurĭ, saŭ a celor ce se resfrâng din splendide jocurĭ de apă.

Şi în mijlocul veselieĭ şi al sărbătoareĭ, o pocnitură puternică îĭ opreşte o clipă pe toţĭ în loc. O mică exploziune a gazuluĭ cu urmarea declarăreĭ unuĭ mic incendiŭ la una din aripele pavilionuluĭ de concert. O nimica toată, dar care a făcut ca în maĭ puţin de 5 minute, toată mulţimea enormă atrasă de aceeaş întrebare fără răspuns „Ce s'a întâmplat“, să se îngrămădească în faţa pavilionuluĭ.

Eram chiar acolo în momentul când s'a produs explozia, aşa că la acest noŭ fel de spectacol aveam... loc rezervat. Şi de unde eram m'am uitat la mulţimea adunată! Nu cred să maĭ am ocazia să maĭ văd o aşa masă compactă de lume ca în seara aceea, aĭ fi zis sute de miĭ, dacă nu te-aĭ fi gândit la spaţiul mărginit al parculuĭ.

Şi e isbitor lucru pentru orice străin, amestecul complex de oamenĭ din toate clasele sociale, ce găseştĭ aicĭ, pe ce bază de democraţie e clădită societatea daneză.

Aicĭ vine kronprinţul şi kronprintesa de mănâncă „*Smörebröd*“ (pâine cu unt şi diferite mezelurĭ) în serile de vară, aicĭ vine „Highe-life“-ul Copenhageĭ alăturĭ de micii cetăţenĭ şi lucrătorĭ carĭ şi-aŭ adus coşurile de acasă, şi carĭ în schimbul celor 50 öre (70 banĭ) plătite la intrare se pot bucura de toate distracţiile parculuĭ, şi fiecare şade la locul luĭ nejenat de vecinul de alăturĭ, fie că acesta i-ar fi mult superior saŭ inferior ca treaptă socială, tocmaĭ prin faptul că în Danemarca nu prea sunt clase sociale, toţĭ sunt... *cetăţenĭ!*

Şi am părăsit parcul cu regret, căcĭ toată hârjoneala aceasta—fără coate bine înţeles—cu miile de necunoscuţĭ îşĭ avea farmecul şi atracţia eĭ!

A doua zi m'am deşteptat sub farmecul impresiilor din ajun şi sub bătăile armonioase ale ceasuluĭ din turnul primărieĭ, una din cele maĭ frumoase clădirĭ ale Copenhageĭ, şi fără îndoială una din cele maĭ frumoase primăriĭ ale Europeĭ. Construită în stil danez modern, are o splendidă curte internă acoperită, de carĭ cetăţeniĭ se servesc la sărbătorile şi serbările publice şi în care vara trecută aŭ primit pe Roosevelt, ce era oaspe al Curţeĭ daneze.

Şi în întreaga clădire, fie că aĭ privi-o pe din afară, fie că aĭ cercetat-o intern, găseştĭ destule motive pentru a înţelege puternica şi inepuizabila fantazie a arhitectuluĭ, profesorul Nyrop.

Primăria are un turn înalt de peste 100 metri din care se vede toată Copenhaga şi din care privirile trec peste Kategat până dincolo pe malurile Sueđieĭ, ce în zilele senine se văd foarte distinct.

De la „Raadhus“ (primărie) pe îngusta stradă principală „Frederiksberggade“ ajungĭ în cellalt centru al Copenhaga în „Conges Nytorv“ (piaţa regeluĭ).

Şi cu toată 'ngustimea eĭ, ba poate tocmaĭ din cauza aceasta, găseştĭ o adevărată plăcere să te plimbĭ pe această „Straget“ cum o maĭ numesc danezii, de pe la 5 seara până pe la 10—11.

E ceva în înghesuiala aceasta ceva care-ţĭ place, care nu-ţĭ dă răgaz să facĭ alt-ceva, de cât să mergĭ unde merge toată lumea,să te opreştĭ unde o vitrină a oprit în loc admiraţia câtorva, ca apoĭ prin curiozitatea celorlalţĭ să facă imposibilă trecerea şi mi-aduc aminte că eram tocmaĭ pe strada asta când s'a deschis un mare magazin „cu de toate“, à la „Louvre“ saŭ „Vertheim“.

Intrarea era liberă numaĭ invitaţilor, dar înghesuiala celor ce voiaŭ să vadă era aşa de mare că aproape 3 ceasurĭ, numaĭ rar câte un automobil deşĭ făcea loc înainte, celelalte vehicule preferaŭ să înconjure. Şi nu eraŭ aceeaşĭ carĭ rămâneaŭ continuŭ să privească, ci mereŭ figurĭ nouĭ, carĭ se opreaŭ numaĭ câteva clipe, dar carĭ se înoiaŭ aşa de bine şi de iute, că-ţĭ dedea impresia uneĭ mulţimĭ ce sta pe loc.

Şi dacă maĭ cu voie, maĭ fără voie aĭ ajuns cu curentul până în „Konges Nytorv“, atuncĭ poţĭ respira în voe. E mare destul această piaţă ca să înghită toată masa asta de oamenĭ, ba împrăştierea se face aşa de bine pe celelalte străzĭ ce pornesc din această piaţă, că în raport cu înghesuiala de pe Frederiksberg-gade, aicĭ ţi se pare pustiŭ.

In această piaţă clădirea cea maĭ importantă — dacă laşĭ la o parte altele ca vechiul şi luxosul „Hotel d'Angleterre“ saŭ marele „Magazin du Nord“ — este teatrul naţional regal, „Det Kongelige Teater“, clădire veche de piatră, de pe al căruĭ balcon aŭ vorbit în atâtea rândurĭ Ibsen şi Bjornson, şi depe al căruĭ balcon, artiştiĭ teatruluĭ aŭ privit vara trecută defilarea impozantuluĭ şi colosaluluĭ cortegiu, ce se formase în urma caruluĭ pe care se găseaŭ sub pânza drapeluluĭ norvegian, rămăşiţele mareluĭ Bjornson, pe care cel maĭ mare crucişetor norvegian le aştepta în port spre a le duce în patria mamă, ce îmbrăcase haine de doliŭ, haine de doliŭ naţional.

Şi în piaţa regeluĭ, pe malul „Holmenscanal“-uluĭ mă îndrept spre muzeul luĭ Thorwaldsen, alt gigant al Norduluĭ, care ne-a lăsat săpată în marmoră opera spirituluĭ săŭ.

Muzeul, o clădire veche, înegrită de fum, îţĭ face impresia unuĭ templu uitat de vremurĭ.

Şi ce drept e să-ĭ zicĭ templu!

Când obosit de colindatul nenumăratelor sălĭ, te odihneştĭ puţin în faţa uneia din marmorele mareluĭ sculptor, îţĭ simţĭ sufletul cuprins de o adevărată evlavie în acest templu al arteĭ, nicĭ că-ţĭ poţĭ închipui cum a putut făuri mâinele unuĭ singur om toate acestea, în scurta luĭ trecere printre noĭ. Şi când te gândeştĭ că aicĭ sunt numaĭ o parte din operele luĭ, că la Paris, Berlin şi în muzeele Italieĭ sunt încă multe altele!

Şi toată această emoţie intimă care-ţĭ înalţă par'că sufletul în sferele fine ale arteĭ curate, o simţĭ maĭ puternică când te aflĭ în faţa mormântuluĭ luĭ.

O curte mare dreptunghiulară pavată în dale marĭ de piatră, înconjurată de sălile în carĭ sunt operile luĭ, iar în mijlocul eĭ o simplă piatră de granit acoperită totdeauna de vecinicul verde al edereĭ.

Şi încă sub impresia aceşteĭ opere gigantice, mă îndrept prin dosul primărieĭ spre cellalt templu al arteĭ, pe care un fiu al Copenhageĭ l-a ridicat cu produsul munceĭ luĭ, spre *Ny Carlsberg Glyptothek*“.

Şi aicĭ te uimeşte un lucru. Abia dacă s'a împlinit o decenie de când acest muzeŭ a fost ridicat şi numărul operelor strânse e aşa de mare, că nu poţĭ pricepe unde aŭ fost găsite toate aceste antichităţĭ: grece, romane, etrusce, egiptiene, ce umplu nenumăratele sălĭ, iar din sculptura modernă pe lângă cea daneză se găseşte un aşa de mare număr de opere ale sculptureĭ moderne franceze, că în afară de cea din Paris, o maĭ bogată colecţie nu se găseşte.

Glyptotheka a fost ridicată de Iacobsen, posesorul celeĭ maĭ marĭ fabricĭ de bere din Daumark, Carlsberg. A dat până acum multe milioane de krone şi cred că va maĭ da, căcĭ în

fiecare lună aproape citeşti de o nouă cumpărare pe care a făcut-o.

Aicĭ la Gliptotheka numele luĭ Carl şi Otilia Iacobsen, e scris cu litere de aur—ce e drept—pe frontispiciul aşa numiteĭ ,,Pahnehave" (grădina de plante tropicale) dar cu modestie, pierzându-se în mijlocul diverselor cugetărĭ, între carĭ remarcĭ imediat pe franceza : ,,*Bien faire, laisser dire*" alăturĭ cu daneza ,,*Ajută-te singur şi D-zeŭ te va ajuta*".

M'am îndreptat spre casă hotărât să las pentru a doua zi vizitarea celorlalte monumente ale Copenhageĭ.

Seara am eşit în piaţa primărieĭ—locul de centralizare al mişcăreĭ de la 6 —12 noaptea, şi de aci m'am preumblat pe frumosul şi largul bulevard ,,*Vesterbros Passages*" pe carĭ sunt îngrămădite tot felul de distracţiĭ: Variété-urĭ, circurĭ, café-urĭ, ale căror mese se întind până în mijlocul străzeĭ ca şi la noĭ. Tot aicĭ e şi Tivoli cu toate ale luĭ.

Consequent planuluĭ ce-mĭ făcusem am început a doua zi tot cu... Thorwaldsen, şi anume cu ,,*Frue Kiske*" (biserica femeilor).

Aicĭ într'o clădire ce are aparenţa maĭ mult a unuĭ templu antic, cu cele 2 rândurĭ de coloane la partea superioară, se găseşte cea maĭ mare operă a luĭ Thorwaldsen ,,Crist cu ceĭ 12 apostolĭ".

De cum intri în biserică privirea ţi-o fură gestul Mântuitoruluĭ: t oată făptura luĭ şi faţa luĭ plină de acea l-i nişte şi bunătate dumnezeiască pe care Thorwaldsen, a prins-o cu atâta măestrie în câteva ciopliturĭ de daltă, şi-ţĭ trebue o adevărată sforţare asupra ta însuţĭ ca să te liberezĭ de sub dominaţiunea farmeculuĭ artistic ce te-a încătuşat, spre a putea studia şi celelalte 12 figurĭ, celelalte 12 opere.

Când am eşit din biserică atenţiunea mi-a fost atrasă de un ansamblu de flueraşe ce parcă treceaŭ pe una din străzile alăturate, şi mă căsneam să-mĭ aduc aminte unde maĭ auzisem eŭ muzicuţele acelea, când tocmaĭ sgomotul ce însoţea flueraşele se făcu maĭ mare şi în curând garda regală apăru la colţul strădeĭ. Atuncĭ mi-am adus aminte că fusesem deşteptat de aceleaşĭ sunete la Hamburg, de un corp de infanterie, ce trecea p stradă spre cazarmă.

E curios să auzim flueraşele acestea în locul trâmbiţelor, dar ele se uzită atât în germania cât şi în Danemarca.

Garda regală venea de la cazarmă şi trecea la palat spre a face schimbul. Neavând o ţintă hotărâtă m'am luat şi eŭ după ea să admir... căciulele.

Sunt eĭ cum sunt curcaniĭ noştri, dar pe lângă Danezii din gardă par maĭ mult puĭ de găină. Sunt aleşi numaĭ de la 1.70 în sus şi căciulele lor de blană înalte de 35—40 cm. se zice că ating 8 kgr. pe timp de ploaie! Şi ce e maĭ curios e că aceeaş căciulă aŭ şi ofiţeriĭ ca şi soldaţiĭ.

Dar cu admiratul căciulelor am ajuns la ,,Marmor Kirke" (biserica de marmură) şi să n'o scap din vedere. E una din cele maĭ frumoase bisericĭ ale Copenhageĭ şi tot interiorul care are o splendidă boltă e lucrată din marmoră. Interiorul cam aduce ca formă cu Domul din Berlin, numaĭ că de aicĭ lipsesc bileţelele de pe băncĭ, carĭ ţi-arată numele fericiţilor muritorĭ ce-şi pot permite luxul arendăreĭ unuĭ loc la... Dom. Până şi în biserică fac nemţiĭ ,,Geschäft".

Dar pe când eŭ mă dusesem cu comparaţiile prin Berlin, garda a ajuns deja în ,,Amalienborg" (piaţa palatuluĭ).

Piaţa e un hexagon cu 4 deschiderĭ, din carĭ una dă la mare, şi înconjurată de 4 palate identic construite, într'un stil simplu dar drăgălaş, fără prea multe pretenţiĭ arhitectonice.

Aicĭ s'a făcut cu ceremonialul obicinuit schimbarea găr̆zeĭ şi în urmă a urmat concertul public al muziceĭ.

Am eşit din piaţa palatuluĭ pe poarta de Nord şi m'am îndreptat spre splendida promenadă a Copenhageĭ, spre ,,*Langelinie*".

La intrarea pe această vastă promenadă te opresc puţin spre spre a le admira, 2 monumente : micuţa şi gingaşă biserică Anglicană ,,St. Albani" îmbrăcată cu totul în ederă, şi artistica fântână a luĭ ,,Gefion", zeul agriculture, care mână 4 taurĭ înjugaţĭ la un plug, splendid grup în bronz, combinat cu un foarte bogat şi original joc de apă.

De aci încolo se întinde pe malul măreĭ o splendidă grădină, o fâşie lungă de grădină, cu nenumărate aleĭ marĭ şi potecĭ tăinuite, ce merge pe malul măreĭ până dincolo de drăgălaşul pavilion al ,,Jacht-Klub"-uluĭ continuându-se maĭ departe pe piatra diguluĭ până la farul de la intrarea portuluĭ.

De pe Langelinie aicea maĭ frumoasă privelişte asupra întreguluĭ port, la intrarea căruia vezĭ cele 2 insule-fortăreţe, pe carĭ natura le-a aşezat atât de strategic, iar de partea cealaltă a Rategatuluĭ observĭ cu uşurinţă malul Suedieĭ, scăldat în soare şi în apa cristalină a măreĭ.

Şi fiindcă svârliĭ cuvântul acesta de cristalin, vreaŭ să arăt motivele.

Era priln Iulie când mă hotărăsc să fac o mică escursie în Suedia până la celebra staţie de încercărĭ agricole ,,Svalöf". Şi cu vaporaşul ce făcea curse regulate între Copenhaga şi Malmö, am plecat într'o dimineaţă cu soare spre coasta Suedieĭ. Timpul splendid şi liniştit dădea un farmec de o rară dulceaţă alunecăreĭ acesteea pe luciul apeĭ abia încreţit de valurĭ uşoare, ce se jucaŭ în aurul asvârlit cu atâta abondenţă înaintea noastră de strălucitorul soare de Iulie şi se pierdeaŭ undele marĭ ce eşeaŭ spumegânde de sub roţile vaporuluĭ.

Eram aplecat peste bard şi priveam luciul apeĭ, când mi se păru că zăresc pietrele. Am crezut că mi se pare numaĭ, poate am privit prea mult cu încordare şi mi s'aŭ obosit ochiĭ.

Când m'am uitat din noŭ însă, de data asta căutând cu adevărat fundul, l'am văzut cum aĭ vedea la munte prundul unuĭ râŭ ce n'are maĭ mult de 1 m. adâncime. Şi aicĭ, trebue că eraŭ maĭ mulţĭ metrĭ, căcĭ colosalele transatlantice spintecă fără frică valurile Kategatuluĭ.

Şi iată de ce zisesem că de aicĭ de pe Langelinie, vezĭ malul Suedieĭ scăldat în apa cristalină a Kategatuluĭ.

Aşĭ maĭ fi stat să admir frumosul peisagiŭ ce se deschidea ochilor de pe această încântătoare promenadă a Copenhageĭ, dar cu parada găr̆zeĭ şi cu această ,,Langelinie" o lungisem prea mult, uitând că şi când eştĭ în călătorie ora meseĭ rămâne aceeaş.

După amiazĭ am rătăcit prin aleile frumosuluĭ park ,,Frederiksberg" şi de aicĭ am trecut în bogata şi renumita grădină zoologică, cu atracţia zileĭ, micul Kaspar, adică vorba vine micul, căcĭ acum (deşi numaĭ de 1 an) e flăcău de intrat în horă ! S'a făcut multă vâlvă în jurul luĭ fiindcă e primul puĭ de elefant născut din părinţĭ în captivitate.

Il văzusem şi când era neînţărcat, ba am avut fericirea să-l aud şi... plângând, dacă stridentele luĭ ţipete merita acest nume. Intre altele e o frumoasă fotografie... din tinereţe, luată în momentul când măsa îl ajută cu trompa să iasă din bazenul în care căzuse saŭ intrase cu voie.

Maĭ aveam numaĭ 3 sferturĭ de zi şi voiam să maĭ văd ceva, dar neştiind ce anume, m'am hotărât să vizitez piaţa, deşi acest lucru cerea o sculare maĭ matinală. Dar am făcut acest sacrificiŭ bucuros, căcĭ am văzut ceva danezesc care se aseamănă cu ce e pe la noĭ.

In adevăr piaţa florilor şi fructelor, de la picioarele statueĭ mareluĭ danez *Absalon*, care a fost în acelaş timp episcop şi războinic şi de a căreĭ epocă se leagă şi începuturile Copenhageĭ, pe care regele Waldemar i-a dat-o în dar, are multă asemănare cu pieţele noastre, maĭ ales cu târgul de Vinerĭ din piaţa bisericeĭ Negre din Braşov, căcĭ şi aicĭ ca şi acolo fiecare negustoreasă vine cu cărucioara cu marfă, pe care şi-o aşează cât maĭ artistic pe tarabă spre a atrage astfel atenţia sutelor de trecătorĭ, din carĭ un mare număr eraŭ cumpărătorĭ.

Şi din toate feluritele mărfurĭ ce eraŭ acolo, aleg aş vrea să vorbesc numaĭ de câte-va.

Strugurii, frumoşĭ dar fără gust, veniţĭ cine ştie de unde, ating preţurĭ

destul de mari; pe un ciorchine cu boabe negre, mari, mi-a cerut un așa preț că revenea 6 fr. kgr.!

Pătlăgelele roșii — tomaten — cari constitue una din „delicatesele" daneze, pleacă verzi din Italia—cum îmi spunea un negustor—și ajung coapte în Danemarca. Iar ceapa! se vinde cu fundul. Am văzut prăvălii de fructe în ale căror rafturi ceapa ședea alături de portocale și struguri, în aceleași cutii fine, doar hârtie de mătase îi mai lipsea.

Și de la fructe, dealungul canalului treci la pește. Aici te interesează un lucru. Toți peștii sunt vii, de altfel așa și trebue să fie, căci danezii nu cumpără pește mort.

Fiecare negustor vine cu barca pe canal, iar chiar în barcă, saŭ legată de barcă e un fel de ladă de lemn cu găurele spre a permite circulația apei, și în aceste cutii sunt peștii. De aici sunt scoși și puși în mici bazenuri pe mal spre a fi vânduți. Cel mai eftin pește și cel mai mult e un fel de pește lat căruia negustoresele—cu originalele lor bonete-pălării—ii taie capul și îi curăță pielea încă viŭ fiind. Imediat ce arăți pe care anume îl vrei, negustoreasa cu o mare abilitate îi taie capul și din 2 mișcări întregul înveliș solz e curățat de pe peștele ce încă mai mișcă.

Și de la această piață—cam originală—a peștilor, am luat-o spre „Kjbmagergade", stradă pe care se află turnul rotund, ridicat de regele Christian IV, cel mai mare rege constructor al Danemarcei, de la care aŭ rămas încă, cu toate colosalele incendii ce aŭ încercat așa de greŭ Copenhaga, castelul Rosenborg, Bursa, Biserica Holmen și turnul Nikolaj, pe care-l restaurează acum Iacobsen, cel care a clădit Glyptotheka.

In turnul rotund, țarul Petru cel mare s'a suit cu o trăsură trasă de 4 cai, și nu e lucru de mirare, căci planul înclinat după care se răsucește drumul în formă de spirală, nu are un unghiŭ prea aspru, și loc e destul pentru o trăsură cu 4 cai, ceea ce e mai greŭ... cum aŭ întors-o sus? căci de întors nu prea e loc!

Și de la turnul rotund cu regret m'am văzut silit să-mi iaŭ drumul spre casă, spre a mă pregăti de plecare, căci mi se isprăvise... concediul ce-mi acordasem pentru Copenhaga, cu toate că mai aveam încă atâtea de văzut, mai ales coasta nordică a Sjellandei până la Delsingör, cu multele stațiuni climaterice și băi de mare, între cari Marienlyst, una din cele mai frumoase ale Nordului.

Și tocmai acum la încheere, mi-aduseî aminte că între multele lucruri ce cu voe saŭ fără voe uitate, e unul pe care nu trebue să-l trec cu vederea, fiind tocmai una din notele originale ale Copenhagei. Sunt așa numitele „Lysenätter" nopțile luminoase). Fenomenul acesta nordic se întâmplă prin Iunie-Iulie și atunci noaptea e numai de 2—3 ore, și propriŭ zis nu e noapte, căci domnește un clar-obscur destul de clar. Am văzut la expoziția de fotografii a amatorilor, un clișeŭ luat la 12 noaptea după 3 minute de expunere și era cum nu se poate mai bine reușit.

Iți făcea impresia unei fotografii luate la noi într'un oraș, cu câte-va minute înainte de începutul unei furtuni de vară. Acelaș întuneric, acelaș pustiŭ pe strade.

Copenhaga 1910. **G. G. Scutaru.**

O școală într'un vagon

In Franța s'a înființat o școală pentru copiii artiștilor ambulanți, a căror instrucțiune a fost neglijată până acum. Localul acestei școale originale este un vagon pe roate, care este purtat cu artiștii de la un bâlciŭ la altul.

PEIREA PAMÂNTULUI

— Povestiri din lumea timpurilor viitoare —

de I. H. ROSNY

— Urmare —

Mult timp rămase ast-fel, nemișcat. Nu se putea hotărî să plece. Din când în când plimba lumina palidă a lămpii sale de jur împrejur, în speranța că poate va descoperi ceva neobservat până atunci. In cele din urmă se ridică, și disperat, începu să bată zidul cu putere.

De-odată inima începu să-i bată cu putere; într'un loc zidul se mișcase.

Targ atacă din noŭ piatra, de astă dată cu toată vigoarea mușchilor săi.

După oare-care împotrivire, stânca cedă, și apăru o deschizătură de formă triunghiulară. Așa dar aventura nu era sârșită încă.

Targ descoperi o nouă cale practicabilă, și după ce mai înaintă vre-o douăzeci de metri fu cuprins de o senzație bizară. Iși scoase repede higroscopul și-l întinse de-asupra abisului.

Atunci căpătă siguranța că în aer pluteaŭ vapori de apă.

Targ nu-şi putu stăpâni un strigăt de triumf; un moment trebui să se oprească în loc, paralizat de bucuria victoriei. Apoi, nesiguranţa îl cuprinse din noŭ. Fără îndoială, lichidul dătător de viaţă era acolo şi trebuia să apară; dar cât de mare avea să fie decepţia dacă în locul unei câtimi mai însemnate, avea să apară numai o şuviţă subţire, lipsită de însemnătate! Cu paşi inceţi, temător, cercetătorul păşi înainte. Cu cât înainta, dovezile prezenţei apeĭ deveneaŭ tot maĭ numeroase. De-odată, pe când Targ voia să facă ocolul unei stânci, apa se arată, limpede şi răcoroasă.

VI

TEROMAGNETELE

Cu puţin înainte de ivirea zorilor, Targ se regăsi în câmpie, chiar în punctul de unde îşi începuse emoţionanta-ĭ călătorie în lumea umbrelor. Peste măsură de obosit, se oprise în loc, şi cu oare-care religiozitate, contempla luna.

Dar în curînd luna dispăru, şi în noaptea nemărginită, stelele se însufleţiră.

Atunci paznicul voi să pornească din noŭ la drum. Dar picioarele şi întreg corpul îĭ atârnaŭ atât de greŭ, în cât, fără de voe, se lăsă să cadă pe un bloc de piatră.

Cu ochiĭ pe jumătate închişĭ trăi din noŭ orele teribile pe carĭ le petrecuse în abis. Maĭ cu seamă reîntoarcerea fusese spăimântătoare. Cu toate că pentru a putea regăsi drumul lăsase în toate părţile urmele treceriĭ sale, se rătăcise. De maĭ multe orĭ fusese aproape să leşine, iar timpul i se păruse ne maĭ sfârşit de lung. Targ era ca un minier care ar fi petrecut lunĭ întregĭ într'o mină prăbuşită, în fundul pământuluĭ.

Şi totuşĭ reuşise să se întoarcă la suprafaţă, acolo unde trăiaŭ fraţiĭ săĭ. Revăzuse luna şi stelele şi acum avea să revadă zoriĭ.

Tînărul întinse braţele spre răsărit, într'un gest de extaz. Apoĭ, închise ochiĭ, şi fără să-şĭ dea bine seamă de cele ce face, se întinse la pământ.

...O lumină puternică îl deşteptă. Ridicând cu greutate pleoapele, văzu că soarele era sus pe cer.

— E timpul să mă scol, murmură dînsul.

Dar o toropeală de neînvins îl ţinea ţintuit la pământ. Era să adoarmă din noŭ când simţi nişte înţepăturĭ uşoare pe tot cuprinsul epidermiĭ.

— Feromagnetele! murmură tînărul. *Imĭ beaŭ viaţa.*

Aşa obosit cum era, aceastâ nouă aventură nu'l înspăimântă de loc.

Era ca ceva îndepărtat, bizar, aproape simbolic. Nu numaĭ că nu simţea nicĭ o suferinţă, dar senzaţia aceasta nouă îĭ era oare-cum plăcută. Era un fel de ameţeală, un fel de îmbătare uşoară.

De-odată însă, Era şi Arva îĭ străbătură mintea cu imaginile lor.

Atuncĭ avu o tresărire de energie:

— Nu voesc să mor! gemu dânsul. Nu voesc.

Şi retrăi din noŭ lupta pe care a dusese, îşĭ retrăi suferinţele, îşĭ revăzu victoria. Nu, nu voia să moară; viaţa maĭ putea să aibă încă mult farmec pentru dânsul. Putea acum încerca să combată forţele misterioase carĭ distrugeaŭ omenirea.

Şi concentrându-şĭ toată puterea de voinţă, cu o sforţare supremă încercă să se ridice.

VII

APA

Dimineaţa, când se sculă, Arva nu bănui de loc lipsa luĭ Targ. Ştia că tânărul se obosise, şi fără îndoială, acum dormea până maĭ târziŭ. Totuşĭ, după două ore de aşteptare, Arva începu să se mire. In cele din urmă, se duse să bată la uşă. Dar nimenĭ nu-ĭ răspunse.

Poate că Targ eşise pe când ea dormea încă. Bătu din noŭ şi neprimind nicĭ de astă-dată răspuns deschise uşa. Camera era goală.

Arva intră şi găsi toate lucrurile, toate obiectele de toaletă în cea maĭ bună ordine. Nimic nu trăda prezenţa tînăruluĭ; atuncĭ Arva începu să fie neliniştită.

Se duse să găsească pe Mano. Amândoui întrebară păsările şi oamenĭĭ, dar nimenĭ nu stiu să le dea un răspuns mulţumitor. Lipsa luĭ Targ devenea din ce în ce maĭ neliniştitoare. Oaza, după cutremurul de pământ, era plină de curse. Foarte lesne s'ar fi putut întâmpla ca tînărul să fi căzut în vre-o deschizătură.

— Poate că a plecat unde-va de dimineaţă, zise Mano; şi cum e om de ordine, îşĭ va fi orânduit camera înainte de plecare. Să-ĭ eşim înainte.

Arva rămânea însă mereŭ neliniştită. Cercetările se făceaŭ cu greŭ, deşi păsările dădeau un ajutor preţios. Pe la amiazĭ biata fată rătăcea tot aşa de tristă printre dărâmăturĭ. Iată însă că de odată un stol de păsărĭ apăru cu strigăte asurzitoare: Targ fusese regăsit!

In adevăr, Arva îl zări, departe încă, înaintând cu un pas greu.

Hainele îĭ erau sfâşiate; tot corpul său trăda oboseală; numaĭ privirea tînăruluĭ maĭ păstra încă oare-care limpezime.

— De unde viĭ?—îĭ strigă Arva.

— Din adâncurile pământuluĭ, răspunse Targ.

— Şi nu voi să dea maĭ multe lămurirĭ.

Zgomotul reîntoarceriĭ sale se răspândi repede.

Maĭ mulţĭ tovarăşĭ de drum îĭ imputară întârzierea.

— Nu-mĭ maĭ faceţĭ nicĭ-o imputare, zise Targ, căcĭ aduc ştirĭ marĭ.

Toţĭ fură miraţĭ de acest răspuns. Cum se putea ca un om să aducă ştirĭ carĭ nu eraŭ cunoscute de ceĭlalţĭ oamenĭ? Cuvintele acestea puteaŭ avea înţeles odinioară, când pământul era necunoscut şi plin de tot felul de surprize, când *hazardul* juca rolul cel maĭ principal în omenire, punându-se în calea tuturor operilor pământenilor. Dar acum, când planeta era aşa de bine cunoscută, când oamenii nu maĭ puteaŭ să se lupte între eĭ, când orĭ-ce lucru era hotărât maĭ dinainte prin legĭ carĭ nu puteaŭ fi schimbate,—în asemenea împrejurărĭ, ce rost maĭ puteaŭ avea cuvintele luĭ Targ?

— Ştirĭ importante! repetă unul; oare aĭ început să nu maĭ ştiĭ ce vorbeştĭ, tinere?

— Veţĭ vedea îndată dacă ştiŭ saŭ nu ce vorbesc. Să mergem înaintea consiliuluĭ «Ţărilor Roşiĭ».

Consiliul ne aşteaptă.

Targ nu maĭ răspunse, ci întorcându-se spre sora sa, îĭ zise:

— Du-te de adu fata pe care am salvat-o erĭ. Prezenţa eĭ este necesară.

Marele consiliu era întrunit în centrul oazeĭ. Nu era complet, pentru că maĭ mulţĭ dintre membriĭ săĭ decedaseră în timpul dezastruluĭ. Nimic însă în atitudinea celor prezenţĭ, nu trăda durerea.

Fatalitatea era pentru eĭ un cuvînt hotărîtor, care le apăsa viaţa fără încetare.

Ceĭ nouă trimişĭ aĭ oazeĭ prietene fură primiţĭ cu nepăsare. Cimor care îi prezida, luă cuvîntul:

— Ne aduceţĭ ajutorul oazeĭ voastre, dar oaza voastră a fost la rândul eĭ lovită. Sfârşitul oamenilor pare acum foarte apropiat. Oazele nicĭ nu maĭ ştiu acum din care parte vor putea primi ajutor la vreme de nevoe.

— Ba chiar nicĭ nu trebue să se maĭ ajute, adăugă Rem, unul dintre şefĭ. Legea ne opreşte. După ce apele aŭ început să dispară aproape cu totul, fiecară oază trebue să iasă din încurcătură cum va putea.

Targ făcu un pas înaintea consiliuluĭ şi afirmă cu hotărîre:

— Apele se pot ivi din noŭ.

Rem îl privi cu un dispreţ suveran:

— Orĭ ce lucru se maĭ poate ivi, după ce a dispărut, tinere. Dar vorba e că nu se iveşte.

Atuncĭ, paznicul, după ce aruncase o privire în fundul săliĭ, pentru a maĭ zări odată părul blond plin de raze luminoase, continuă, cu aceeaş hotărâre.

— Pentru «Pământurile Roşiĭ» apele vor reapare din noŭ.

Toată lumea rămase tăcută.

— Se vor ivi din nou!—repetă Targ cu o putere crescând. O afirm eu, pentru că le-am văzut.

De astădată o emoţie slabă, născută din singura imagine care maĭ putea mişca încă sufletele ultimilor oamenĭ, trecu prin toate rîndurile azistenţeĭ.

Tonul luĭ Targ, sincer şi vehement, făcu aproape să se nască o speranţă.

Dar îndoiala reveni aproape îndată. Targ avea hainele în dezordine, aproape rupte şi ochiĭ prea fosforescenţi. Deşi «nebuniĭ» dispăruseră aproape cu totul de pe pământ, tot se maĭ ivea din când în când câte un caz.

Cimor făcu un semn. Câţĭ-va oamenĭ se apropiară şi paznicul fu oare cum înconjurat. Targ văzu această mişcare şi-ĭ înţelese îndată rostul. Cu toate acestea, fără să se turbure, îşĭ desfăcu sacul cu insrumente şi scoase un aparat cromografic, cu ajutorul căruia putu scoate la iveală dovezile pe carĭ le adunase în măruntaele pământuluĭ.

Erau nişte imaginĭ cât se poate de lămurite: realitatea însăşĭ. Indată ce oameniĭ le priviră, exlamaţiile începură să se încrucişeze. Intreaga asistenţă fu cuprinsă de o adevărată exaltare, căcĭ toţĭ recunoşteau urmele lichiduluĭ sfânt.

Mano, maĭ impresionabil decât ceilalţĭ, striga cât îl lua gura.

Sunetele fură repercutate până departe de aparatele ondifere şi mulţimea începu să se adune afară. Era singura emoţie care maĭ putea însufleţi pe ultimiĭ oamenĭ.

Targ era transfigurat. Mulţimea îl privea aproape ca pe un zeŭ. O speranţă nemăsurată rupsese atavizmul lungilor secole de resemnare. Membriĭ mareluĭ consiliu se amestecaseră şi eĭ în mulţime, uitându şi de demnitatea pe care le-o cerea legea.

Numaĭ Targ singur maĭ putea obţine tăcerea. El făcu semn mulţimiĭ că voia să vorbească; atuncĭ toate murmurele încetară, şi lumea ascultă cu o atenţie arzătoare.

Cercetătorul se întoarse repede spre Era şi declară solemn:

— Popor al pământurilor-roşiĭ, apa pe care am descoperit-o este pe teritoriul vostru; prin urmare, vă aparţine. Dar legile omeneştĭ îmĭ dase şi mie un drept asupra eĭ; înainte de a v'o ceda vă reclam însă un privilegiŭ.

— Veĭ fi cel d'întâĭ printre noĭ, răspunse Cimor. Aşa este regula.

— Dar eŭ nu vă cer lucrul acesta, răspunse Targ cu blândeţă.

Făcu semn mulţimiĭ să i se lase loc liber. Apoĭ se îndreptă spre Era. Când fu lângă ea, se înclină şi cu vocea arzătoare, zise:

In mâinile d-tale, stăpâna destinuluĭ meŭ, pun apele! Numaĭ d-ta singură îmĭ poţĭ da adevărata răsplată.

Ea ascultă, surprinsă, palpitând. Nu maĭ auzise nicĭ odată asemenea cuvinte. In alte momente abia dacă le-ar fi înţeles. Dar acum, în mijlocul exaltăriĭ inimilor, şi cu vedenia feerică a surselor subterane, toată fiinţa sa se turbură. Emoţia de care era agitat tânărul cercetător, se reflectă şi pe faţa candidă a fecioareĭ.

VIII

Singuriĭ supravieţuitorĭ

In aniĭ următorĭ pământul nu maĭ avu de suferit de cât slabe zguduirĭ. Dar ultima catastrofă fusese îndestulătoare pentru ca toate oazele să fie lovite de vîntul peireĭ. Acelea carĭ văzuseră dispărând toată cantitatea de apă pe care o posedaŭ, nu o maĭ putuseră căpăta. In oaza izvoarelor înalte apa maĭ durase vre-o opt-spre-zece lunĭ, apoĭ dispăruse în adâncimĭ de nepătruns.

Numaĭ locuitoriĭ pământurilor roşiĭ maĭ putuseră spera o bucată de vreme.

Isvorul descoperit de Targ dădea o apă abundentă şi mult maĭ curată de cât cea a isvoarelor dispărute.

Apa ajungea nu numaĭ pentru întreţinerea tuturor locuitorilor, dar maĭ putuse fi primit şi un grup care fugise din oaza «Devastaţiuneĭ».

De asemenea fură primiţĭ şi mulţĭ locuitorĭ aĭ Izvoarelor de sus.

Ajutoarele însă nu puteaŭ merge maĭ departe. O ereditate de cincĭ-zecĭ miĭ de anĭ deprinsese omenirea cu nişte legĭ inexorabile.

Ultimiĭ oamenĭ judecaŭ fără revoltă judecata Destinuluĭ. Nu fu prin urmare nicĭ un războĭ. Abia dacă câţĭ-va indivizĭ încercară să calce regula şi veniră să se roage ca să capete azil în Pământurile roşiĭ. Dar nu puteau fi primiţĭ; mila faţă de uniĭ ar fi fost o mare nedreptate faţă de ceĭ-l'alţĭ.

Pe măsură ce se sfârşeau proviziile, fie-care oază alegea locuitoriĭ carĭ trebuiaŭ să moară.

Fură sacrificaţĭ maĭ întâĭ bătrâniĭ, apoĭ copiiĭ; fură păstraţĭ numaĭ foarte puţinĭ pentru cazul când viaţa ar fi început d'în noŭ să înflorească pe planetă.

Apoĭ verĭ rândul celor carĭ eraŭ răŭ conformaţĭ fiziceşte.

Moartea se provoca printr'o stradă care ucidea prin adormire; era un fel de extaz dulce, o moarte plăcută.

In curând începu să bântue epidemia sinuciderilor. In oazele ecuatoriale, oameniĭ nicĭ nu maĭ aşteptară să se sfârşească proviziile. Maĭ era încă o cantitate destul de mare de apă în rezervoare şi nicĭ un om nu maĭ dăinuia.

Trebuiră patru anĭ pentru ca viaţa să se stingă şi în Izvoarele de sus.

Atuncĭ pustiul cel maĭ complet începu să domnească pe cuprinsul tuturor oazelor; iar feromagnetele luară locul oamenilor.

După descoperirea luĭ Targ viaţa începu din noŭ să prospereze în Pământurile roşiĭ. Oaza fusese reconstituită spre Est într'un teritoriŭ unde raritatea feromagnetelor făcea lupta contra lor cât se poate de uşoară.

Toate nouile construcţiĭ pentru captarea apelor se făcură în maĭ puţin de şase lunĭ. Prima recoltă fu cât se poate de frumoasă; a doua recoltă fu minunată.

Cu toate că oameniĭ din cele-l'alte oaze dispăruseră, locuitoriĭ Pământurilor Roşiĭ speraŭ.

Nu constituiaŭ dânşiĭ oare o populaţie aleasă, o populaţie în favoarea căreia de sute de secole, acum pentru întâia oară, nişte legĭ fixe îşĭ schimbaseră mersul?

Targ se silea să întreţie mereŭ speranţa însufleţită oamenilor. Influenţa sa era acum foarte mare. Dânsul avea puterea tuturor triumfătorilor, avea prestigiul lor simbolic.

Targ era el însuşĭ foarte impresionat de izbânda pe care o câştigase. Spiritul săŭ de aventură îl făcea să aibă nişte visurĭ asemănătoare cu acele ale străbunilor din timpurile eroice. Dar nu îndrăznea să vorbească cu nimenĭ despre aceste visurĭ, de cât doar cu soţia sa Eva, şi cu sora sa Arva; de altfel, ceĭ-l'alţĭ oamenĭ nicĭ nu l'ar fi înţeles.

Nicĭ chiar Mano nu cunoştea frigurile unor asemenea speranţe. Dânsul nu se gândea de loc la trecut, şi maĭ puţin încă la viitor.

Gusta dulceaţa uniformă a zilelor, trăind lângă soţia sa Arva o viaţă nepăsătoare, întocmaĭ ca păsările carĭ planau de-asupra oazeĭ.

Cum copiiĭ săĭ, din cauza frumoaseĭ lor conformaţiĭ fizice fuseseră primiţĭ printre emigranţĭ, abia dacă îl cuprindea din când în când o uşoară melancolie când se gândea la peirea «Izvoarelor de sus», oaza sa natală.

Targ însă era chinuit neîncetat. De multe orĭ se îndreptase cu «planosul» săŭ spre oaza natală. Căută apa cu înverşunare, îndepărtându-se de drumurile umblate, expunându-se celor maĭ marĭ primejdiĭ. Deşi toate cercetările sale erau fără rezultat, Targ nu se descuraja.

Dânsul ştia bine că pentru a ajunge la izbândă, trebuia muncă grea şi neîntreruptă.

CAP. IX

Apa fugară

Intr'o zi, pe când se întorcea dintr'o asemenea explorare, Targ, din înălţimea «planosuluĭ» săŭ, deosebi o mare mulţime lângă rezervoriul cel mare. Cu ajutorul telescopuluĭ putu recunoaşte pe şefiĭ «Apelor» şi pe membriĭ mareluĭ Consiliu. Câteva păsărĭ veniră întru întâmpinarea aviatoruluĭ. De la ele află Targ că izvorul era în primejdie. Indată după aterisare mulţimea îl înconjură, punându-şĭ toate speranţele într'însul.

Şi tînărul simţi cum sîngele îĭ îngheaţă în vine, când Mano îĭ zise:

— Nivelul apelor a scăzut.

Toate vocile îĭ confirmară această tristă ştire.

Targ se apropie de Rem, şeful apelor; dar şi acesta îĭ răspunse:

— Nivelul a fost verificat cu îngrijire. A scăzut cu şease metri.

Fața lui Rem rămânea nemișcată. Bucuria, tristeța, teama, dorința nu apăreau de loc pe buzele sale reci, nici în ochii săi, asemănători cu două bucăți de bronz. Știința sa însă era perfectă. Cunoștea întreaga tradiție a cercetătorilor de izvoare.

— Dar apa aceasta a fost totdeauna schimbătoare, observă Targ.

— E drept. Dar scăderile normale n'au trecut niciodată de doui metri și nici una nu s'a făcut într'un mod brusc.

— Și acum știi cu siguranță că s'a făcut în mod brusc?

— Da. Inregistratoarele au fost verificate. Mersul lor a fost găsit normal. Scoborârea nivelului a început abia pe la amiazi, așa încât a fost mai mult decât un metru și jumătate pe oră.

Ochii săi minerali rămâneau fixi; mâna sa n'avea nici un gest; mișcările buzelor abia se zăreau.

In schimb, ochii lui Targ palpitau, ca și inima sa tânără.

— După spusa scufundătorilor, continuă Rem, nici o spărtură nouă nu s'a produs în albia lacului. Prin urmare tot răul provine de la izvoare. Se pot face trei ipoteze principale: fie că izvoarele au fost astupate, fie că și-au schimbat calea, fie că au secat. Tot mai avem însă o speranță.

In gura sa cuvântul speranță părea ca un bloc de ghiață.

(Va urma).

PRIN MUNȚII STÂNCOȘI

O VÂNĂTOARE DE COYOȚI

Cititorii noștri știu ce se înțelege prin „coyot", termen pe care americanii de la Nord l'au împrumutat de la Pieile-Roșii: — slujește a desemna o specie de carnivori mici, cari pot fi puși între șacalul african și lupul din Europa.

Dacă nu au puterea celui din urmă, n'au însă nimic de invidiat vulpei ca inteligență și pătrundere. Crescătorii din Far-West au învățat să se teamă de șiretul hoț, care de multe ori mușcă de moarte pe viței tineri.

Capul său e pus la preț pe toată întinderea Far-Westului, adică între Missisipi și Munții Stâncoși. In cutare Stat, vânătorul care voește să ia premiul, trebue să prezinte autorităților coada coyotului, pe când autoritățile din Statul vecin pretind prezentarea unei perechi de labe. Aiurea pielea de pe corp, sau capul, care va sluji de dovadă.

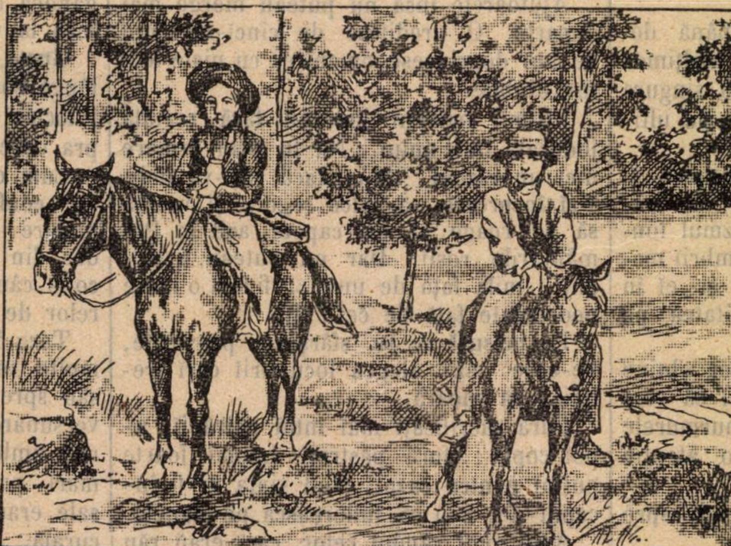
Alți vânători, mai mult inventivi decât conștiincioși nu au întârziat să tragă foloase din lipsa de înțelegere între feluritele guvernăminte. Infățișează fegentiolr din Wyoming capetele coyoților uciși, luând un premiu de 10 pani până la doisprezece franci de victimă. Trec frontiera de la Colorado unde arată cozile, și merg de iau al doilea premiu, în Montana arătând labele!

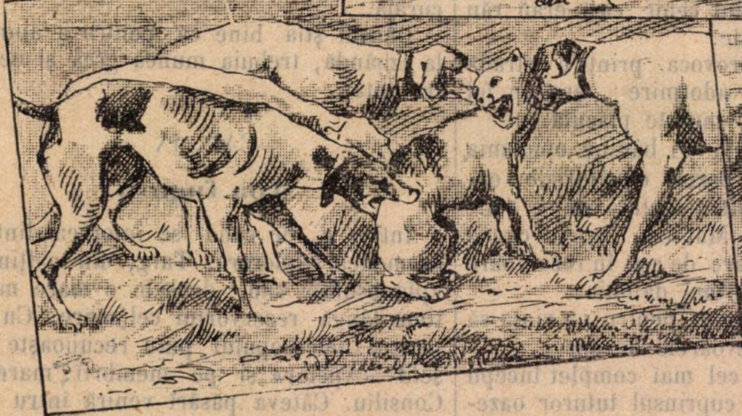
Astfel cu un singur animal, pot să câștige patruzeci de lei, fără să mai vorbim de premiile plătite direct de crescătorii cei mari.

Se înțelege foarte bine că numeroși vânători s'au gândit să-și formeze rente, declarând lupilor acestora un războiu crâncen.

Mijloace de a'i vâna, sunt mai multe.

Unul din cele mai întrebuințate constă în a umple cu stricnină un schelet de oae sau cadavrul unei găini. Insă procedeul acesta e adesea primejdios căci se întâmplă ca vre-o pasăre domestică sau un câine să vie să pue gura sau ciocul și cad trăznite. Cow-boy-lor le place să vâneze coyotul urmărindu-l pe cai până la completa lui istovire. Dar trebue să te știi foarte bine pentru ca să triumfezi față de șireticurile îndemânatice ale carnivorului, care excelează în a trage piste false descriind în fuga lui serii întregi de 8. Apoi au grija să străbată locuri acoperite de gropi făcute de sobolii americani și în cari caii riscă să'și rupă picioarele. Unii cow-boy au ajuns maeștri ai acestui sport. Obosesc într'atâta coyotul, încât acesta se lasă singur să fie prins.

Intrebuințarea ogarilor mari dresați într'adins, s'a răspândit de vr'o câți-va ani în Far-West.

Ilustrațiile noastre vor să arate procedeul acesta de vânătoare. Una arată două călăuze indiane (scuți), păstrând în crupă coyoți prinși. A doua arată un hallali sângeros, când nenorocitul lup, înconjurat de ogari e sfâșiat în bucăți, iar a 3-a un grup de coyoți mici la intrarea vizuinei familiare.

Mig.

DIN VIAŢA LUI NAPOLEON I

Ultima dorinţă. — Acum câţi-va ani muri generalul francez Schramm într'o vârstă foarte înaintată. Era alsacian şi la etatea de 97 ani luă parte la înmormântarea lui Napoleon al III-lea.

Avansarea lui e legată de o întâmplare foarte curioasă. Era în timpul luptei de la Friedland (1807). Napoleon I era ocupat cu inspectarea lagărului şi găsi pe Schramm, care tocmai atunci fusese înaintat la gradul de locotenent, grav rănit şi părând că ultimul ceas îi sunase.

Împăratul se dete jos de pe cal, se apropie de rănit şi observă că plânge.

— Cum poate un soldat să plângă? zise Napoleon sever. De ce plângi?

— Pentru că trebue să mor fără a fi ajuns căpitan, răspunse iute Schramm.

Împăratul observă pe rănit şi spre a'i îndulci ultimele momente, îl înaintă pe loc la gradul de căpitan. Rănitul fu dus în urmă în lazaret, unde se însănătoşi foarte iute şi după scurt timp putu lua parte iarăşi la luptă, de astă-dată însă cu gradul de capitan.

* *

Napoleon şi Gros.—După lupta de la Wagram, Napoleon trecu în revistă prăzile de războí, în special tunurile cucerite. La un moment dat observă pe un car cu muniţiuni un tablou, pictat din câteva trăsături, care reprezenta semnalul de atac.

— Cine a făcut acest tablou?—întrebă Napoleon mirat.

Atunci se înfăţişă înaintea lui un sergent care declară că el a pictat tabloul.

— Aí învăţat pictura?

— Da, am reuşit al patrulea între concurenţii la marele premiu, răspunse sergentul.

— Cum te chiamă?

— Gros,—fu răspunsul.

— Să i se dea numai decât certificat de liberare!—ordonă împăratul; Franţa are tot atât de mare trebuinţă de pictori ca şi de soldaţi.

Antoine Jean Gros (1771—1835) se întoarse la Paris, unde deveni, sub protecţia împăratului, unul din cei mai mari pictori de lupte.

* *

Napoleon şi grenadierul Berton. — Napoleon nu era nici odată mai dispus, decât când se afla între soldaţii săi.

La o inspecţie pe care o făcu la Anvers, se depărtă de statul său major şi ducându-se în faţa frontului fie-cărui regiment, vorbi cu unii şi cu alţii despre diferite lucruri, din care cauză vitejii săi soldaţi crezură că sunt cunoscuţi personal de către împărat.

Dar când trecu pe lângă un sergent bătrân, care avea trei ordine şi crucea Legiunei de onoare, se uită o clipă la el şi trecu înainte. Po te că nu-i venise în minte numele sergentului, şi lui Napoleon nu-i plăcea să'l părăsească memoria faţă cu bătrânii lui soldaţi.

Sergentul însă nu mai putuse de bucurie când se oprise împăratul înaintea lui, dar când acesta se depărtă fără să-i vorbească, bătrânul soldat nu se putu opri de a nu suspina: «Nu mă cunoaşte».

După ce sfârşi inspecţia, aşeză trupele în careu.

In timpul acesta sau îşi adusese aminte numele soldatului sau întrebase pe colonel despre acesta, căci el strigă privind către sergent:

— Berton, înaintează!

Sergentul merse înaintea împăratului.

— Iţi aduci aminte, îi zise acesta, când ai omorât la Abukir pe mamelucul care voia să tragă asupra mea?

— Da, majestate.

— La Abukir eram numai general şi te făcusem sergent. Acum sunt împărat, este natural ca să avansezi şi tu; te fac locotenent în regimentul în care te-ai distins aşa de vitejeşte.

— Nu aşa; majestate.

— De ce?

— Pentru că regimentul meu zace îngropat în ţările Flandrei. Faceţi-mă grenadir în garda Voastră şi Berton e multumit ca un rege.

— Ce-am hotărît e hotărît; te-am avansat la gradul de locotenent şi pentru că tu vrei să-ţi faci serviciul în gardă, te numesc în al douilea regiment de vânători al gardei mele.

Camarazii felicitară pe viteazul sergent, iar ofiţerii îi strânseră cu căldură mâna.

Din toată lumea

Cambrai, oraşul natal al aviatorului Blériot a sărbătorit de curând gloria fiului său, înălţându-i un monument.

Cu acest prilej s'aŭ povestit multe incidente şi anecdote din viaţa celebrului aviator.

Iată una:

După trecerea canalului Mânecei, abia debarcat la Duvores, Blériot primi vizita şefului vămii.

— N'aveţi nimic de declarat? îl întrebă acesta. N'aveţi nici-o marfă, nici un bolnav contagios pe bord?

După aceste întrebări de rigoare dădu aviatorului certificatul de liberă trecere, al căruia cuprins este următorul:

«Subsemnatul certific că am examinat pe Louis Blériot, stăpânul unui vapor (monoplan) sosit din Callais, şi constatând că n'a avut nici-o boală infecţioasă pe bord, îi daŭ liberă trecere pentru continuarea călătoriei.»

Acesta este un formular imprimat, la care se mai adaugă numele vasului şi al stăpânului. După cum se vede funcţionarul a fost nevoit să adauge şi cuvîntul *monoplan*. Această nouă specie de vas nu fusese prevăzută.

Scafandre.—Ultimele nenorociri întâmplate pe Mare, şi mai ales grozava catastrofă a submarinului francez *Pluviose*. aŭ condus forţat la perfecţionarea instrumentelor de salvare. Mai mulţi ingineri, technicianí de valoare s'aŭ ocupat cu o stăruinţă arzătoare de scafandre, şi în cele din urmă unul dintre ei a reuşit să aducă reale îmbunătăţiri acestui indispensabil aparat de salvare.

Scafandierul va putea de acum înainte să se coboare fără grijă până la adâncimile cele mai mari, unde va putea rămânea o vreme destul de îndelungată pentru ca cercetările sale să aibă efect.

S'aŭ înfiinţat, de asemenea, în Franța, şi câte-va şcoli speciale pentru scafandrieri.

*

O căsătorie în celulă.— Multe căsătorii bizare aŭ fost celebrate în America. Preoţii se pun la dispoziţia tinerelor perechi cu cea mai mare bună-voinţă ori unde: în automobile, în tramvae, în trenuri, etc.

Iată acum o căsătorie şi mai nostimă, celebrată în Canada:

Profesorul H. Albert s'a căsătorit cu d-ra Graţia Hadrel. în închisoare, unde tinărul fusese internat ca nebun, în urma cererii tatălui său, care era împotriva căsătoriei cu d-ra Graţia.

Curagioasa fată se prezintă în timpul nopţii împreună cu preotul care trebuia să celebreze căsătoria, şi ceru să intre. Dar gardianul se împotrivi. Atunci preotul şi cu fata se apropiară de fereastra celulei, şi aici se desfăşură ceremonia.

In urmă fata plecă acasă la ei, iar *soţul* rămase în închisoare.

Statistica crimelor.— Statele-Unite din America de Nord numărau acum două-zeci de ani 1500 de crime anual.

Acum această cifră s a urcat la 8000 anual.

După cum se vede, plin progres!

* *

Poliglot.—Noul comandant-şef al trupelor engleze din India, cunoaşte nu mai puţin de 15 dialecte.

Mulţumită acestui privilegiu, sir O'Moore Creagh este ca la dînsul acasă în ori-ce parte a Indiei şi toate populaţiile îl stimează şi-l iubesc.

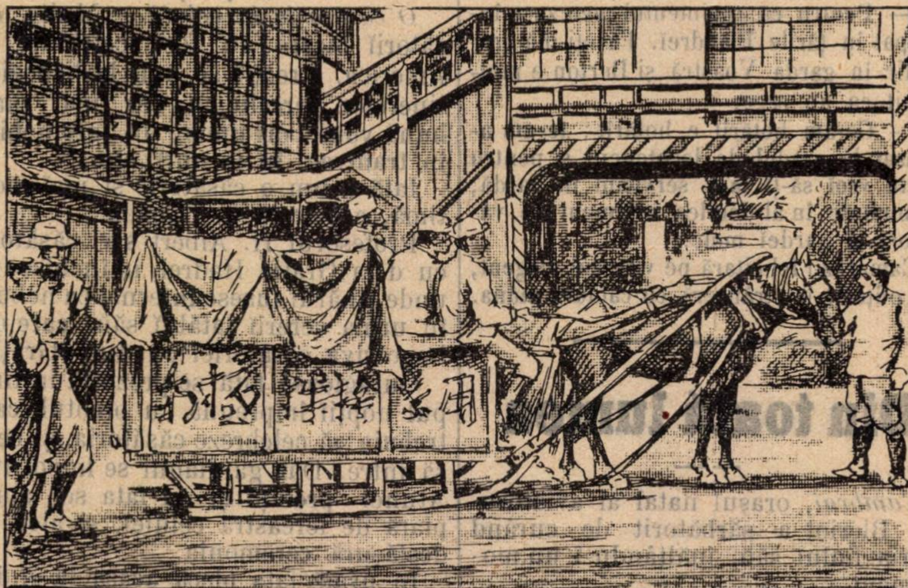
In adevăr, se poate lesne închipui ce efect trebue să producă asupra unor oameni pe jumătate sălbateci, graiul lor, auzit în gura unui alb.

Trupele indigene aŭ dat savantului poliglot titlul de Cipahi-kâ-dorht.

O EXPEDIȚIE LA POLUL SUD

Le trebuea japonezilor toate gloriile. Laurii lui Shackleton și ai lui Peary nu-i lasaŭ să doarmă; astfel, pe cât mai e timp, vor să le răpească cinstea descoperirei Polului Sud pentru a arăta lumei întregi că sunt tot atât de rezistenți ca și albii, expediția lor n'are altă țintă decât satisfacția unui simțimânt de amor propriu și o bucurie ascunsă de a-și umili protivnicii. Aici, expediția se cunoaște că e... japoneză.

Cel care a conceput-o, locotenentul în rezervă Shirasé e un om foarte cum se cade, absolut necunoscut pînă în timpul de față și care nici nu s'a gândit vre-odată că ar putea întreprinde o expediție... și încă la Polul Sud. Toată afacerea asta se trage dintr'o ședere în Kamciatca și în insulele Alcutine.

Toți tovarășii lui în număr de douĭ-spre-zece, au încă și mai puțină chemare pentru o astfel de expediție.

Singurul membru care are o valoare științifică, este profesorul Takeda. Pentru ca nimeni să nu rămână în necunoștință de ținta acestei curse la Pol, publicul a fost înștiințat numai decât. La marele meeting ținut la începutul lui Iulie, sub președinția marelui șovinist japonez, contele Okuma, cea mai mare parte din oratori mărturisiră cu naivitate și sinceritate:

«Ținta noastră nu-i științifică. Noi vrem numai să ajungem cei dintâi la Polul Sud, să înfigem acolo steagul național și să strigăm de trei ori «banzai», înaintea ori căror voci omenești, și în cinstea Suveranului.

«Dispunând de mijloace cu mult mai inferioare decât ale concurenților noștri, dacă vom izbuti, vom arăta lumei că suntem nu numai egali, dar chiar superiori rasei albe, etc., etc.».

Pentru ca expediția să aibă mai multe șanse de reușită, un mare ziar din Tokio a deschis apoi o listă de subscripție.

Pînă astăzi s'au subscris 50.000 de yeni, adică 125.000 de fr.

Locotenentul Shirasé pretinde însă ca suma aceasta îi ajunge. E de altfel sigur că toate merindele trebuincioase pentru timpul expediției îi sunt oferite gratis. Corabia lui e o canonieră veche de lemn, dezarmată, pe care ministerul de marină trebue să i-o fi dat pe nimic, are 600 de tone și e înzestrată cu o mașină cu aburi putând să dea 6 saŭ 7 noduri. Cu toate acestea Japonia oficială își spală frumușel mâinile de întreprinderea aceasta, poate pentru că nu a fost consultată și că se teme să nu-l vadă neisbutind. De alt-fel o expediție așa de simplistă ca țintă nu ar da cine știe ce renume Japoniei în ochii lumei științifice și civilizate pentru care călătoriile lui Charcot și Shackleton aŭ o valoare cu totul alt-fel de serioasă în rezultate de cât expedițiile lui Cook și chiar a lui Peary.

In momentul acesta, locotenentul Shirasé își adună în Shinagawa toate elementele expediției lui. Se recrutează oameni, poneyii de Manciuria de asemeni, și sunt în număr de 10 (zece), ca și săniile. Apoi expediția va pleca către Noua Zelandă și de acolo Japonezii fiind în realitate foarte puțin ingenioși vor urma itinerariul lui Shackleton.

Atât pe cât se poate face socoteala din înainte, Shirasé crede că va părăsi Noua Zelandă către sfârșitul lui Noembrie, pentru a merge în Musdo. Acolo, se va debarca tot și expediția se împărți în două: primul grup va pleca înainte, al douilea îi va purta de grijă. Ei trag nădejde să planteze drapelul lui «Soare-Răsare» la Polul Sud, la 11 Februarie, aniversarea înființărei imperiului și proclamarea Constituției. In cazul acesta, se vor întoarce în Japonia către luna lui Iulie 1911.

Cu atât mai bine! Iată ce va să zică să prevezi de departe și cu exactitate. Rămâne acum să vedem execuția acestui mirific proiect.

Jung. Mig.

BIBLIOTECI VII

La oamenii din primele vârste memoria a jucat un rol foarte important. Inainte de a se inventa «scrierea», numai memoriei îi eraŭ încredințate toate tradițiile naționale și religioase, toate legile și toate obiceiurile, toată poezia.

Astăzi arta memoriei este pierdută; se mai bucură de considerație numai la unele religii.

Cărțile sfinte ale budhiștilor sunt nenumărate; cu toate acestea există un fel de enciclopedie tibetană, cunoscută sub numele de «Lumina», pe care ori-ce budihst o știe pe dinafară.

Ori-ce om de litere chinez, demn de acest nume, cunoaște bine cele cinci cărți ale lui Confucius împreună cu comentariile lui Mencius; un chinez consideră că-ĭ faci cea mai mare injurie când, vorbind despre vre-un capitol din aceste cărți, citezi mai mult decât două-trei cuvinte.

Printre cărțile sfinte ale Indiei, «Rigveda» este cea mai veche și sunt mii de chinezi cari știŭ pe de rost cele zece mii de versuri cari o compun.

Biblia este iarăși cunoscută. Sunt multe persoane cari știŭ pe de rost capitole întregi. Se citează în această privință numele unei domnișoare americane, May Williams, care a eșit cea dintâi la un concurs organizat de un preot, recitând 12236 de versete.

Istoria ne mai furnizează și alte exemple de memorii celebre. Librarul Magliabechi din Florența, care a trăit prin veacul al XVII-lea, a uimit lumea timpului său prin prodigioasa-i memorie. Dânsul ținea minte toate lucrurile pînă în cele mai mici amănunte.

Intr'o zi marele duce al Florenței cerându-i o lucrare, librarul îi răspunse:

— Monseniore, îmi este cu nepuință, de vreme ce nu există decât un singur exemplar din această lucrare. Exemplarul acesta se află în posesia sultanului, la Constantinopol. Il veți putea vedea în marea bibliotecă a palatului; e a șaptea carte din al cincilea rang, în dreapta, cum intri.